

***Nøgletal om
informationssamfundet
Danmark 2007***

Danske tal

***Nøgletal om
informationssamfundet
Danmark 2007***

Danske tal

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

DANMARKS
STATISTIK

**Nøgletal om
informationssamfundet Danmark - 2007
Danske tal**

Udgivet af:

Danmarks Statistik

Ministeriet for Videnskab

Teknologi og Udvikling

Oktober 2007

Publikationen er kun offentliggjort
som elektronisk udgave i pdf-format.

Net udgave:

ISBN 978-87-501-1625-7

ISSN 1604-9276

Publikationen kan ses på:

www.dst.dk/Statistik/ags/IT.aspx

www.itst.dk

Adresser:

Danmarks Statistik

Sejrøgade 11

2100 København Ø

Ministeriet for Videnskab,

Teknologi og Udvikling

Bredgade 43

1260 København K

Tlf. 39 17 39 17

Fax 39 17 39 99

Tlf. 33 92 97 00

Fax 33 32 35 01

e-post: dst@dst.dk

www.dst.dk

e-post: vtu@vtu.dk

www.vtu.dk

Signaturforklaring

$\begin{matrix} 0 \\ 0,0 \end{matrix} \}$ Mindre end $\frac{1}{2}$ af den anvendte enhed

. Tal kan efter sagens natur ikke forekomme

.. Oplysning for usikker til at angives

... Oplysning foreligger ikke

- Nul

© Danmarks Statistik & Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling. 2007

Enhver form for hel eller delvis gengivelse eller mangfoldiggørelse af denne publikation,
uden skriftligt samtykke fra Danmarks Statistik, er forbudt efter gældende lov om ophavsret.

Undtaget herfra er citatretten, der giver ret til at citere, med angivelse af denne publikation
som kilde, i overensstemmelse med god skik og i det omfang, som betinges af formålet.

Informationssamfundets udvikling

Der bliver i stigende grad efterspurgt tal, der kan belyse udviklingen af informationssamfundet - enten som et dokumentarisk tilbageblik, eller for at vurdere tendensen på centrale områder.

Nøgletal om informationssamfundet Danmark 2007 – danske tal præsenterer derfor i år et større udvalg af tidsserier samlet fra *Informationssamfundet Danmark 2006*. Hvor ”Informationssamfundet Danmark” udgør et bredt og veldokumenteret øjebliksbillede, supplerer nøgletalspublikationen således med et hurtigt overblik over udviklingstrækkene i det danske informationssamfund.

De danske nøgletal viser blandt andet, at både udbredelsen af og hastigheden på bredbånd stiger støt. Adgangen til internet for de 60-74-årige ligger et stykke efter de yngre aldersgrupper, men afstanden er mindsket siden 2001. Nøgletallene viser også, at virksomhederne i stigende grad bruger automatiseret dataudveksling - især til elektronisk fakturering, at myndighederne får frigjort flere ressourcer fra it end tidligere, og at værditilvæksten pr. medarbejder er steget mere i it-erhvervene end i de øvrige erhverv.

Nøgletal om informationssamfundet Danmark 2007 - internationale tal giver, som de foregående år, en sammenligning af Danmark med især europæiske lande ud fra aktuelle og tilgængelige tal.

De internationale nøgletal placerer igen Danmark langt fremme. Det gælder fx bredbånd, hvor Danmark er det land i verden, der har flest bredbåndsabonnementer pr. indbygger. Samtidigt ligger prisen for en 2 Mbit/s bredbåndforbindelse, efter store fald inden for det sidste år, nu nede omkring gennemsnittet i Europa.

De to ”Nøgletalspublikationer” er fremstillet i samarbejde mellem IT- og Telestyrelsen og Danmarks Statistik. Den er udarbejdet af en projektgruppe i Danmarks Statistiks kontor for Serviceerhverv under ledelse af specialkonsulent Martin Lundø. Projektgruppens øvrige medlemmer er fuldmægtig Natalia Cherevichenko og fuldmægtig Morten Olsen. IT- og Telestyrelsen har bidraget med supplerende tekst- og talmateriale til publikationen, koordineret af fuldmægtig Jesper Karlsen.

Udarbejdelsen af publikationerne er afsluttet september 2007.

God læselyst.

Jørgen Abild Andersen
Direktør
IT- og Telestyrelsen

Indholdsfortegnelse

Indledning	7
1. It-infrastruktur	9
1.1 Bredbåndsdækning	9
1.2 Udbredelse af bredbånd i forhold til indbyggere og husstande/ virksomheder ...	10
1.3 Udbredelse af bredbånd	11
1.4 Udbredelse af bredbåndshastigheder for xDSL	12
1.5 Mobilabonnementer i Danmark kombineret med fastnetabonnementer	13
1.6 Dataoverførsel på 2G og 3G net	14
1.7 IP-telefoni abonnementer hos danske udbydere	15
1.8 Virksomheder med bredbåndsforbindelse til internettet	16
1.9 Priser, billigste tilbud. Oktober måned	17
1.10 Telesektorens investeringer i Danmark	18
2. Befolkningens brug af it	19
2.1 It-produkter i hjemmet	19
2.2 SMS- og MMS-beskeder	20
2.3 Befolkningens adgang til internettet fra hjemmet, efter alder	21
2.4 Befolkningens adgang til internettet fra hjemmet, efter beskæftigelse	22
2.5 Hyppighed i befolkningens brug af internettet	23
2.6 Private formål som internettet er brugt til inden for den sidste måned	24
2.7 Kort-betalinger i danske internetforretninger, via PBS	25
2.8 Privat brug af internettet til kurser og uddannelse	26
2.9 Befolkningens køb af varer eller tjenester via internettet i sidste måned	27
2.10 Varer og tjenester befolkningen har handlet via internettet	28
2.11 Vigtigste grund til ikke at købe varer eller tjenester via internettet	29
3. Virksomhedernes brug af it	31
3.1 Udviklingen i virksomheders brug af it	31
3.2 Barrierer for it-anvendelse i virksomheder	32
3.3 Virksomhedernes internetanvendelse	33
3.4 Virksomhedernes hjemmesider - indhold og service	34
3.5 Anvendelsesområder for e-læring i virksomheder	35
3.6 Internetkøb - andel af virksomhedernes samlede indkøb (beløbsmæssigt)	36
3.7 Virksomhedernes brug af it-systemer i forretningsprocesser	37
3.8 Indhold af automatiseret dataudveksling i virksomheder	38
4. Den offentlige sektors brug af it	39
4.1 Digitale serviceydelser til borgere og virksomheder	39
4.2 Virksomheder der har besøgt myndigheders hjemmesider, efter antal ansatte	40
4.3 Virksomhedernes brug af offentlige hjemmesider	41
4.4 Virksomhedernes vurdering af offentlige hjemmesider	42
4.5 Borgernes kontakt med offentlige myndigheder via internet i den sidste måned ..	43

4.6	Kommunikation med andre myndigheder i XML-format	44
4.7	Sags- og dokumenthåndteringssystemer i den offentlige sektor	45
4.8	Grundlæggende retningslinjer for it-arkitektur	46
4.9	Ændring i gennemsnitlig sagsbehandlingstid ved digitalisering	47
4.10	Myndighedernes brug af open source-software	48
4.11	Fuld digitalisering af interne arbejdsgange vedr. attestation og betaling	49
4.12	Barrierer for it og digital forvaltning	50
4.13	Myndigheder med hel eller delvis ekstern varetagelse af it-funktioner	51
5.	It-sikkerhed	53
5.1	Udstedte certifikater til digital signatur	53
5.2	Virksomhedernes it-sikkerhedsproblemer med tab af data eller arbejdstid. 2006	54
5.3	Virksomhedernes it-sikkerhedsforanstaltninger	55
5.4	Myndigheder der har været udsat for problemer i forhold til it-sikkerhed	56
5.5	Organisatoriske sikkerhedstiltag i den offentlige sektor	57
5.6	Barrierer for køb via internettet - bekymret for sikkerheden ved betaling	58
5.7	Spam modtaget i den sidste måned blandt internetbrugere. 2006	59
6.	It-kompetencer	61
6.1	Har modtaget undervisning i brug af computer det seneste år. 2004-2006	61
6.2	Kvalifikationer i brug af computer. 2006	62
6.3	Kvalifikationer i brug af internettet. 2006	63
6.4	It-arbejdsmarkedet – it-stillinger i it-erhvervene. 2002-2005	64
6.5	Ledighedsprocent for it-uddannede. 2000-2005	65
6.6	Nyuddannede fra it-uddannelser. 1999-2004	66
6.7	Udstedte jobkort. 2003-2006	67
7.	It-erhvervene	69
7.1	Virksomheder i it-erhvervene. 2000-2004	69
7.2	It-erhvervenes andel af de private byerhverv. 2003-2004	70
7.3	It-erhvervenes omsætning, fordelt på hovedbrancher. 1994-2004	71
7.4	It-erhvervenes værditilvækst pr. fuldtidsansat. 1999-2004	72
7.5	It-erhvervenes beskæftigelse. 1994-2004	73
7.6	Universitetsuddannedes andel af beskæftigede. 2000-2004	74
8.	It, produktivitet og udvikling	75
8.1	Investeringer i it-udstyr og software som andel af de samlede faste bruttoinvesteringer. 1990-2004	75
8.2	Fordelingen af it-udgifter. 2005	76
8.3	Virksomhedernes effekt af it-projekter	77
8.4	Myndighedernes effekt af digitaliseringsprojekter	78
8.5	Sammenhæng mellem indtjening og innovation i virksomhederne. 2006	79

Indledning

Nøgletal om informations-samfundet Danmark

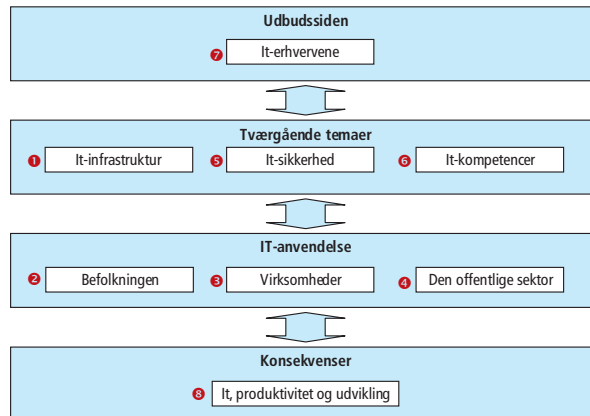
Med *Nøgletal om informationssamfundet Danmark 2007 - danske tal* præsenteres for fjerde gang en samling af nøgletal med det formål at give et overblik over udviklingen i informationssamfundet Danmark.

Muligt at sammenligne over tid

Den teknologiske udvikling påvirker løbende statistikkerne, og på en del områder giver det ikke mening at sammenligne bag ud i tid. Det er dog lykkes med denne publikation at præsentere en større samling tids-serier.

Kilderne

Kildematerialet er statistikkerne om befolkningens, virksomhedernes og den offentlige sektors brug af it. Endvidere benyttes registerdata til be-lysnings af bl.a. de danske it-erhverv og arbejdsstyrkens it-kompetencer. Ud over tal fra Danmarks Statistik indgår tal fra IT- og Telestyrelsen til be-lysnings af samfundets it-infrastruktur.

Publikationens opbygning

Figuren illustrerer publikationens opbygning, hvor numrene refererer til de enkelte kapitler. Der sondres mellem udbud og efterspørgsel. *It-erhvervene* beskriver udbudssiden, dvs. produktion af it-varer og serviceydelser. Efterspørgslen er it-anvendelsen, som er beskrevet under *Befolkningens, Virksomhedernes* samt *Den offentlige sektors brug af it*.

Tværgående temaer

Ligeledes opstilles tre tværgående temaer, der har betydning for alle tre brugergrupper. *It-infrastruktur* er forudsætningen for udbredelse af it, og *It-sikkerhed* er central for den videre integration. *It-kompetencer* er baggrunden for en effektiv udnyttelse af it i samfundet.

Konsekvenser af it

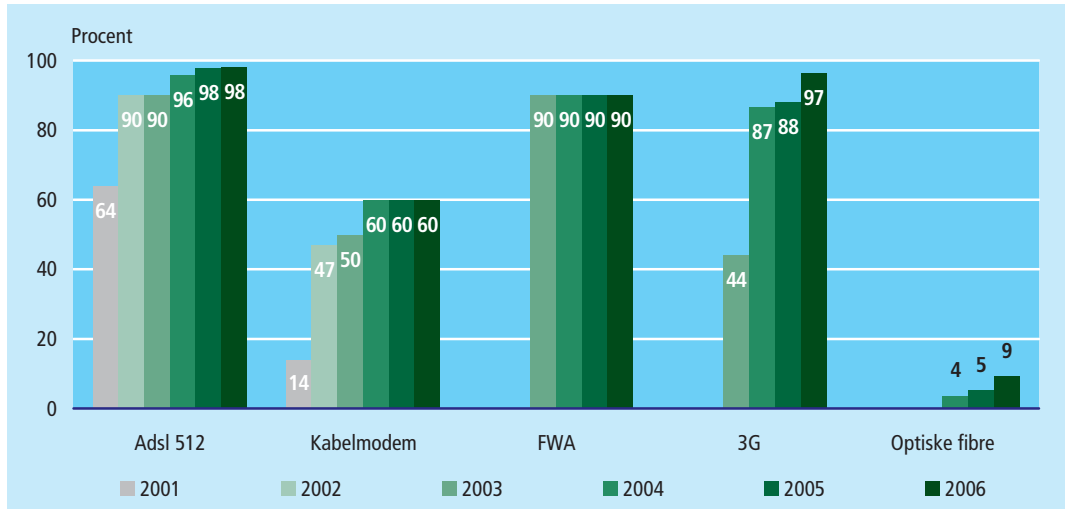
It, produktivitet og udvikling beskrives i publikationens sidste kapitel, og viser det økonomiske afkast af informationssamfundet.

Ny publikation med internationale tal

Sammenligningen af Danmark med andre lande findes i en selvstændig publikation med titlen: *Nøgletal om informationssamfundet Danmark 2007 - internationale tal*.

1. It-infrastruktur

Figur 1.1 Bredbåndsdækning

Kilde: IT- og Telestyrelsens bredbåndskortlægning, november 2006.

Flere og flere får bredbånd

Figur 1.1 viser, at udbygningen inden for de senere år har givet en stigende del af befolkningen og virksomhederne mulighed for adgang til bredbåndstjenester.

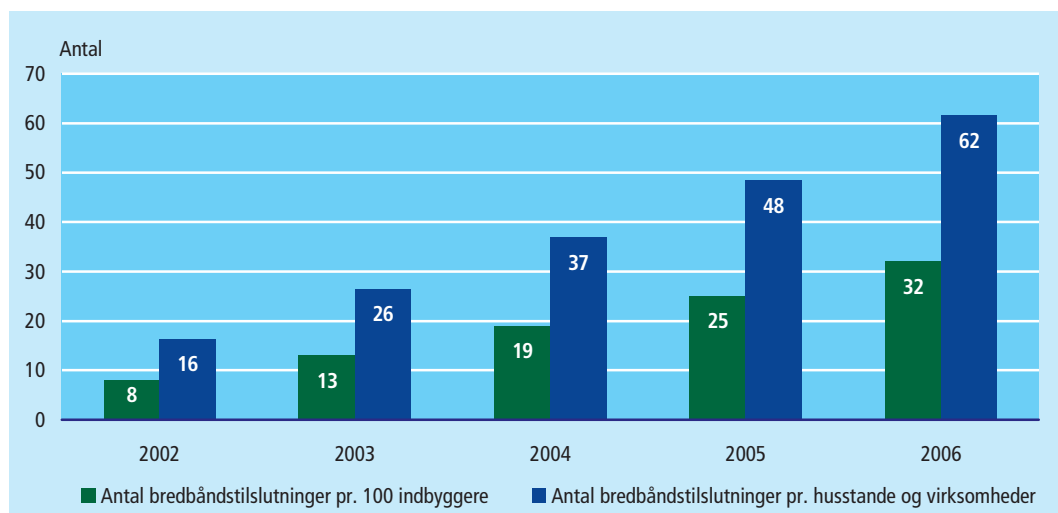
Nye bredbåndsteknologier vinder frem

Over 98 pct. af samtlige danske husstande har fortsat adgang til DSL med 512 kbit/s, men også tilgængeligheden af bredbånd gennem de nyeste teknologier er i stigning. Således er muligheden for tilslutning til optiske fibre steget fra at dække 5 pct. af samtlige danske husstande i slutningen af 2005 til 9 pct. i slutningen af 2006.

Næsten total 3G-dækning

Bredbåndsforbindelse gennem kabelmodem dækker uændret 60 pct. af samtlige danske husstande. Endvidere dækker 3G-nettet nu hele 97 pct. af de danske husstande.

Figur 1.2 Udbredelse af bredbånd i forhold til indbyggere og husstande/virksomheder

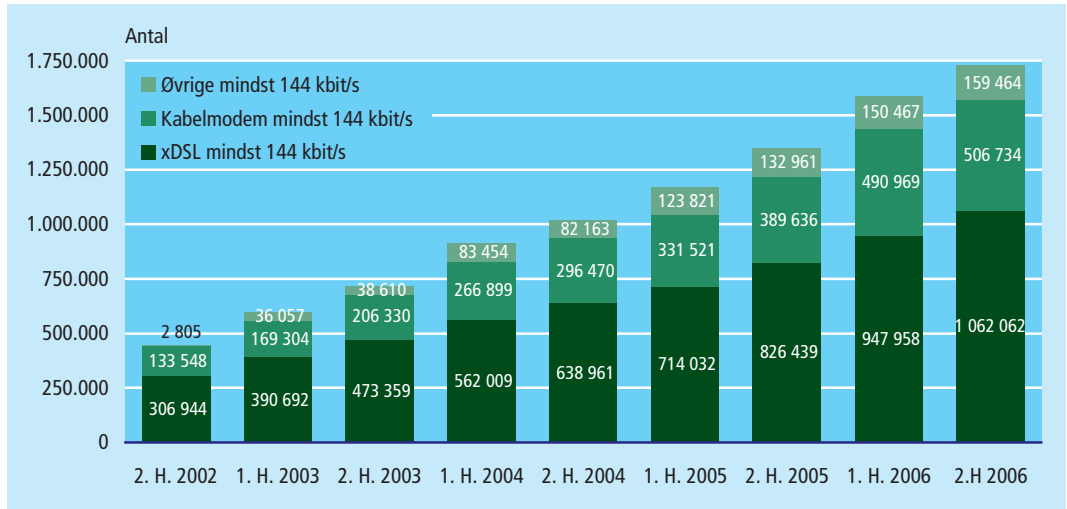
Anm.: Virksomheder er defineret som alle arbejdssteder i Erhvervsbeskæftigelsen. Oplysninger om antal indbyggere og husstande og arbejdssteder er opdateret med data for hvert år. Antal arbejdssteder i 2005 er anvendt i både 2005 og 2006, da 2006-tal ikke foreligger.

Kilde: IT- og Telestyrelsen (for antal bredbåndstilslutninger i alt) og Danmarks Statistik.

Stor stigning i antal bredbåndstilslutninger

Antallet af bredbåndstilslutninger er steget med 379.000 bredbåndstilslutninger eller 28 pct. fra slutningen af 2005 til nu over 1,7 mio. i slutningen af 2006. Det svarer til 32 bredbåndstilslutninger pr. 100 indbyggere og 62 bredbåndstilslutninger pr. husstande og virksomheder. Således er det samlede antal bredbåndstilslutninger næsten fire-doblet de sidste fire år.

Figur 1.3 Udbredelse af bredbånd

Anm.: Tallene omfatter bredbåndsabonnementer med en hastighed på mindst 144 kbit/s. Kategorien 'Øvrige' omfatter blandt andet Fibre-to-the-home, WiFi, WIMAX, Powerline Communications og LAN-tilslutninger (bolignet-tilslutninger).

Data for bolignet-tilslutninger er ikke opdateret siden medio 2006.

Kilde: IT- og Telestyrelsens Telestatistik for 2. halvår 2006.

Stor vækst for DSL-forbindelser

DSL-markedet udviser fortsat store vækstrater. Ved udgangen af 2. halvår 2006 var der 1.063.000 DSL-abonnementer. Heraf var 1.062.062 med bredbåndskapacitet. Det er en stigning på 114.000 eller 12 pct. på et halvt år.

Også flere med kabelmodem

Kabelmodem er, efter DSL, den mest udbredte adgangsvej med bredbåndskapacitet til internet. Ved udgangen af 2. halvår 2006 var der 509.950 abonnementer på kabelmodem. Heraf havde 506.734 bredbåndskapacitet. Det er en stigning på 16.000 eller 3 pct. på et halvt år.

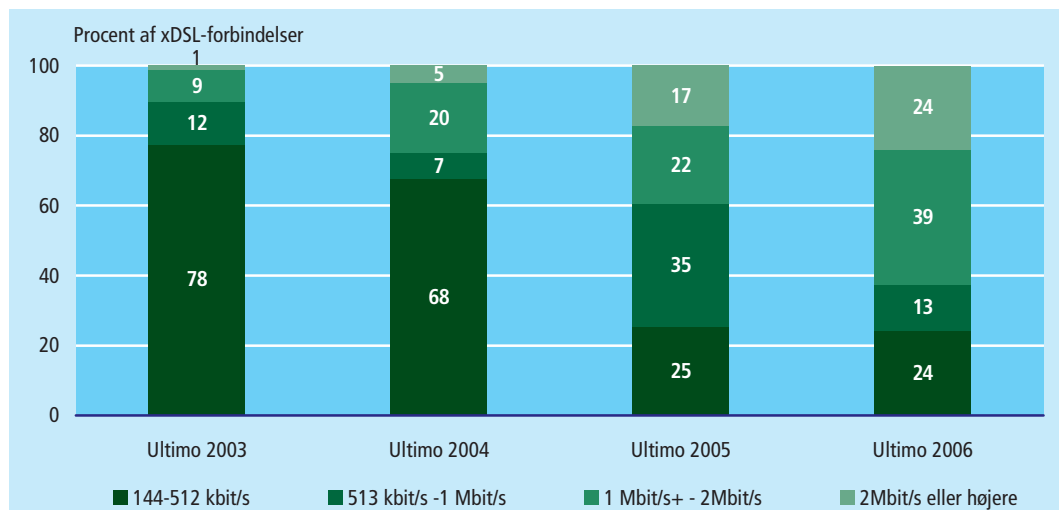
Flere og flere får fibernet

Kategorien "Øvrige" er steget med 8.997 bredbåndsforbindelser. Dette dækker over et fald i de trådløse bredbåndsløsninger WLL/WiFi og LAN (husstande i boligforeninger, kollegier m.v), mens fibertilslutningerne, overvejende baseret på elselskabernes bredbåndsaktiviteter, til gengæld er steget med 9.709 til 29.128 i slutningen af 2006.

Udbygget statistik

Telestatistikken for 2. halvår 2006 er udbygget til også at omfatte FTTx-fiberforbindelser til andet end private husstande (primært erhvervs-livet). Ved udgangen af 2006 var der i alt 7.611 FTTx.

Figur 1.4 Udbredelse af bredbåndshastigheder for xDSL

Anm.: xDSL er betegnelsen for en digital adgangsteknologi, der giver mulighed for at bruge den traditionelle telefonforbindelse til datatransmission med høj hastighed. ADSL er den mest udbredte variant af xDSL-teknologien, og udbydes i dag med hastigheder op til 20 Mbit/s (ADSL2+).

Kilde: IT- og Telestyrelsens Telestatistik for 2. halvår 2006.

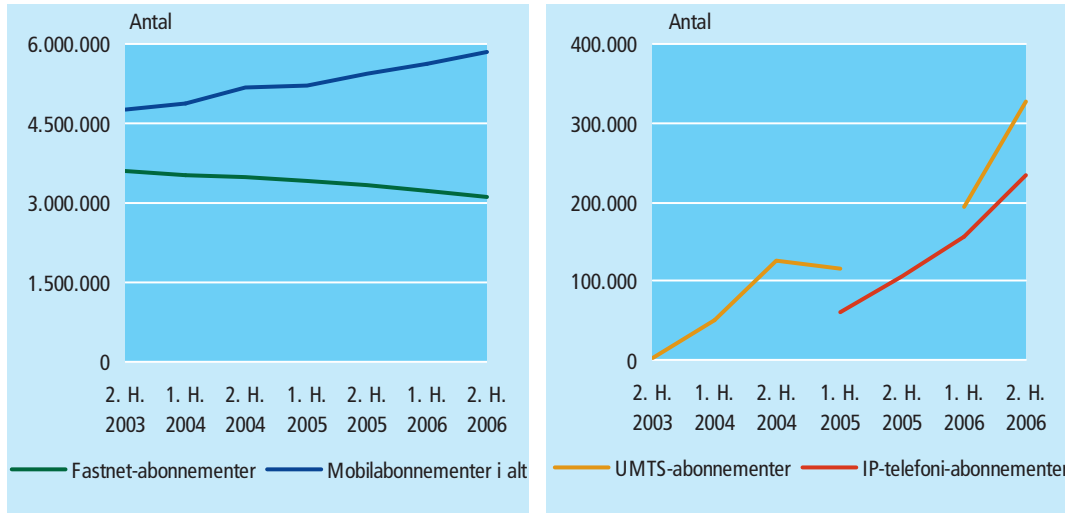
Flere og hurtigere forbindelser

Over 60 pct. af alle xDSL-forbindelser havde ved udgangen af 2006 en downstreamkapacitet på over 1 Mbit/s.

Større kapacitet

Kapaciteten på xDSL begyndte for alvor at stige i 1. halvår 2005, og ved udgangen af 2006 er der sket endnu en markant stigning. 63 pct. af DSL-forbindelserne har ved udgangen af 2. halvår 2006 således en downstreamkapacitet over 1 Mbit/s mod kun 42 pct. et halvt år tidligere.

Figur 1.5 Mobilabonnemeter i Danmark kombineret med fastnetabonnemeter

Anm.: UMTS-abonnemeter er defineret som mobilabonnemeter, som har været aktive i UMTS-nettet i løbet af de seneste 3 måneder. IP-telefoni-abonnemeter er defineret som telefoniabonnemeter, hvor sidste led af forbindelsen ud til slutbrugeren er IP-baseret (baseret på internet-protokol). Forbindelsen er ofte, men ikke nødvendigvis, en bredbåndsforbindelse.

Kilde: IT- og Telestyrelsens Telestatistik for 2. halvår 2006

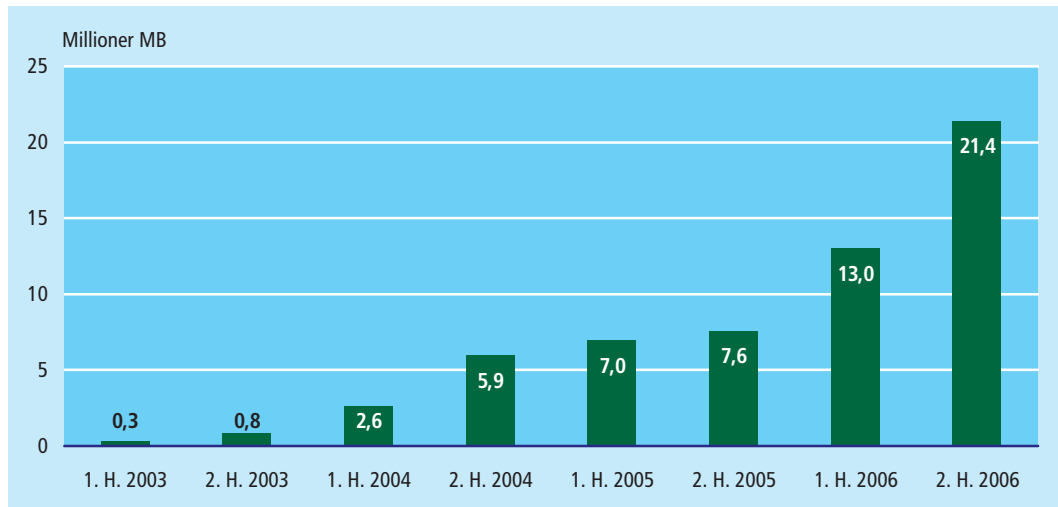
Fald i fastnet-abonnemeter

Antallet af abonnentlinjer på fastnet toppede med 3,8 mio. ved udgangen af 2001, og i løbet af 2. halvår 2006 er det faldet med 130.000, hvilket svarer til et fald på 4 pct. i forhold til 1. halvår 2006. Ved udgangen af 2. halvår 2006 var der således 3,1 mio. fastnet-abonnentlinjer.

Stor stigning i UMTS- og 3G-abonnemeter

Mobilabonnemeter er de mest udbredte med 5,8 mio. ved udgangen af 2. halvår 2006. I forhold til udgangen af 1. halvår 2006 er der således sket en stigning på 4 pct. Mobilabonnemeterne er fordelt på over 5,5 mio. GSM-abonnemeter og 326.000 UMTS-abonnemeter (3G). Antallet af UMTS-abonnemeterne steg med 133.000 eller 68 pct. på et halvt år.

Figur 1.6 Dataoverførsel på 2G og 3G net

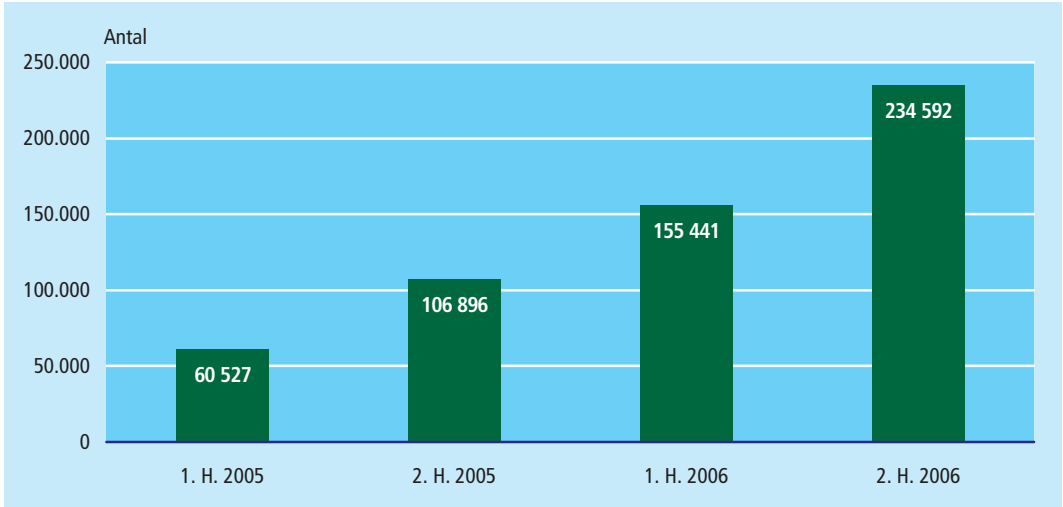

Anm.: Up- eller download GPRS og UMTS - antal MB.

Kilde: IT- og Telestyrelsens Telestatistik for 2. halvår 2006.

Tredobling i dataoverførsel

Brugen af mobilnettet er blevet mere avanceret. I takt med at flere og flere mobilabonnementer kan bruges til dataoverførsel, stiger mængden af overførte data til eller fra telefonikunder. Således er dataoverførslen næsten tredoblet fra 2. halvår 2005 til 21,4 mio. MB i 2. halvår 2006.

Figur 1.7 IP-telefoni abonnenter hos danske udbydere

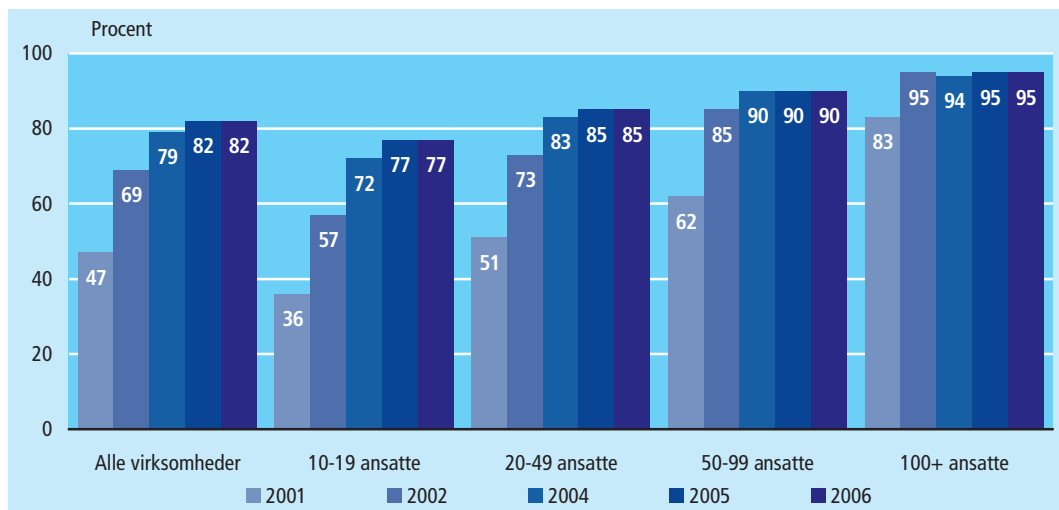
Kilde: IT- og Telestyrelsens Telestatistik for 2. halvår 2006.

*Ny måling af
IP-telefoni*

Fra 1. halvår 2005 begyndte IT- og Telestyrelsen at indhente tal for kommercielt udbud af IP-telefoni. Tallene dækker udelukkende de danske teleselskabers udbud af IP-telefoni. Det har ikke været muligt at indhente oplysninger fra udbydere på det danske marked med base i udlandet, hvorfor det meget udbredte Skype eksempelvis ikke er talt med i statistikken.

*Flere og flere
får IP-telefoni*

Ved udgangen af 2. halvår 2006 var der i alt 235.000 IP-telefoni-abonnenter. Det er en stigning på 51 pct. på et halvt år. Ved udgangen af 2. halvår 2006 var der i alt 45 udbydere af IP-telefoni, hvilket er 10 flere end for bare et halvt år siden.

Figur 1.8 Virksomheder med bredbåndsforbindelse til internettet

Anm.: Bredbånd er ADSL o.l. eller anden kabelbaseret internetforbindelse.

Kilde: Danske virksomheders brug af it.

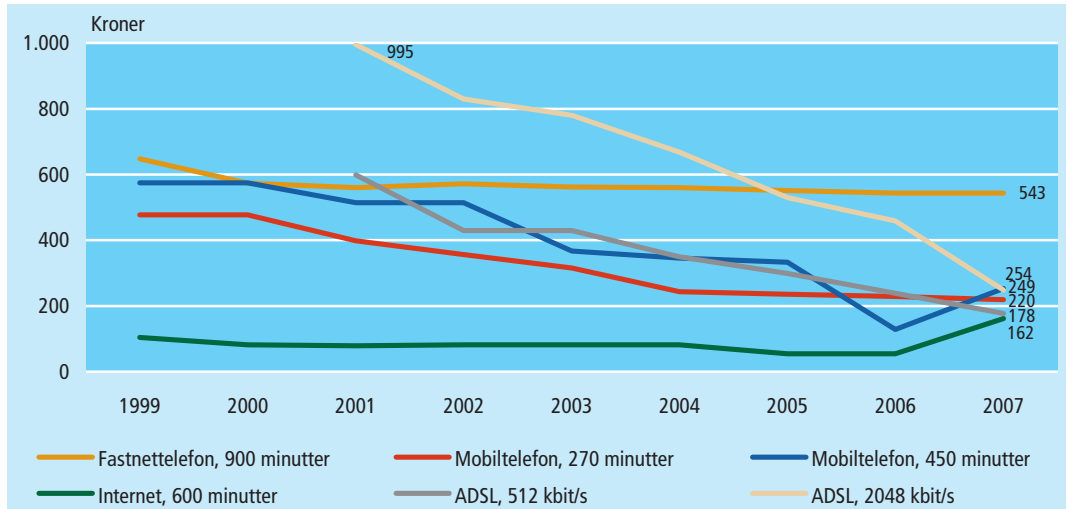
Mætning i virksomheder med bredbåndsforbindelse

Virksomheder med bredbåndsforbindelse er steget fra 47 pct. til 82 pct. i 2006. Fra 2004 til 2006 er stigningen ikke længere synlig, og en mætning synes at have fundet sted.

Forskel mellem store og små virksomheder indsnævret

De mindste virksomheder har mindre hyppigt bredbåndsforbindelse, sammenlignet med de største virksomheder. Forskellen er dog indsnævret betydeligt i perioden. Fx havde 36 pct. af virksomhederne med 10-19 ansatte bredbåndsforbindelse i 2001 mod 77 pct. i 2006. Virksomheder med mindst 100 ansatte lå allerede i 2001 på 83 pct., og stigningen til 95 pct. i 2006 har derfor været mere beskednen.

Figur 1.9 Priser, billigste tilbud. Oktober måned

Anm.: Baseret på priser pr. 1. april 2007. ADSL-priserne for 2000 og 2001 er dog baseret på priser pr. 1. juli.

Kilde: "Hallo, hallo, ved du hvad det koster?" - maj 2007, IT- og Telestyrelsen.

**Markant fald
i priserne**

Priserne på teletjenester er som følge af den stigende konkurrence faldet markant siden 1999. Priserne for fastnettelefoni viser det mindste fald på 16 pct., og priser på mobiltelefoni og dial-up tilslutning til internet er faldet med omkring 55 pct. målt i løbende priser.

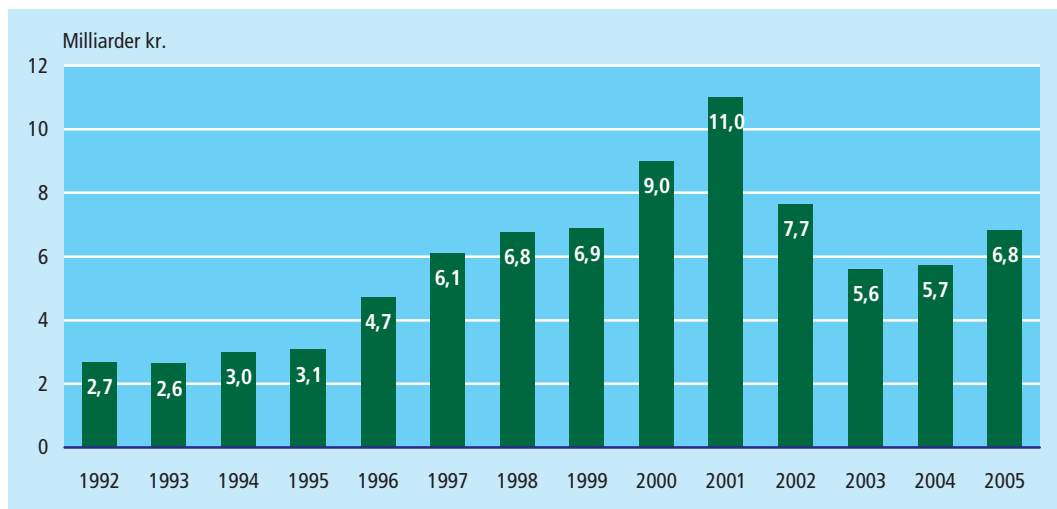
**Nye
bredbånds-
løsninger
til lavere priser**

Alternative bredbåndsløsninger giver imidlertid i stigende omfang adgang til lavere bredbåndspriser via kabel-tv-net, fiberbaserede bolignet og direkte fibertilslutninger samt trådløse bredbåndsløsninger baseret på WiFi og WiMAX.

**ADSL falder
mest i pris**

Det mest markante prisfald har da også været på ADSL, hvor priserne, afhængig af hastighed, er faldet op mod 75 pct. siden 1999. På bare et år, fra maj 2006 til maj 2007, er prisen på en 512 kbit/s ADSL-forbindelse faldet med 26 pct. og en 2 Mbit/s ADSL-forbindelse faldet med 46 pct. Således er de billigste tilbud på de to forbindelser nu henholdsvis 178 kr. og 249 kr. om måneden.

Figur 1.10 Telesektorens investeringer i Danmark

Anm.: Investeringer 2001-2005 omfatter ikke betaling for UMTS-tilladelser.

Kilde: IT- og Telestyrelsens Telestatistik.

Investeringerne toppede i 2001

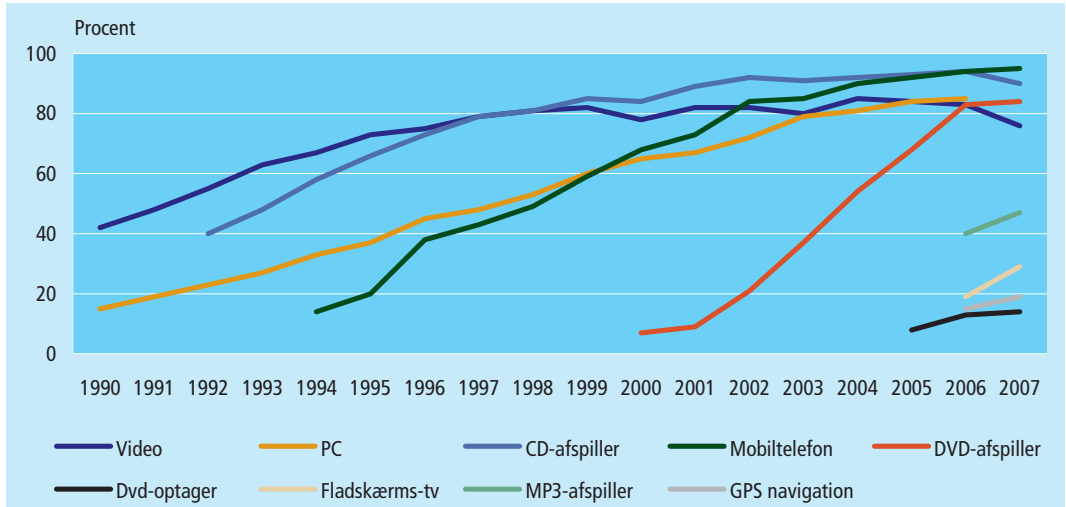
Telesektorens samlede investeringer toppede i 2001 med 11 mia. kr., hvilket er en stigning til det tredobbelte siden liberaliseringen blev påbegyndt i 1995. Teleinvesteringerne faldt til det halve i 2003, som følge af en international udvikling, der ramte Danmark med et års forsinkelse.

Større stigning i investeringerne på 19 pct. i 2005

I 2004 blev faldet i investeringerne afløst af en mindre stigning, og i 2005 er der, på grund af elselskabernes fiberudrulning, sket en større stigning i investeringerne på 19 pct.

2. Befolkningens brug af it

Figur 2.1 It-produkter i hjemmet

Anm.: Figuren viser besiddelsen af it-produkter i familierne. Der var 2,382 mio. familier i Danmark pr. 1. januar 2007.

Kilde: Danmarks Statistik, Varige forbrugsgoder.

Befolkningens it-produkter

De danske familier har adgang til en lang række forskellige it-produkter, som de enten selv ejer, eller som de har adgang til i deres hjem. Figur 2.1 viser udbredelsen af udvalgte it-produkter.

DVD-afspilleren bliver mere og mere populær

Mobiltelefonen og DVD-afspilleren er efterhånden blevet hvermandseje. Således har 95 pct. af befolkningen i 2007 en mobiltelefon, mens 84 pct. har en DVD-afspiller. DVD-afspilleren har siden sit indtog i de danske hjem ca. i år 2000 haft en hurtig udbredelse. I 2007 ser udviklingen dog ud til at have stabiliseret sig. Således voksede andelen kun et procentpoint fra 2006 til 2007. Samtidig fortsætter videoen sin udfasning i de danske hjem. Den toppede i 2004 med 85 pct., men er i 2007 faldet til 76 pct.

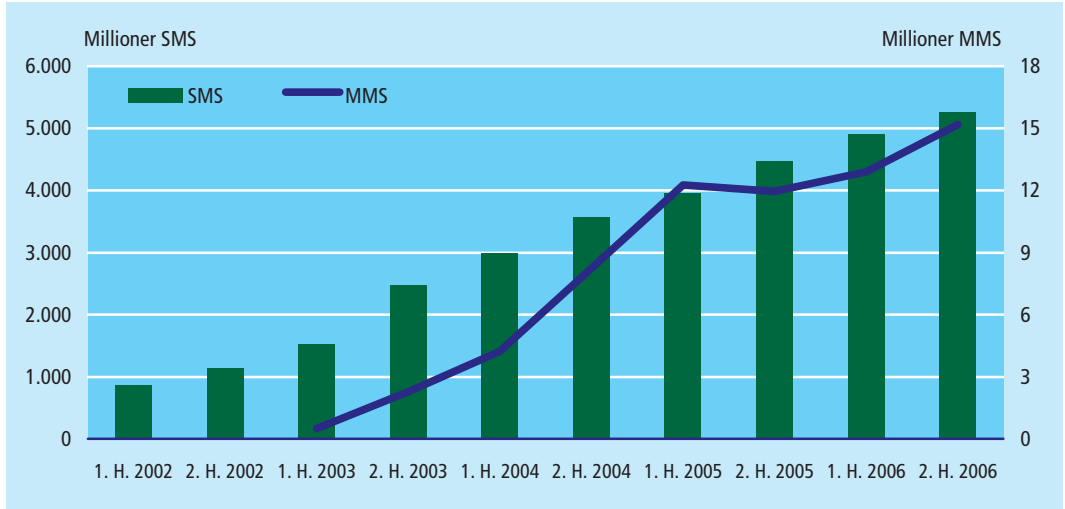
Hver 5. hjem har GPS, og næsten hvert 3. har fladskærms-tv

Nye it-produkter kommer konstant ind på markedet. Således er nye teknologier som GPS-navigation, MP3-afspillere, fladskærms-tv og DVD-optagere i de sidste par år for alvor begyndt at finde vej ind i de danske familiers hjem. På kun et år er andelen af danske hjem, som har MP3-afspillere, GPS-udstyr til bilen eller et fladskærms-tv steget markant. 29 pct. har et fladskærms-tv mod 19 pct. året før, og næsten halvdelen har en MP3-afspiller. 19 pct. har et GPS-navigationssystem.

Nedgang i andelen af CD-afspillere

For de produkter der går flere år tilbage i tiden, har der været en markant stigning i udbredelsen. Dette ses bl.a. for mobiltelefonen, DVD-afspilleren og cd-afspilleren. Fra 2000 til 2007 er andelen af familier med mobiltelefon steget med næsten 40 pct., mens andelen af hjem med CD-afspillere dog for første gang i målingsperioden er på retur.

Figur 2.2 SMS- og MMS-beskeder

Anm.: Antallet af SMS-beskeder aflæses på den venstre akse, mens antallet af MMS-beskeder aflæses på den højre akse.
 Kilde: IT- og Telestyrelsens Telestatistik for 2. halvår 2006.

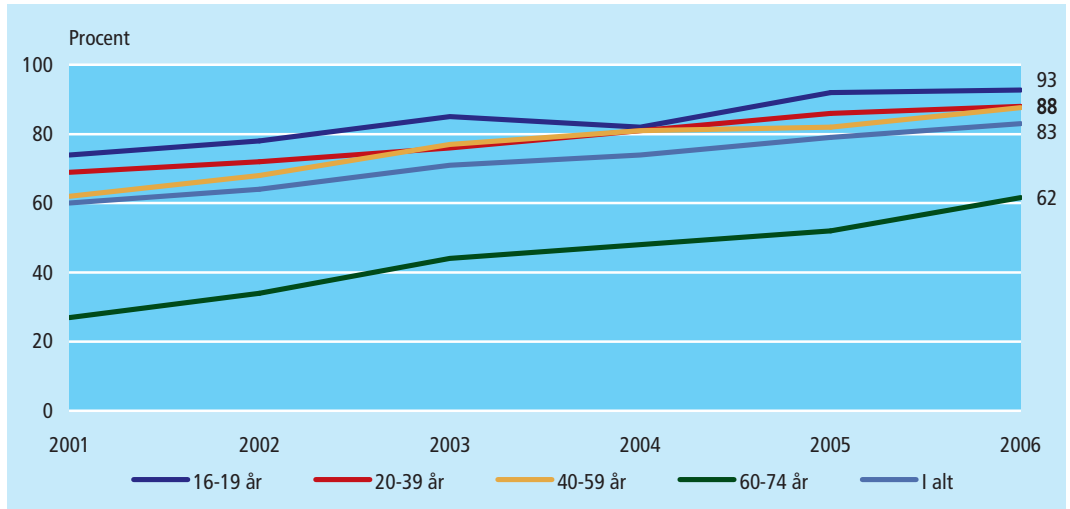
Stadig flere afsendte SMS-beskeder

Væksten i antallet af sendte SMS-beskeder fortsætter med uformindsket styrke. Befolkningen sendte 5,2 mia. SMS-beskeder i 2. halvår af 2006. Det er 17 pct. flere end i 2. halvår 2005 og seks gange så mange SMS-beskeder i forhold til 1. halvår 2002.

På ny vækst i antallet af sendte MMS-beskeder

Efter en periode med lav eller ingen vækst i antallet af afsendte MMS-beskeder (billedbeskeder afsendt via mobiltelefonen) er der i 2. halvår 2006 igen en større stigning. Således blev der i 2. halvår 2006 afsendt over 15 mio. MMS-beskeder. Dette er 27 pct. flere end i 2. halvår 2005.

Figur 2.3 Befolkningens adgang til internettet fra hjemmet, efter alder

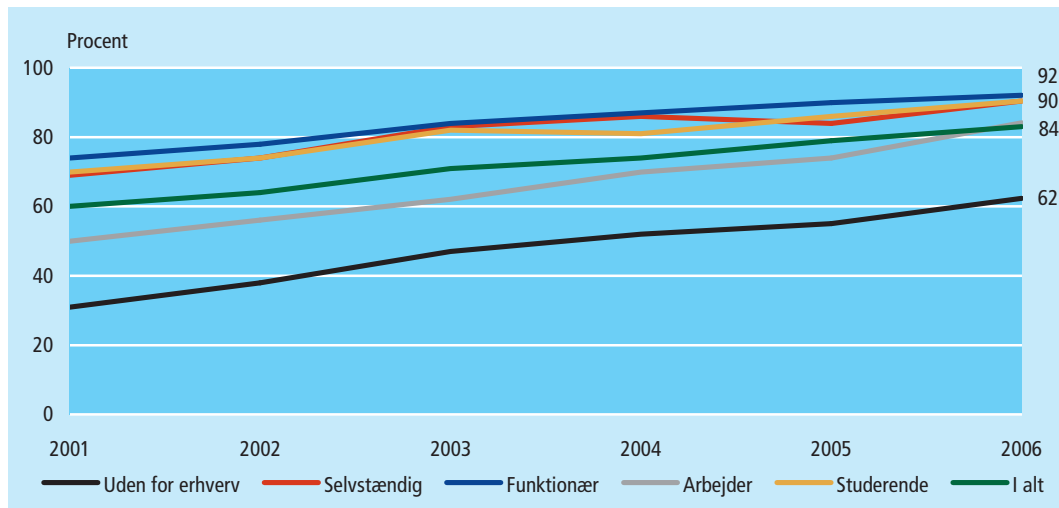
Kilde: Danmarks Statistik, Befolkningens brug af internet 2006.

Ældre halter stadigvæk bagefter i internetadgang hjemmefra ...

I 2006 havde 83 pct. af befolkningen adgang til internettet i hjemmet. Dermed fortsætter den konstante stigning, fra 79 pct. i 2005 og 75 pct. i 2004. Ikke overraskende er det de 16-19-årige, der har den største andel af personer med adgang hjemmefra. Hele 93 pct. har adgang, mens kun 62 pct. af 60-74-årige til sammenligning havde adgang hjemmefra.

... men afstanden er blevet mindre

Overordnet set tegner der sig et tydeligt billede af, at aldersgrupperne under 60 år i langt højere grad har adgang til internettet i hjemmet end aldersgruppen 60 til 74 år. De 60-74-årige har dog formået at mindske afstanden i de seneste år. Denne aldersgruppe har således næsten fordoblet sin andel i perioden 2002 til 2006.

Figur 2.4 Befolkningens adgang til internettet fra hjemmet, efter beskæftigelse

Kilde: Danmarks Statistik, Befolkningens brug af internet 2006.

Funktionærer har oftest adgang til internettet

92 pct. af funktionærerne har adgang til internettet i hjemmet. Den tilsvarende andel for studerende og selvstændige er 90 pct. For arbejdere er andelen på 84 pct. Som figur 2.4 viser, har disse 4 grupper nærmet sig hinanden mere og mere, og i 2006 er forskellen så godt som udlignet.

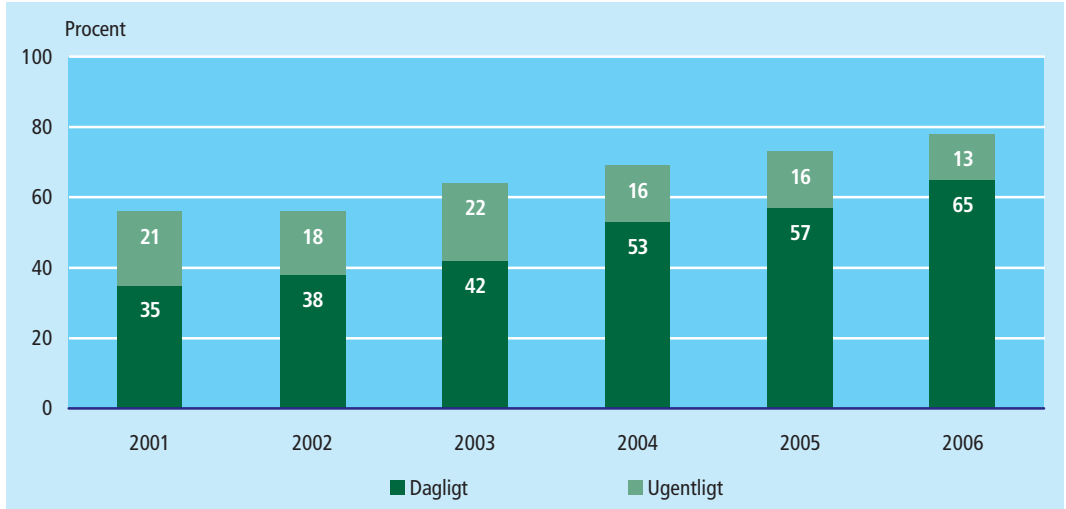
Folk uden for erhverv fordobler sin andel

Gruppen af folk uden for erhverv ligger dog fortsat et stykke efter de andre. I 2006 var der således 62 pct., som havde adgang til internettet i hjemmet. Der er dog tale om en fordobling af andelen på bare 5 år, hvilket har betydet, at afstanden mellem folk uden for erhverv og de andre beskæftigelsesgrupper er indsnævret.

Vækst i samtlige beskæftigelsesgrupper i perioden

Det er ligeledes værd at bemærke, at der i denne 5-årige periode er tale om betydelige stigninger for alle beskæftigelsesgrupper.

Figur 2.5 Hyppighed i befolkningens brug af internettet

Kilde: Danmarks Statistik, Befolkningens brug af internet 2006.

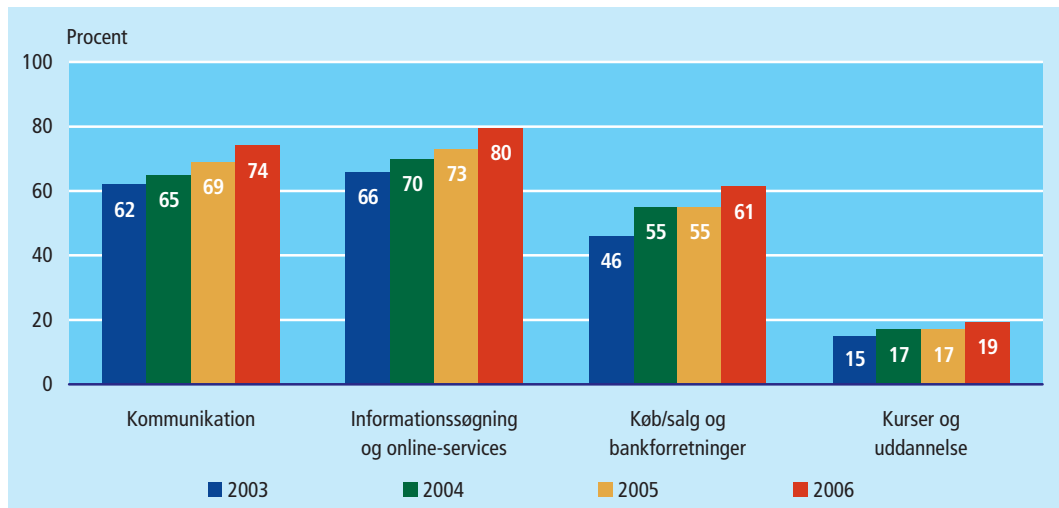
Stadig hyppigere brug af internettet

Flere og flere danskere bruger internettet mere og mere. Figur 2.5 viser hyppigheden i brugen af internettet uanset sted fordelt over en periode på 6 år.

Danskerne hyppigere online dagligt

Danskeres forbrug af internettet er ændret, for så vidt angår, hvor ofte vi benytter det. Andelen af folk, der bruger internettet ugentligt, er faldet fra 2001, mens andelen af folk der benytter det dagligt, til gengæld er steget støt i hele perioden. Danskerne har med andre ord intensiveret deres forbrug. Færre nøjes med at være online et par gange om ugen og er i højere grad online dagligt.

Figur 2.6 Private formål som internettet er brugt til inden for den sidste måned

Kilde: Danmarks Statistik, Befolkningens brug af internet, 2006.

Internettet benyttes stadigvæk til det samme

De private formål, som flest benytter internettet til i 2006, er fortsat relateret til informationssøgning og online-services samt til kommunikation. Men internettet bliver også i stigende grad brugt i forbindelse med kurser og uddannelse.

Stadig flere søger efter information

80 pct. af befolkningen havde i 2006 benyttet internettet til at søge information og benytte online-services inden for den seneste måned. Dermed fortsætter den stigende tendens fra de foregående år.

Online kommunikation bliver stadig mere udbredt

I 2006 benyttede 74 pct. af befolkningen internettet den seneste måned til at kommunikere med andre. Kommunikation dækker både over forskellige chatsites, diskussionsfora og eksempelvis Messenger og Skype, samt at sende/modtage e-mails. Siden 2003 er andelen af folk der benytter onlinekommunikation steget med næsten en fjerdedel.

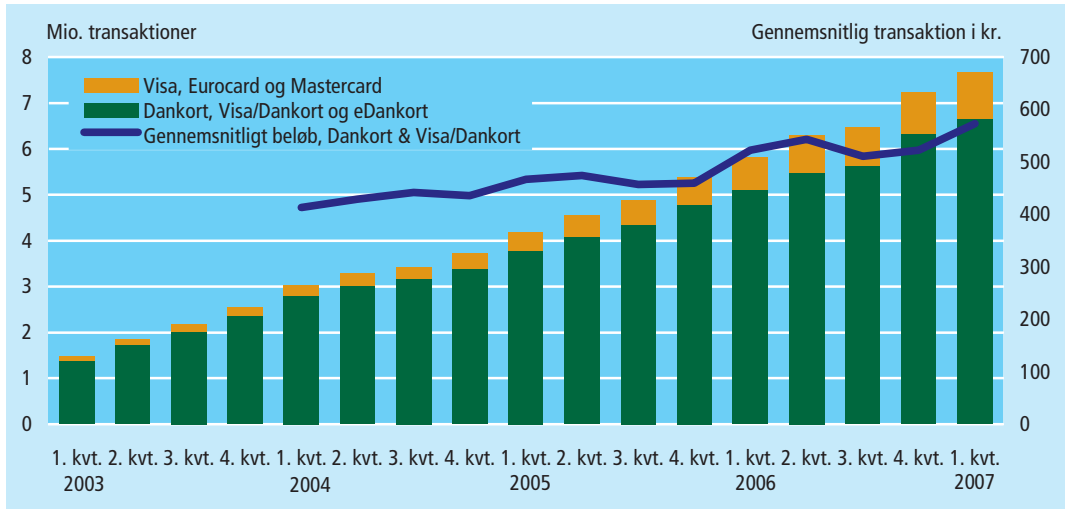
Mange handler over internettet

61 pct. benytter internettet til at købe/sælge varer eller tjenester eller ordne bankforretninger. Dermed er andelen der benytter internettet til dette formål steget med en tredjedel på kun 3 år.

Onlinekurser og uddannelse bliver mere populært

Næsten hver femte dansker brugte i 2006 internettet til kurser og uddannelse. Dette er en stigning på over en fjerdedel siden 2003. Kurser og uddannelse dækker over muligheden for at hente kursusmaterialer, tilmelde sig kurser eller uddannelser samt tage et decideret onlinekursus.

Figur 2.7 Kort-betalinger i danske internetforretninger, via PBS

Anm.: Tallene omfatter elektroniske betalingstransaktioner i danske internetforretninger, som afregnes via PBS - herunder køb fra udlandet. Dette vedrører bl.a. al online betaling med Dankort og Visa/Dankort. Transaktioner fra eDankort (betaling via netbank) udgjorde omkring 2 promille af samtlige transaktioner i 1. kvartal 2007.

Kilde: PBS, 2007.

Kraftig stigning i værdien af kortbetalinger i danske internetforretninger

Værdien af kortbetalinger i danske internetforretninger, formidlet af PBS, var 11,8 mia. kr. i 2006. Det er en stigning på næsten 50 pct. i forhold til 2005, hvor værdien var 7,9 mia. kr. I forhold til 2004, hvor værdien var 5,3 mia. kr., er der tale om mere end en fordobling.

Antallet af kortbetalinger femdoblet fra 2003 ...

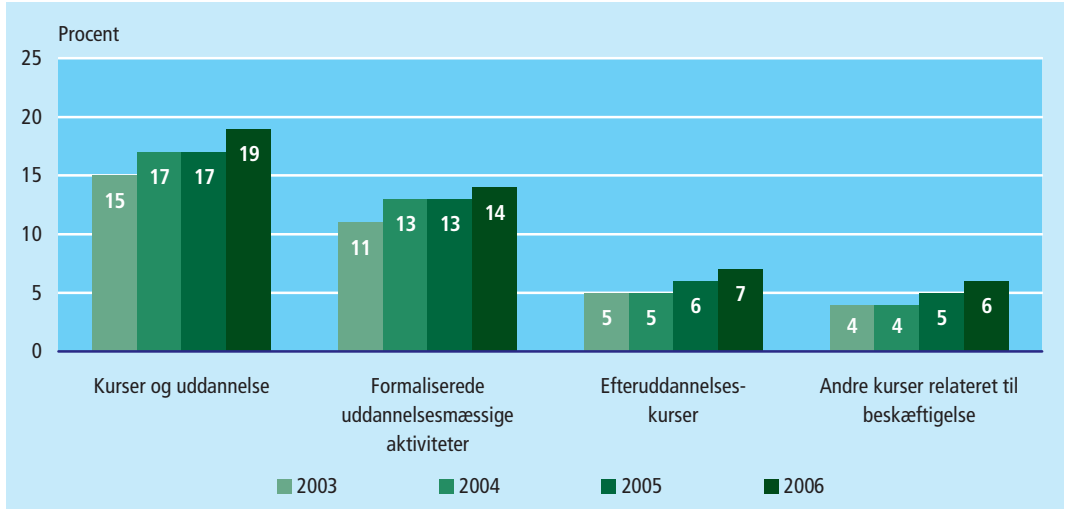
Stigningen skyldes bl.a. et øget antal kortbetalinger: 7,7 millioner transaktioner i 1. kvartal 2007 mod 5,8 millioner i 1. kvartal 2006. I forhold til 1. kvartal 2003, hvor der blev afregnet 1,4 millioner kortbetalinger, er der næsten tale om en femdobling. Det er især Dankort og Visa/Dankort, der anvendes, men andre kort har en stigende andel af transaktionerne i perioden.

... og stigning i de beløb, der handles for

Samtidig er der en stigende tendens i det gennemsnitlige beløb, der handles for - fra 430 kr. i 2004 til 525 kr. i 2006.

Indikator på internethandel

Kortbetalingerne i danske internetforretninger kan betragtes som en indikator for udviklingen i internethandelen. Dette tal omfatter ikke alle former for internetkøb, men det dækker formentlig en væsentlig del.

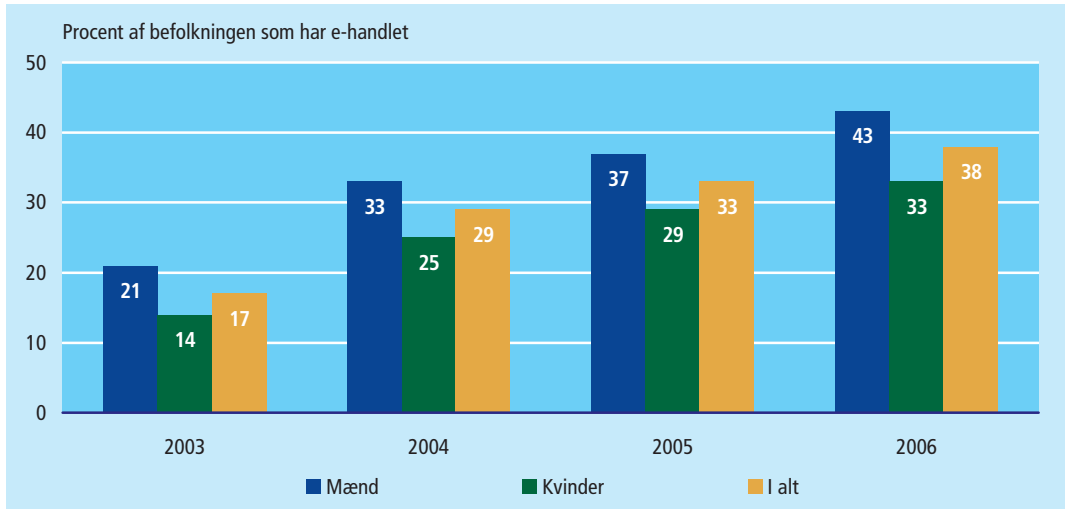
Figur 2.8 Privat brug af internettet til kurser og uddannelse

Kilde: Danmarks Statistik, Befolkningens brug af internet, 2006.

Privat brug af internettet til formaliserede uddannelsesaktiviteter

Figur 2.8 viser hvad danskerne specifikt benytter internettet til, når de anvender det i forbindelse med kurser og uddannelse. De kan f.eks. søge efter information om, eller melde sig til formaliserede uddannelsesaktiviteter eller efteruddannelseskurser. Langt størstedelen af de danskere, der har brugt internettet i forbindelse med kurser og uddannelse, har brugt det til formaliserede uddannelsesmæssige aktiviteter som at søge efter information, melde sig til fag eller lignende. Formaliserede uddannelsesmæssige aktiviteter vedrører studerende på universitetet og elever i gymnasiet.

Figur 2.9 Befolkningens køb af varer eller tjenester via internettet i sidste måned

Kilde: Danmarks Statistik, Befolkningens brug af internet, 2006.

*Fordobling
i antallet af folk
der handler online*

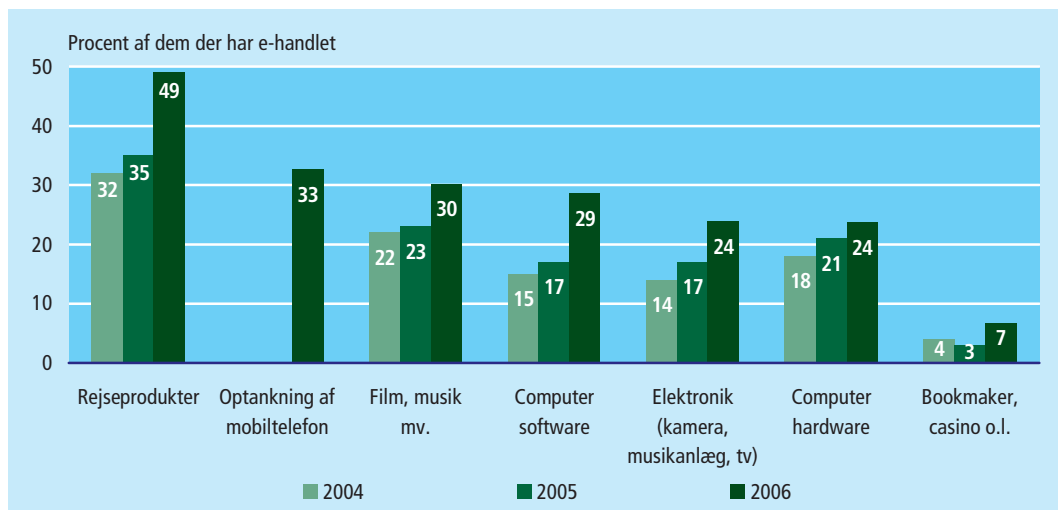
I 2006 har 38 pct. af dem, som har benyttet internettet inden for den sidste måned, købt eller bestilt varer eller tjenester via internettet. Der ved fortsætter tilgangen af folk, der gerne vil handle online. Således er andelen siden 2003 mere end fordoblet.

*Mænd handler
fortsat mest ...*

Figur 2.9 viser tydeligt, at mænd oftere end kvinder benytter internettet til at handle online, og forskellen mellem kønnene er synlig alle år fra 2003 til 2006.

*... men det bliver
stadig mere udbredt
blandt kvinder*

Dog har der siden 2003 været en større stigning i kvindernes andel sammenlignet med mændenes. I 2006 benyttede 136 pct. flere kvinder internettet til e-handel end i 2003, mens den tilsvarende stigning for mænd var på 105 pct.

Figur 2.10 Varer og tjenester befolkningen har handlet via internettet

Anm.: Figuren viser andelen af den del af befolkningen, som har e-handlet inden for den sidste måned eller det sidste år.

Kilde: Danmarks Statistik, Befolkningens brug af internet, 2006.

Mange danskere bestiller deres rejser over internettet

Rejseprodukter er den produktgruppe som flest danskere har handlet via internettet i 2006. 49 pct. har e-handlet denne produktgruppe, som inkluderer bl.a. hotelreservation, flybilletter, leje af bil etc.

Optankning af mobiltelefonen er populært

Mange danskere benytter sig af telefonselskabernes tilbud om at tanke deres mobil op over internettet. Således købte 33 pct. taletid over internettet i 2006. Dette er en tjeneste, som på meget kort tid er blevet utrolig populær i Danmark.

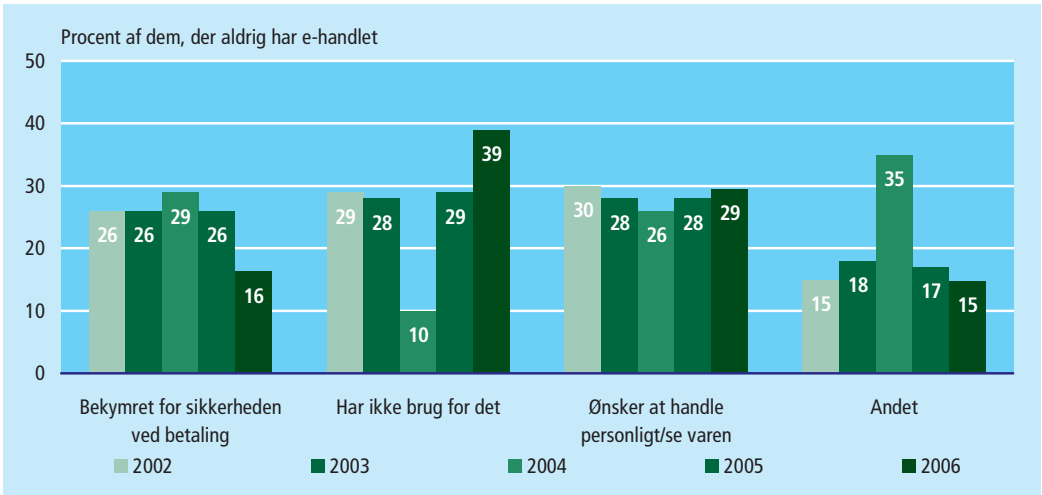
Onlinepoker og spil vinder frem

En af tidens tendenser er onlinepoker, tips, lotto og odds. Stadig flere danskere benytter sig af disse tjenester, og andelen er i 2006 mere end fordoblet i forhold til 2005.

Flere køber computersoftware online

Også e-handel med computersoftware bliver mere og mere udbredt. Næsten 30 pct. brugte i 2006 internettet til at købe et styresystem, spil eller antivirusprogram til deres hjemme-pc. Dette er næsten en fordobling i forhold til 2004.

Figur 2.11 Vigtigste grund til ikke at købe varer eller tjenester via internettet

Anm.: Grundet afrundinger summer alle år ikke nødvendigvis op til 100 pct. Kategorien "andet" består af alle andre årsager lagt sammen.

Kilde: Danmarks Statistik, Befolkningens brug af internet, 2006.

Barrierer for at handle online

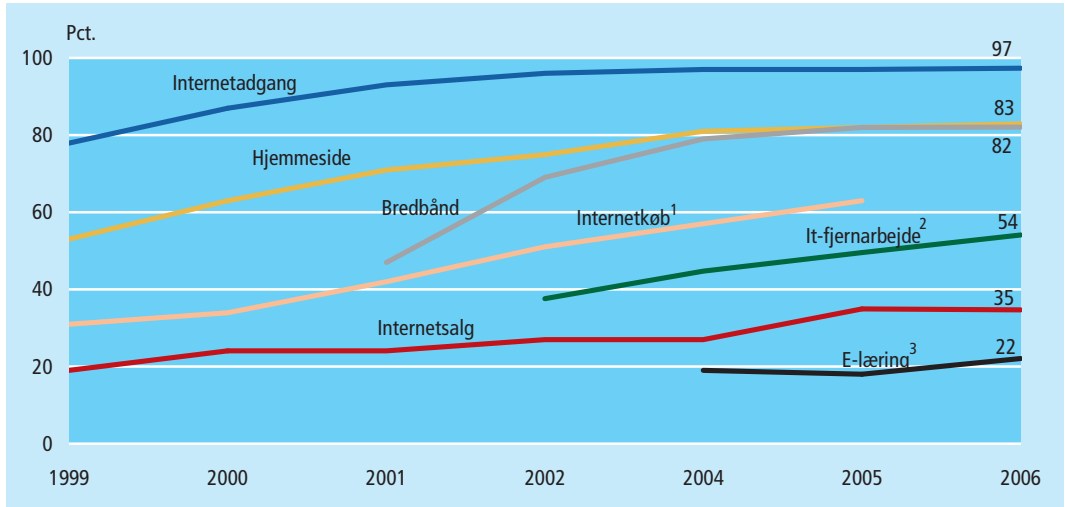
I 2006 svarede 39 pct. af dem, der aldrig har handlet via internettet, at den vigtigste årsag er, at de ikke føler, at de har brug for det. Den næstvigtigste grund med 29 pct. er, at man ønsker at handle personligt/se varen. En tredje årsag til ikke at e-handle er bekymring for sikkerheden ved betaling, der udgør 16 pct. I 2004 var der en væsentlig større andel, der var bekymret for sikkerheden ved betaling, nemlig 29 pct. Danskerne er med andre ord blevet tryggere ved at handle online, i hvert fald når drejer sig om sikkerheden ved betaling.

Store forskelle mellem årene

Figur 2.11 viser, at der kan være meget store udsving, i hvad folk mener, er de vigtigste årsager til ikke at e-handle. Fx ses det i 2004, at kategorien "Andet", som er en opsamlingskategori af de tilbageværende svarmuligheder, er ca. dobbelt så stor i forhold til de andre år. Dette skyldes, at der dette år var hele 29 pct. af de adspurgte, der havde tilkendegivet, at de "udtrykte bekymring for muligheden for at klage" i forbindelse med e-handel. I 2005 var der ingen, der udtrykte denne bekymring, selvom svarmuligheden var med, og i 2006 optrådte svarmuligheden ikke i undersøgelsen.

3. Virksomhedernes brug af it

Figur 3.1 Udviklingen i virksomheders brug af it

¹ 59 pct. af virksomhederne havde købt via internettet i 2006 men med en lidt snævrere definition, hvor køb via traditionel e-mail ikke længere er inkluderet. Årstal for e-handel refererer hér til aktiviteter det foregående kalenderår.

² It-fjernarbejde vil sige, at ansatte regelmæssigt arbejder hjemme eller andre steder uden for virksomheden, og derfra har adgang til virksomhedens it-systemer (fx e-post-system).

³ E-læring vil sige uddannelse, hvor indlæringen sker ved brug af interaktiv software eller netværk (fx cd-rom eller internet).

Kilde: Danmarks Statistik, Danske virksomheders brug af it.

Internet - en moden teknologi i virksomhederne

Stort set alle virksomheder med mindst 10 ansatte havde internetadgang i 2006, men allerede seks år tidligere i 1999 havde hele 78 pct. internetadgang. Andelen af virksomheder med hjemmeside ligger noget lavere og synes også at have nået et mætningspunkt, på samme måde som andelen af virksomheder med bredbåndsforbindelse.

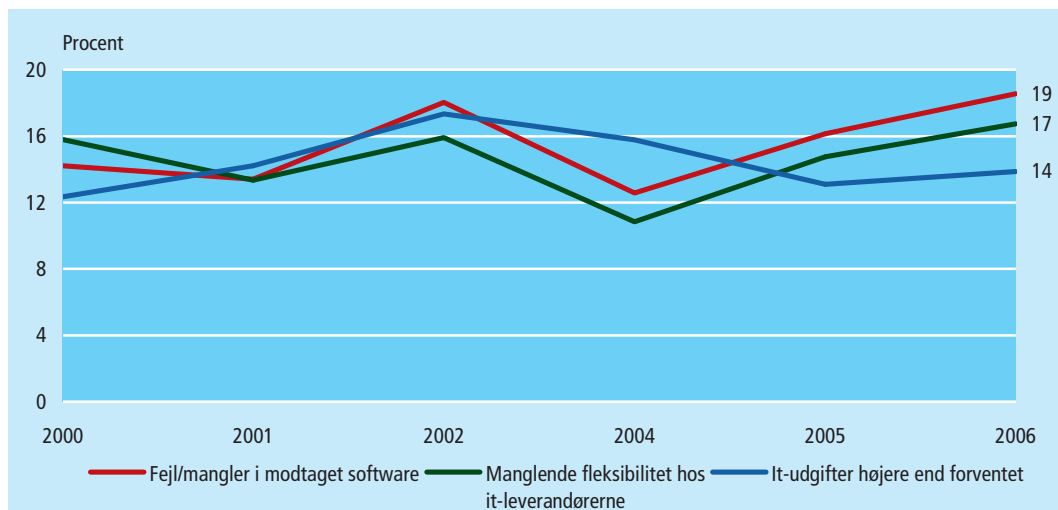
Køb via internettet mere udbredt end salg

Virksomheder med internetkøb udgør ca. 60 pct. af virksomhederne og er omtrent fordoblet i perioden. Salg via internet er en del mindre udbredt og dækkede lidt over 1/3 af virksomhederne i 2006. Der er tale om en stigende tendens, især inden for de seneste 2 år.

Mærkbar stigning i it-fjernarbejde

It-fjernarbejde er steget mærkbart fra 38 pct. af virksomhederne i 2002 til 54 pct. i 2006. Derimod har der, på trods af den store it- og internetudbredelse, ikke været nogen væsentlig stigning i udbredelsen af e-læring i virksomhederne fra 2004 til 2006.

Figur 3.2 Barrierer for it-anvendelse i virksomheder

Anm.: Figuren omfatter virksomheder, der har vurderet barriererne til at være af 'stor' betydning. Vurderingen af barriererne er følsom over for aktuelle begivenheder på undersøgelsestidspunktet, hvilket kan medvirke til forskelle mellem de enkelte år.

Kilde: Danmarks Statistik, Danske virksomheders brug af it.

Mest udbredte barrierer

Blandt de vigtigste barrierer for virksomhedernes it-anvendelse, som har kunnet følges gennem de seneste år, har været fejl/mangler i modtaget software, manglende fleksibilitet hos it-leverandørerne samt it-udgifter, som er højere end forventet.

Stigende tendens i perioden

I snit har hver sjette virksomhed oplevet disse barrierer som værende af stor betydning i årene fra 1999 til 2006. Barrierernes betydning varierer moderat fra år til år med en lidt stigende tendens i hele perioden.

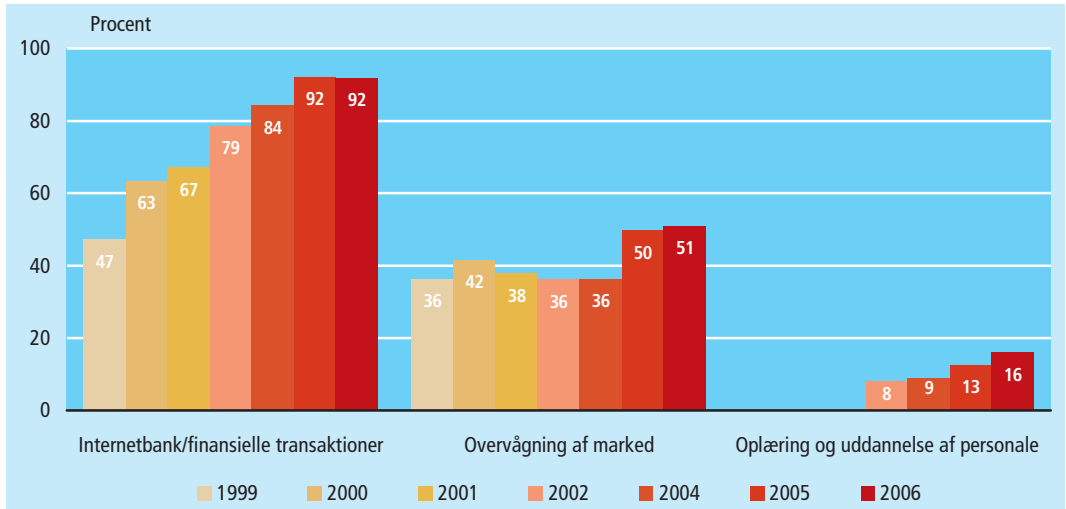
'Fejl/mangler i modtaget software' hyppigste barriere gennem årene

Barriererne fejl/mangler i modtaget software samt manglende fleksibilitet hos it-leverandørerne har et parallelt forløb de fleste af årene, med et fald i 2004, fulgt af stigninger fra 2004 til 2006. 'Fejl/mangler i modtaget software' er den mest udbredte barriere i årene 2001 til 2006.

Uventede it-udgifter trediestørste barriere

It-udgifter, som er højere end forventet, har haft en kraftigere stigning til 17 pct. i 2002, men er faldet lidt til 14 pct. i 2006, og er igen den lavest placerede af de tre barrierer.

Figur 3.3 Virksomhedernes internetanvendelse

Kilde: Danmarks Statistik, Danske virksomheders brug af it.

Fordobling af internetbankbrugere blandt virksomhederne

Brug af internetbank m.m. er én af de mest udbredte former for internetanvendelse blandt virksomhederne og var udbredt til 92 pct. af virksomhederne i 2006. Det er næsten en fordobling i forhold til 1999, hvor 47 pct. brugte internetbank.

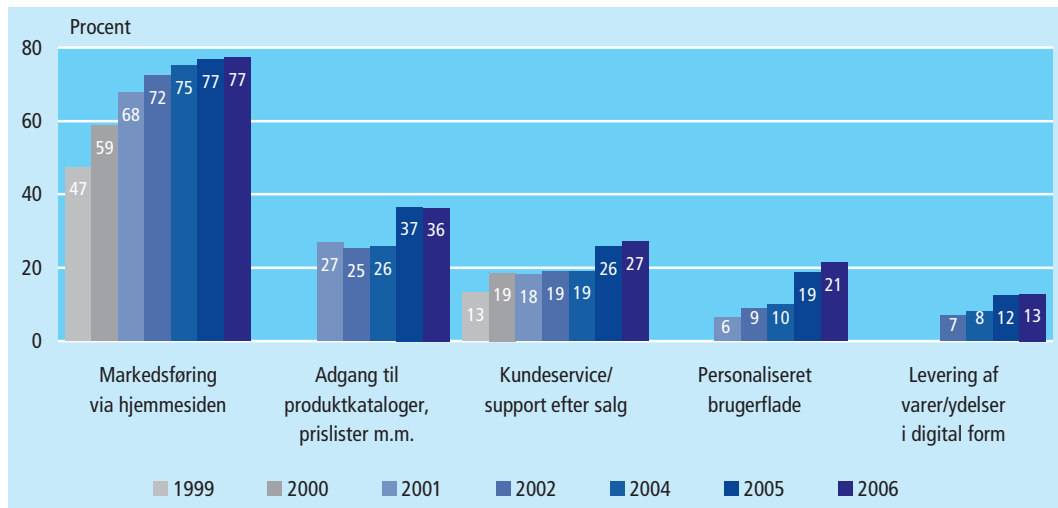
Hver anden virksomhed overvåger markedet via internettet

Hver anden virksomhed brugte i 2006 internettet til overvågning af markedet. Også her er der tale om en vis vækst i forhold til årene 1999-2002, hvor udbredelse typisk var 36 pct.

Oplæring via internettet mere populært

16 pct. – eller ca. hver sjette virksomhed – brugte internettet til oplæring og uddannelse af personale i 2006. Også her er der tale om en stigende tendens sammenlignet med de foregående år.

Figur 3.4 Virksomhedernes hjemmesider - indhold og service

Kilde: Danmarks Statistik, Danske virksomheders brug af it.

Stort flertal markedsfører sig over internettet

77 pct. af danske virksomheder med mindst 10 ansatte markedsførte sig via hjemmeside i 2006. Det svarer næsten til den andel af virksomheder, der har hjemmeside i alt, nemlig 83 pct.

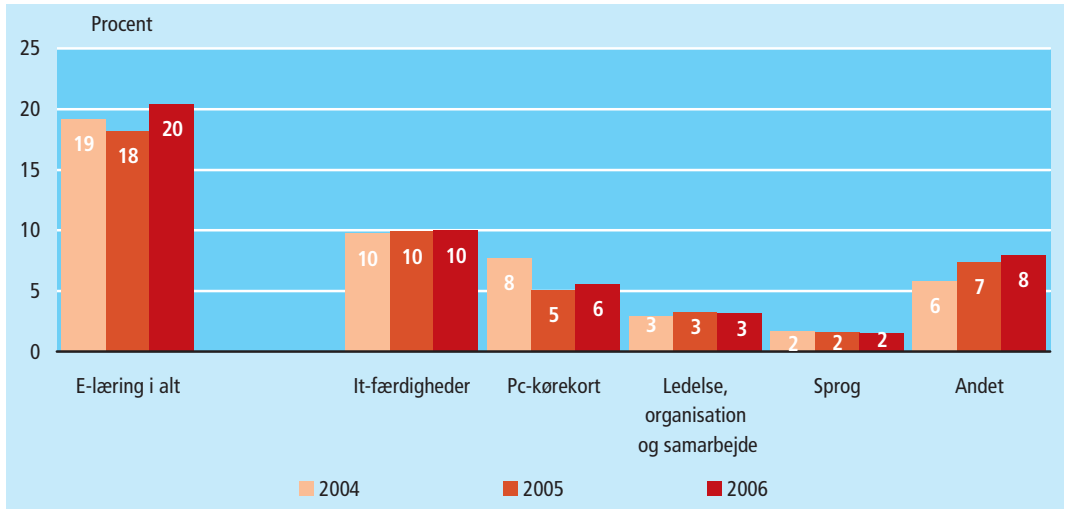
Hver femte virksomhed har personaliseret brugerflade på hjemmesiden

Lidt mere end hver tredje virksomhed, 36 pct., gav adgang til produktkataloger, prislister m.m. og 27 pct. ydede kundeservice via hjemmesiden. 21 pct. havde en personaliseret brugerflade, og 13 pct. har leveret digitale varer/ydelser via hjemmesiden.

Flere faciliteter på hjemmesiderne de seneste to år

Der har været mærkbare stigninger på stort set alle områder gennem de seneste år. Markedsføring via hjemmesiden er steget mest i perioden 1999-2001, hvorimod de øvrige områder især er steget fra 2004 til 2005.

Figur 3.5 Anvendelsesområder for e-læring i virksomheder

Kilde: Danmarks Statistik, Danske virksomheders brug af it.

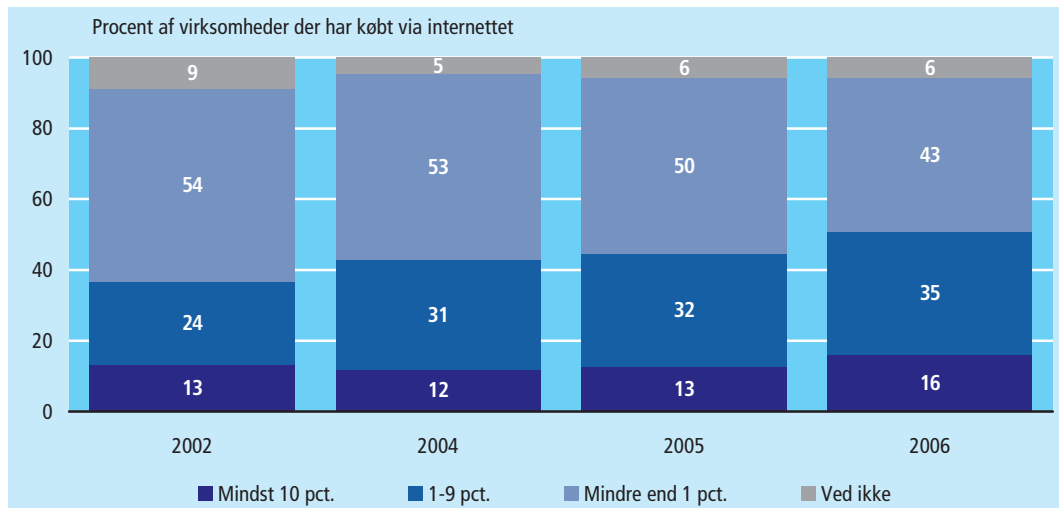
E-læring hos hver femte virksomhed

20 pct. af alle virksomheder anvendte e-læring i 2006. E-læring vil sige uddannelse, hvor indlæringen sker ved brug af interaktiv software eller netværk (fx cd-rom eller internet). Hver tiende virksomhed brugte e-læring i forbindelse med it-færdigheder, hvilket svarer til hver anden virksomhed, der anvender e-læring.

Få virksomheder bruger e-læring til sprogundervisning

E-læring blev brugt til pc-kørekort hos 6 pct. i 2006, hvilket er et fald fra 8 pct. i 2004. Langt mindre udbredt er e-læring til ledelse, organisation og samarbejde (3 pct.) samt til sprog (2 pct.). E-læring til andre formål, fx specifikke formål i branchen, blev brugt af 8 pct. i 2006, hvilket er en stigning fra 6 pct. i 2004.

Figur 3.6 Internetkøb - andel af virksomhedernes samlede indkøb (beløbsmæssigt)

Anm.: Tallene for 2004-2006 er indsamlet 1. kvartal og refererer til køb foretaget i det forudgående kalenderår. Tallene for 2002 er indsamlet 4. kvartal og refererer til samme kalenderår.

Kilde: Danmarks Statistik, Danske virksomheders brug af it.

Små internetkøb hos de fleste virksomheder ...

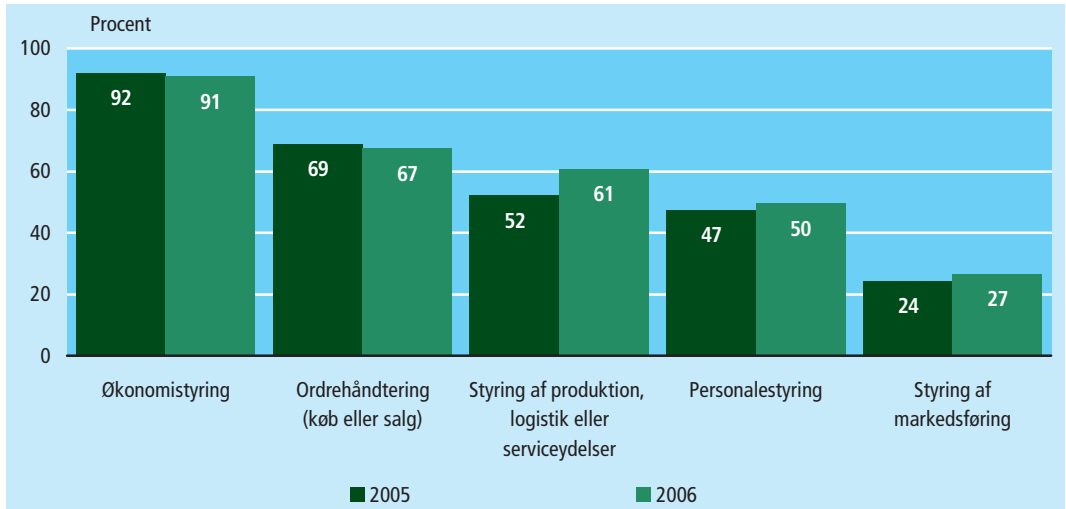
I alt 59 pct. af virksomhederne havde i løbet af 2005 foretaget køb via internettet. Blandt disse virksomheder udgør internetkøbene typisk kun en mindre del af virksomhedernes samlede indkøb. Hos 43 pct. udgjorde købene i 2005 mindre end 1 pct. af de samlede indkøb, og hos 35 pct. udgjorde internetkøbene 1-9 pct.

... men tendens til stigning

Hos 16 pct. af virksomhederne med internetkøb svarede købene til mindst 10 pct. af de samlede indkøb. Det er en stigning i forhold til de foregående år, hvor niveauet lå på omkring 13 pct. af virksomhederne. Tilsvarende er der et fald i andelen, der havde internetkøb for under 1 pct. af de samlede indkøb.

Figur 3.7

Virksomhedernes brug af it-systemer i forretningsprocesser

Kilde: Danmarks Statistik, Danske virksomheders brug af it.

9 ud af 10 virksomheder bruger økonomistyringssystemer

Danske virksomheder med mindst ti ansatte anvender i vid udstrækning it-systemer til understøttelse af forretningsprocesserne (bl.a. økonomistyring, ordrehåndtering og styring af produktion). Eksempelvis anvendte 91 pct. i 2006 et it-system beregnet på økonomistyring.

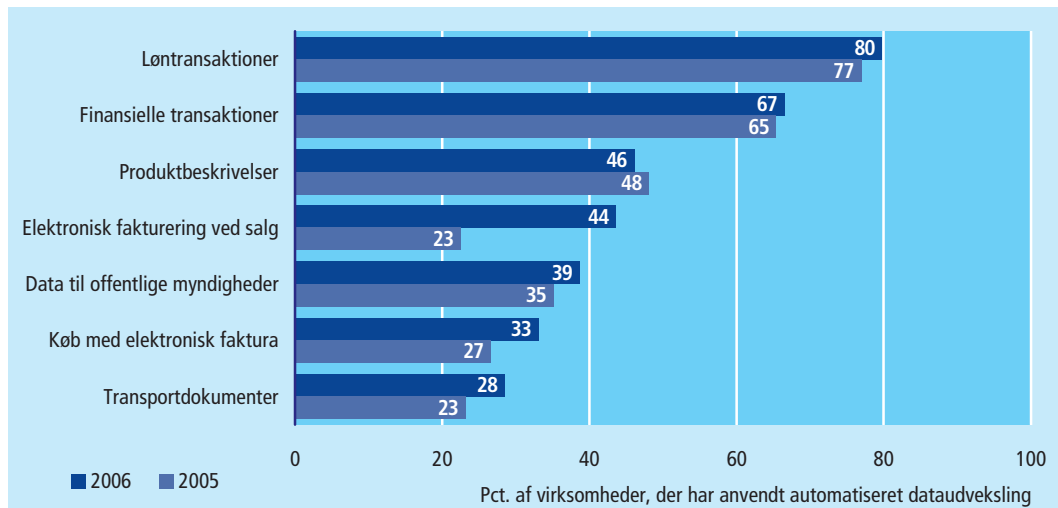
Hver anden virksomhed bruger it-systemer til personalestyring

67 pct. af virksomhederne understøtter ordrehåndteringen ved køb eller salg med it-systemer. Lidt færre, 61 pct., bruger it-systemer i forbindelse med styring af produktion, logistik eller serviceydelser, og 50 pct. understøtter personalestyringen med it-systemer. Lidt mere end hver fjerde virksomhed anvender it-systemer til styring af markedsføring.

Flere bruger systemer til produktionsstyring

Der er en vis stigning fra 2005 til 2006 hvad angår virksomheder, der anvender it-systemer til styring af produktion, logistik eller serviceydelser, hvorimod der ikke er markante ændringer i forhold til de øvrige anvendelsesområder.

Figur 3.8 Indhold af automatiseret dataudveksling i virksomheder

Anm.: Tallene for 2005 og 2006 er indsamlet 1. kvartal og refererer til aktiviteter i det forudgående kalenderår.

Kilde: Danmarks Statistik, Danske virksomheders brug af it.

Mere end hver anden virksomhed anvender automatiseret dataudveksling

55 pct. af virksomhederne anvendte automatiseret dataudveksling i forhold til it-systemer i omverdenen gennem 2005 - fx til banker, andre virksomheder eller offentlige myndigheder. Automatiseret dataudveksling kendes også som EDI, og omfatter overførsel af forretningsdata m.m. direkte fra et it-system til et andet. Formålet kan bl.a. være tidsbesparelser, færre fejl i data eller opfyldelse af krav fra omverdenen.

8 ud af 10 virksomheder sender løntransaktioner

80 pct. af de virksomheder, der har anvendt automatiseret dataudveksling, bruger det til løntransaktioner og 67 pct. i forbindelse med finansielle transaktioner. 46 pct. udveksler produktbeskrivelser, og 39 pct. udveksler data med offentlige myndigheder. Elektronisk fakturering bruges af 44 pct. i forbindelse med salg og af 33 pct. i forbindelse med køb. Endelig har 28 pct. af brugerne udvekslet transportdokumenter.

Stigning på de fleste anvendelsesområder

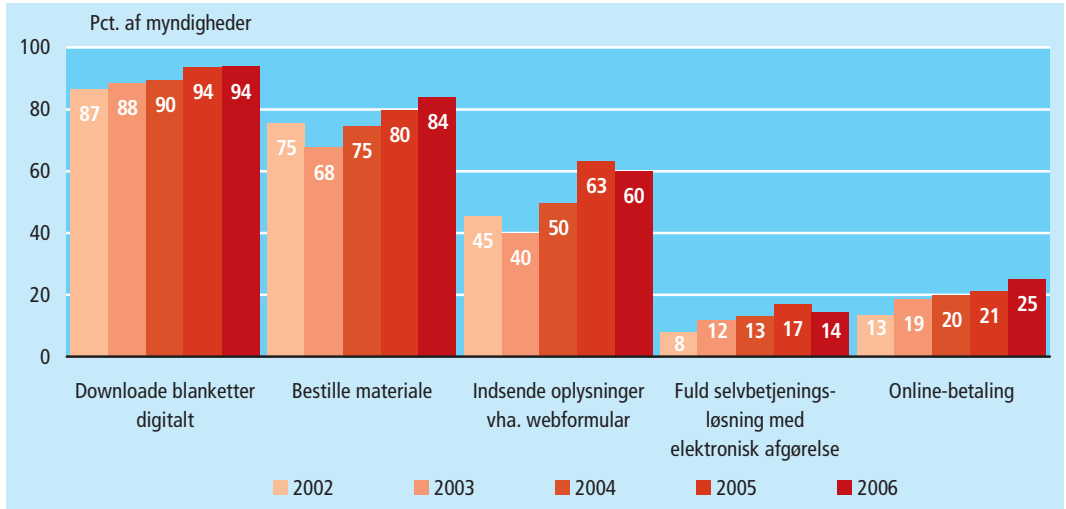
På de fleste områder er der stigning i andelen af brugere i forhold til forrige års måling. Det gælder især transportdokumenter, køb med elektronisk faktura samt, med en særlig markant stigning, elektronisk fakturering ved salg.

Næsten fordobling af elektronisk fakturering

Der er således tale om næsten en fordobling af virksomheder, der fakturerer elektronisk ved salg - fra 23 pct. af brugerne i 2005 til 44 pct. i 2006 - en stigning, der utvivlsomt hænger sammen med indførsel af kravet om elektronisk fakturering af offentlige myndigheder pr. 1. februar 2005.

4. Den offentlige sektors brug af it

Figur 4.1 Digitale serviceydelser til borgere og virksomheder

Anm.: Ved digitale ydelser forstås enten en funktion på egen hjemmeside eller via direkte link til funktion på ekstern side. Tallene inkluderer kun i et vist omfang kommunernes elektroniske selvbetjening, da der ikke kan foretages en helt præcis opgørelse.

Kilde: Danmarks statistik, Den offentlige sektors brug af it.

Næsten alle myndigheder har digitale blanketter

Næsten alle offentlige myndigheder giver borgere eller virksomheder mulighed for at downloade blanketter (94 pct.) eller bestille informationsmateriale via hjemmesiden (84 pct.).

De fleste myndigheder har også interaktive løsninger

Interaktive løsninger, hvor der er mulighed for at indsende oplysninger vha. web-formularer, stilles til rådighed for brugerne hos 60 pct. af myndighederne i 2006.

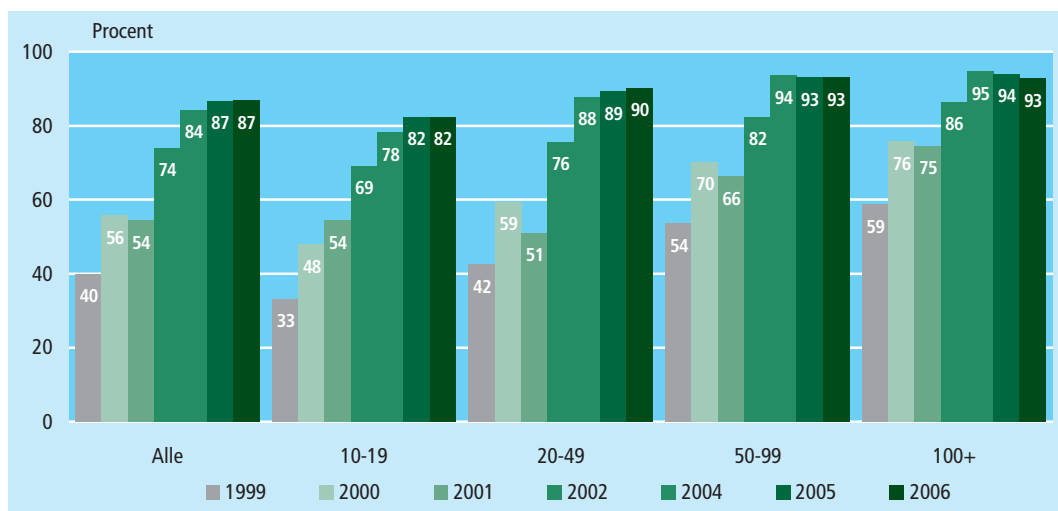
Fuld selvbetjening hos et mindretal

Mindst udbredt er muligheden for fuldstændig selvbetjening med elektronisk 'straksafgørelse'. En sådan løsning er endnu kun udbredt til 14 pct. af myndighederne. Endelig giver hver fjerde myndighed mulighed for elektronisk betaling via hjemmesiden.

Stigning i webformularer og e-betaling

Der har været pæne stigninger på alle områder i perioden 2002-2006. Især webformularer og online elektronisk betaling er steget markant. Fuld elektronisk selvbetjening synes at være stagneret siden 2003 – der er dog nogen usikkerhed i forbindelse med denne indikator.

Figur 4.2 Virksomheder der har besøgt myndigheders hjemmesider, efter antal ansatte

Anm.: Tallene for 2004-2006 er indsamlet 1. kvartal og refererer til brug foretaget i det forudgående kalenderår. Tallene for 2002 er indsamlet 4. kvartal og refererer til samme kalenderår.

Kilde: Danmarks Statistik, Danske virksomheders brug af it.

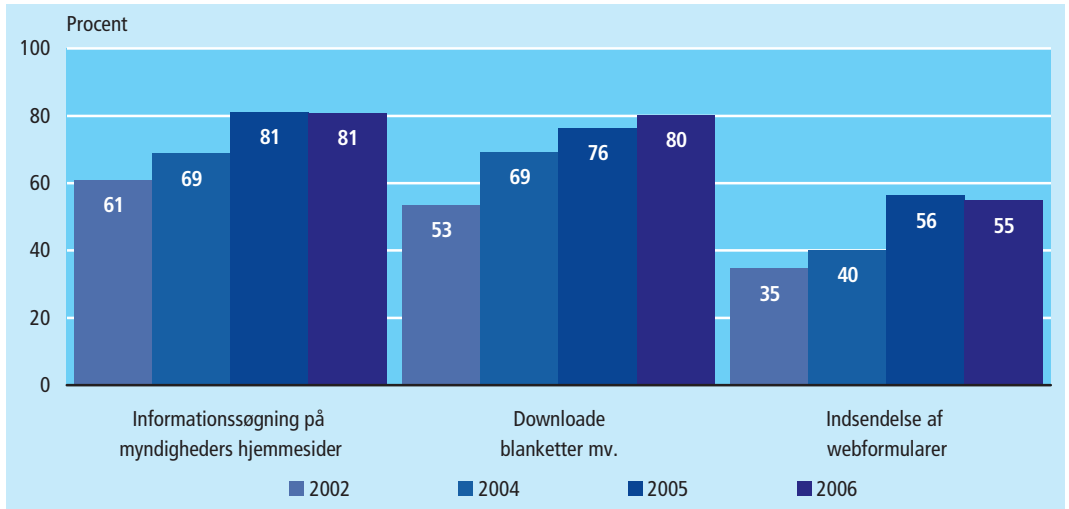
9 ud af 10 virksomheder har besøgt offentlige hjemmesider

87 pct. af danske virksomheder med mindst 10 ansatte havde i løbet af 2005 besøgt offentlige myndigheders hjemmesider. Andelen er lidt lavere blandt de mindre virksomheder, fx er andelen 82 pct. blandt virksomheder med 10-19 ansatte mod 93 pct. blandt virksomheder med mindst 100 ansatte.

Fordobling siden 1999

For alle størrelsesgrupper gælder det, at andelen er steget markant siden 1999, hvor 40 pct. af alle virksomheder havde besøgt en offentlig myndigheds hjemmeside. Forskellen mellem små og store virksomheder er samtidigt indsnævret siden 1999.

Figur 4.3 Virksomhedernes brug af offentlige hjemmesider

Anm.: Tallene for 2004-2006 er indsamlet 1. kvartal og refererer til brug i det forudgående kalenderår. Tallene for 2002 er indsamlet 4. kvartal og refererer til samme kalenderår.

Kilde: Danmarks Statistik, Danske virksomheders brug af it.

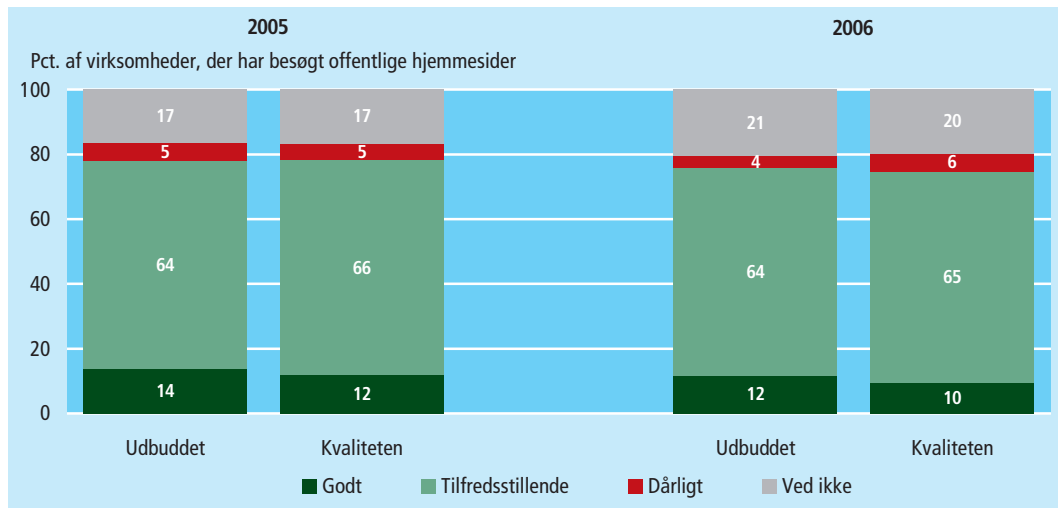
8 ud af 10 virksomheder har downloadet blanketter

81 pct. af virksomhederne havde i løbet af 2005 søgt informationer på offentlige myndigheders hjemmesider. Næsten samme andel, 80 pct., havde downloadet blanketter mv. og noget færre, 55 pct., havde indsendt webformularer i 2005.

Mærkbar stigning siden 2002

Der er på alle områder tale om en mærkbar stigning i forhold til 2002. Stigningen har især været kraftig mht. at downloade blanketter, som nu har samme udbredelse som informationssøgning. Også indsendelse af webformularer har haft en stor stigning i perioden.

Figur 4.4 Virksomhedernes vurdering af offentlige hjemmesider

Anm: Vurderingen er i forhold til virksomhedernes brug af hjemmesiderne i det forrige kalenderår.

Kilde: Danmarks Statistik, Danske virksomheders brug af it.

Tilfredshed med udbuddet af digitale tjenester ...

Et stort flertal af de virksomheder, der har besøgt offentlige hjemmesider, giver vurderingen 'tilfredsstillende' til udbuddet af myndighedernes digitale tjenester. 64 pct. har i 2006 svaret 'tilfredsstillende' og 12 pct. 'godt'. Modsat er der kun 4 pct., der har svaret 'dårligt'. 21 pct. af virksomhederne svarede 'ved ikke' til spørgsmålet.

... og med kvaliteten

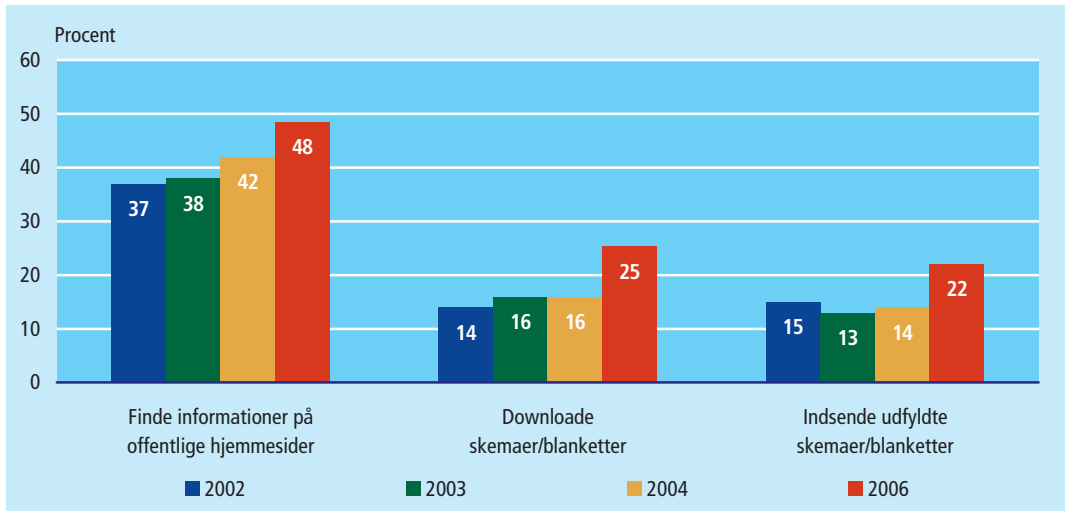
En tilsvarende vurdering ses, når virksomhederne skal vurdere kvaliteten af de enkelte tjenester. 65 pct. svarer i 2006 'tilfredsstillende', 10 pct. 'godt' og 6 pct. 'dårligt'. Også her er en del af virksomhederne i tvivl, nemlig 20 pct. Den forholdsvis høje andel 'ved ikke' kan skyldes virksomheder, der kun sjældent benytter sig af de digitale tjenester.

Samme billede i 2005

I 2005 tegner der sig stort set det samme billede. Lidt færre giver vurderingen 'god' i 2006 og lidt flere svarer 'ved ikke'.

Figur 4.5

Borgernes kontakt med offentlige myndigheder via internet i den sidste måned

Anm.: Tal for 2005 er udeladt, da de ikke er umiddelbart sammenlignbare med de øvrige år, hvad angår disse indikatorer.

Kilde: Danmarks Statistik, Befolknings brug af internet.

Stadig mere kontakt mellem borgere og det offentlige

Flere og flere danskere bruger internettet til at komme i kontakt med de offentlige myndigheder. Det er specielt informationsøgning på de offentlige myndigheders hjemmesider, der er populært.

Kraftig stigning i informationssøgning

I 2006 brugte 48 pct. af borgerne de offentlige myndigheders hjemmesider til at finde en eller anden form for information. Dette er en stigning på 30 pct. i forhold til 2002.

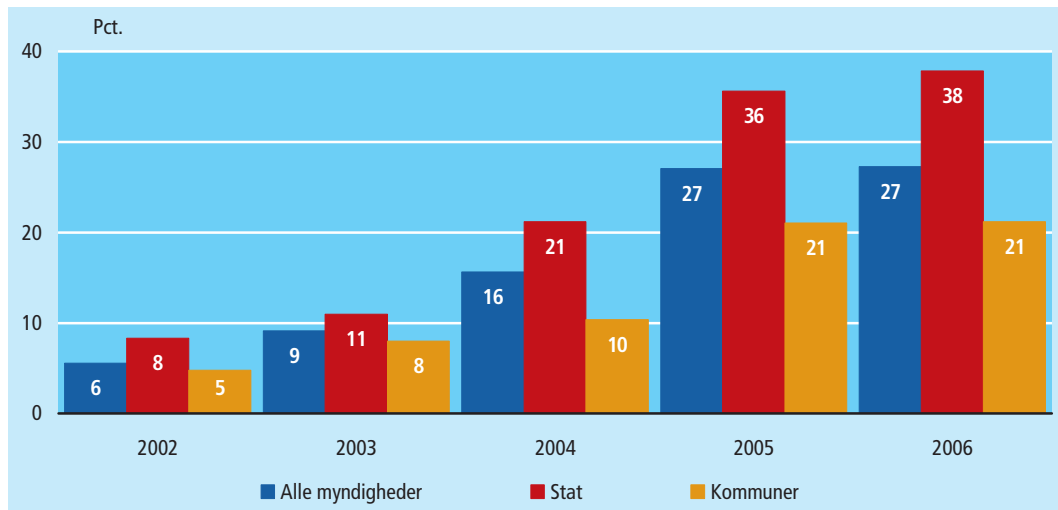
Flere downloader blanketter...

Danskerne er også blevet mere interesseret i at downloade skemaer og blanketter fra offentlige hjemmesider. Det kan fx dreje sig om årsopgørelse fra skattevæsenet, bekræftelse på boligsikring etc. Siden 2002 er der næsten sket en fordobling i andelen af mennesker, der benytter sig af denne tjeneste.

... og flere indsender blanketter

Samtidig med at danskerne i stadig større omfang downloader skemaer og blanketter, benytter de sig også af muligheden for at indsende skemaer og blanketter via internettet. Således benyttede 22 pct. af de danskere, der havde brugt offentlige myndigheders hjemmeside i 2006, muligheden for elektronisk at indsende et skema eller en blanket. Dette er en stigning på næsten 50 pct. i forhold til 2002.

Figur 4.6 Kommunikation med andre myndigheder i XML-format

Anm.: Ved XML forstås eXtensible Markup Language - et systemuafhængigt sprog til beskrivelse af dokumentstrukturer. 'Alle myndigheder' er inkl. amter.

Kilde: Danmarks Statistik, Den offentlige sektors brug af it.

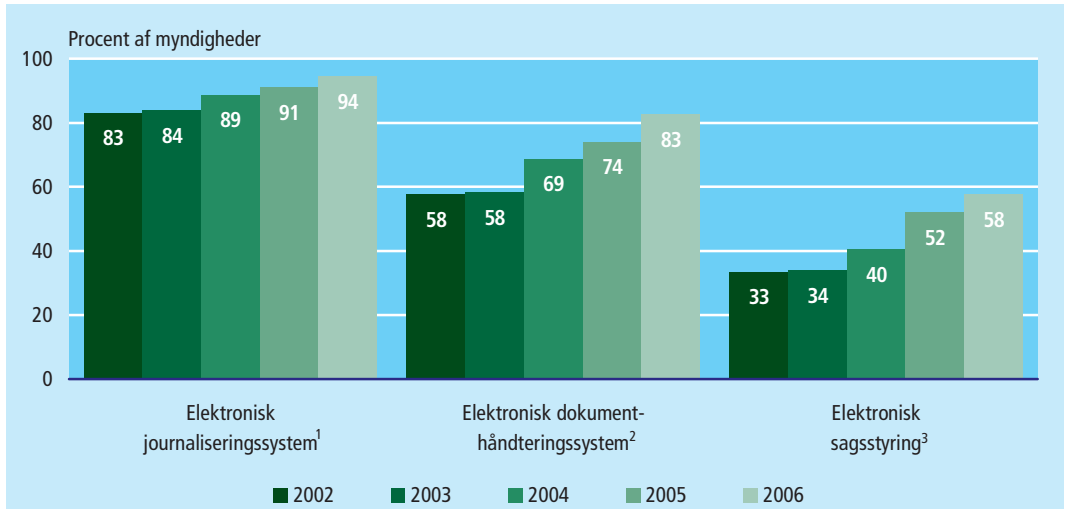
Kommunikation i XML-format steget mærkbart i 2004 og 2005 ...

Myndighedernes kommunikation i XML-format er steget mærkbart gennem de seneste år. I 2002 kommunikerede 6 pct. af alle myndigheder i XML, hvilket steg til 27 pct. i 2006. XML-format er det fælles grundlag for udveksling af data internt i den offentlige sektor og med private virksomheder.

... men stigningen aftager i 2006

Stigningen har især fundet sted i årene 2004 og 2005 og synes at flade ud i 2006, især hvad angår kommunerne. Brugen af XML er hyppigere blandt statslige myndigheder end i kommunerne.

Figur 4.7 Sags- og dokumenthåndteringssystemer i den offentlige sektor

¹ Elektronisk registrering af oplysninger om sager og akter (fx modtagelsesdato, afsender m.m.).

² Elektronisk registrering og lagring af dokumenter og dokumentoplysninger, inkl. journalisering.

³ System med understøttelse af selve sagsforløbet mellem sagsbehandlere, inkl. journalisering og dokumenthåndtering.

Kilde: Danmarks Statistik, Den offentlige sektors brug af it.

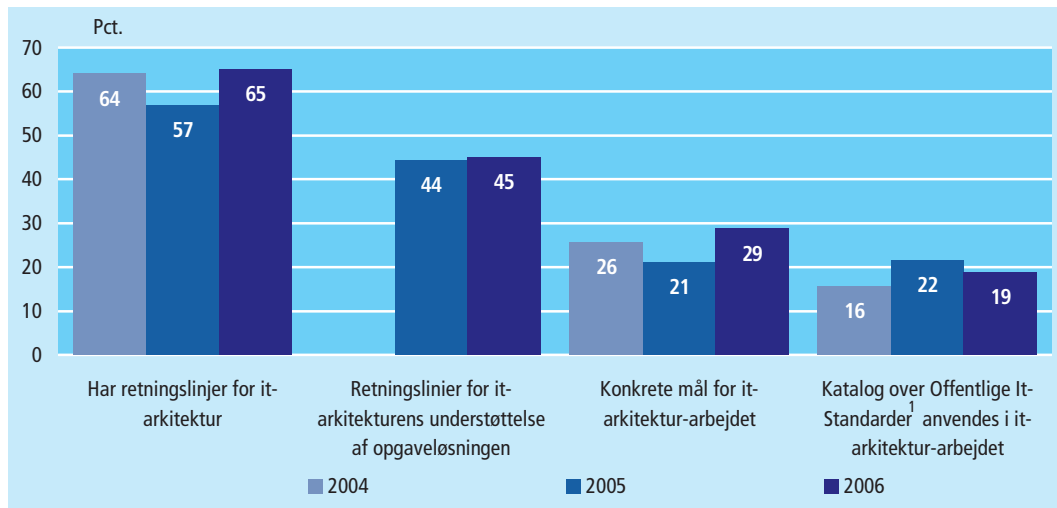
Markant stigning i elektronisk sagsstyring

Næsten 6 ud af 10 myndigheder anvendte elektronisk sagsstyring i 2006. Der er tale om en markant stigning i forhold til 2002, hvor det drejede sig om hver tredje myndighed. Tilgangen har været særlig stor fra 2004 til 2005, hvor andelen er steget fra 40 pct. til 52 pct.

Elektronisk journalisering allerede udbredt i 2002

Over 4 ud af 5 myndigheder brugte et elektronisk dokumenthåndteringssystem, og mere end 9 ud af 10 anvendte et elektronisk journaliseringsystem i 2006. Elektroniske dokumenthåndteringssystemer er også steget mærkbart siden 2002, hvorimod elektronisk journalisering allerede var udbredt til mere end 8 ud af 10 myndigheder i 2002.

Figur 4.8 Grundlæggende retningslinjer for it-arkitektur

Anm.: Ved it-arkitektur forstås it-systemers opbygning og sammenhæng.

¹Katalog over Offentlige It-Standarder på Offentlig Information Online (tidligere "Referenceprofilen" – www.oio.dk/standarder).

Kilde: Danmarks Statistik, Den offentlige sektors brug af it.

De fleste myndigheder har retningslinjer for it-arkitekturen

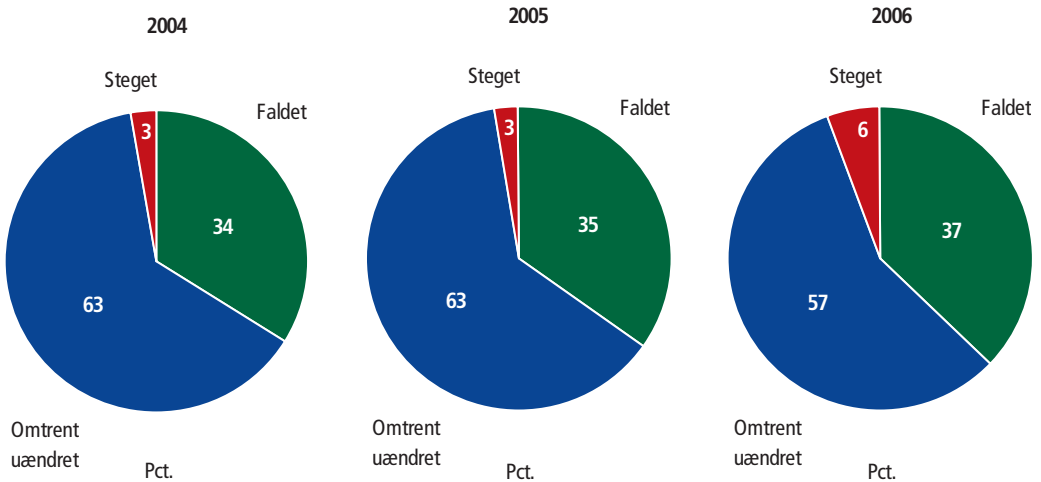
65 pct. af myndighederne anvendte retningslinjer for it-arkitektur i en eller flere former i 2006. Blandt retningslinjerne for it-arkitekturen er understøttelse af opgaveløsningen den mest udbredte, 45 pct. af myndighederne anvendte den i 2006. 29 pct. har opstillet konkrete mål for it-arkitektur-arbejdet, og 19 pct. anvender "Katalog over Offentlige It-Standarder i it-arkitektur-arbejdet".

Uændret andel med retningslinjer for it-arkitektur

Det samlede antal myndigheder, der har retningslinjer for it-arkitektur, har, bortset fra et mindre dyk i 2005, ikke udviklet sig mærkbart siden 2004. Ligeledes er udbredelsen af retningslinjer for understøttelse af opgaveløsningen omtrent uændret fra 2005 til 2006, hvorimod de to øvrige typer er steget en smule i perioden 2004 til 2006.

Figur 4.9

Ændring i gennemsnitlig sagsbehandlingstid ved digitalisering

Anm.: Set i forhold til seneste to års digitalisering hos myndighederne. Eksklusive 'uoplyst' (ca. seks pct. af besvarelserne).

Kilde: Danmarks Statistik, Den offentlige sektors brug af it.

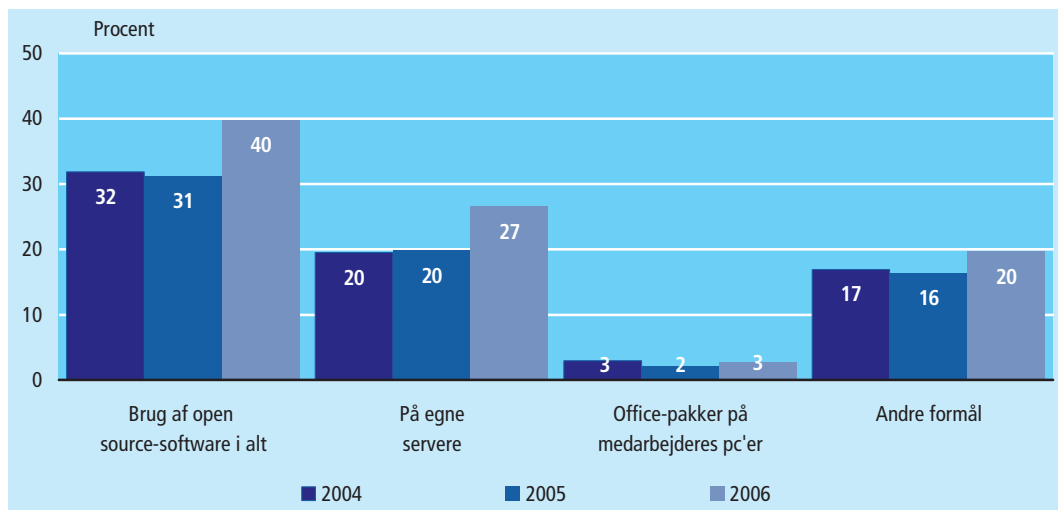
*Sagsbehandlingstiden
uændret hos de
fleste myndigheder*

Et af formålene med digitaliseringen af den offentlige sektor er at forkorte sagsbehandlingstiden. Lidt over en tredjedel finder, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid er faldet. Det typiske billede er dog, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid ikke er blevet påvirket af de seneste to års digitalisering. Hos 57 pct. af myndighederne var sagsbehandlingstiden uændret som følge af digitalisering i 2006, medens 37 pct. oplevede et fald og 6 pct. en stigning.

*Omtrent uændret
fordeling fra
2004 til 2006*

Dette billede har været nogenlunde uændret siden 2004. Fra 2005 til 2006 er der dog en tendens til stigning på én gang af såvel myndigheder som har oplevet fald som myndigheder med stigning i sagsbehandlingstiden. Samtidigt er der færre, der har oplevet en uændret sagsbehandlingstid.

Figur 4.10 Myndighedernes brug af open source-software

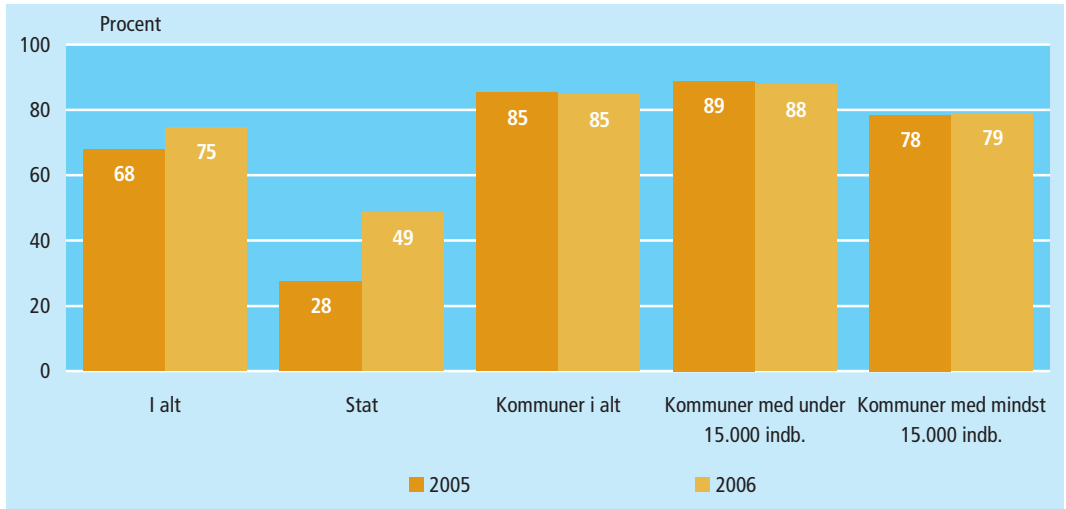
Kilde: Danmarks Statistik, Den offentlige sektors brug af it.

Open source-software mest udbredt hos staten og amterne 4 ud af 10 myndigheder brugte open source-software på ét eller flere områder i 2006. Udbredelsen er steget en del i forhold til 2004 og 2005, hvor andelen af brugere i alt udgjorde 3 ud af 10. Open source-software betyder, at softwaren kan anvendes uden licensbetaling, og at kildekode er åben og frit tilgængelig.

Office-pakker er meget sjældent open source-software 27 pct. af myndighederne brugte i 2006 open source-software på egne servere, fx styresystemer. På medarbejdernes pc'er er open source-software i form af office-pakker til gengæld meget sjældent og findes kun hos 3 pct. af myndighederne. I alt 20 pct. af myndighederne bruger open source-software til andre formål - det kan fx være internet-browserer eller administrative systemer.

Stigning mest i forhold til server-brug Brugen af open source-software på egne servere har bidraget mest til udviklingen med en stigning fra 20 pct. i 2004 og 2005 til 27 pct. i 2006. De øvrige anvendelsesformål er derimod omtrent uændrede i perioden.

Figur 4.11 Fuld digitalisering af interne arbejdsgange vedr. attestation og betaling

Kilde: Danmarks Statistik, Den offentlige sektors brug af it.

Kommuner har hyppigst digitaliseret attestation og betaling

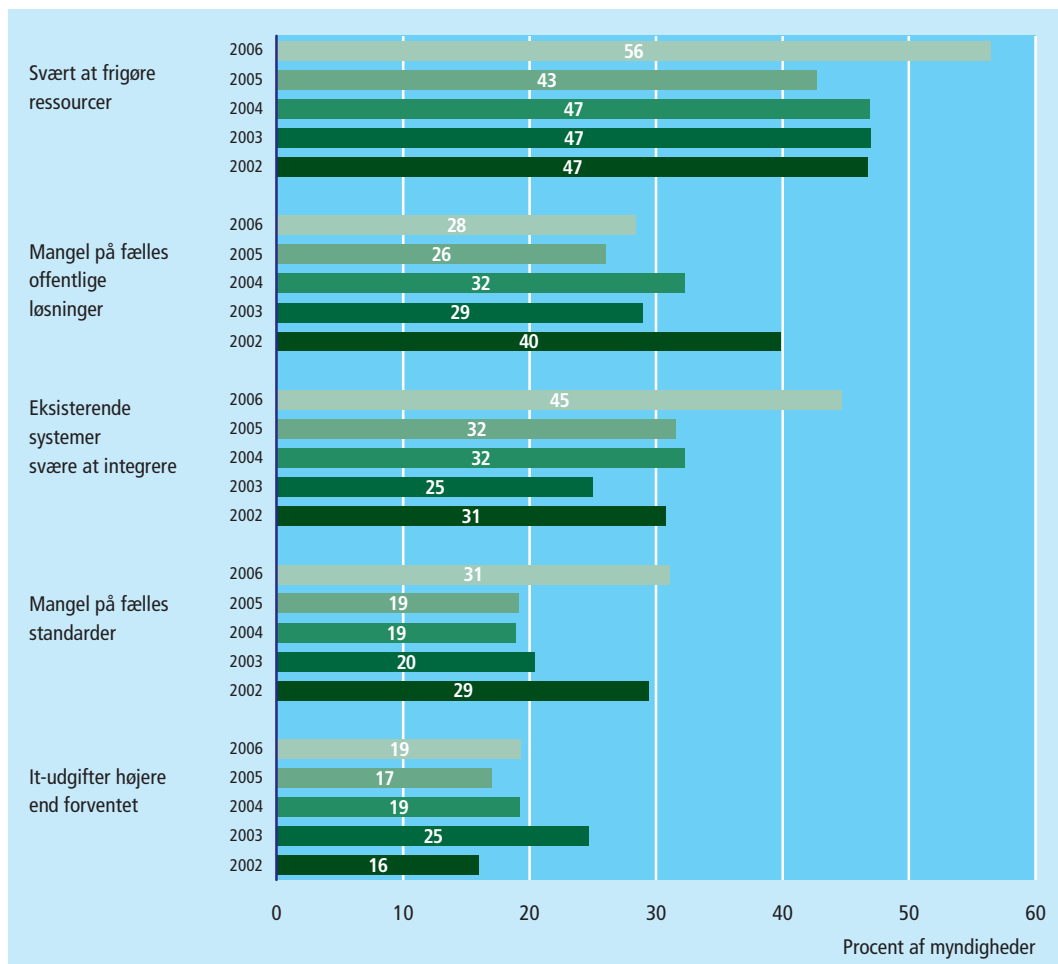
3 ud af 4 myndigheder angav i 2006, at de interne arbejdsgange vedrørende attestation og betaling var fuldt digitaliserede. Blandt kommunerne lå andelen på 85 pct., hvilket er noget højere end andelen i staten på 49 pct. De mindre kommuner med under 15.000 indbyggere har lidt hyppigere digitaliseret arbejdsgangene end de større kommuner med mindst 15.000 indbyggere.

Kraftig stigning i staten fra 2005 til 2006

Andelen af myndigheder med fuldt digitaliseret attestation og betaling er steget fra 68 pct. i 2005 til 75 pct. i 2006. Det er især de statslige myndigheder, der har præget udviklingen med en markant stigning i udbredelsen fra 28 pct. i 2005 til 49 pct. i 2006.

Figur 4.12

Barrierer for it og digital forvaltning

Anm.: Figuren viser de fem mest betydningsfulde barrierer for digital forvaltning, alle af 'stor' betydning for myndighederne.
Kilde: Danmarks Statistik, Den offentlige sektors brug af it.

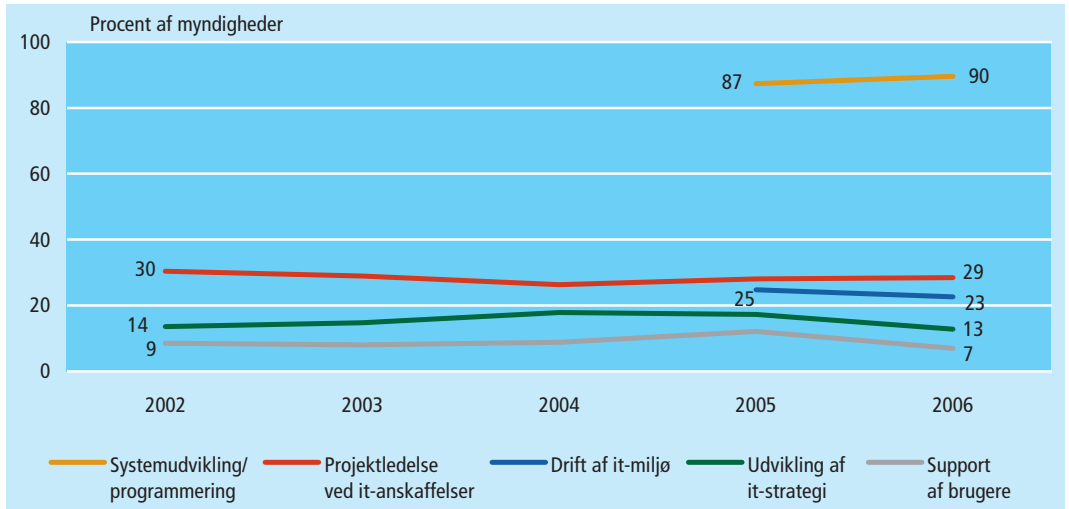
Flere har svært ved at frigøre ressourcer til digital forvaltning

Blandt de fem mest betydningsfulde barrierer for digital forvaltning er problemer med at frigøre ressourcer den mest markante. 56 pct. af myndighederne mente i 2006, at det er en barriere af stor betydning, hvilket er en mærkbar stigning i forhold til tidligere år.

Flere savner fælles standarder

Der er også i forhold til andre barrierer sket en stigning fra 2005 til 2006 og fra tidligere år. Mest markant gælder det problemer med at integrere eksisterende systemer, som steg til 45 pct. i 2006 fra at ligge på omkring 30 pct. i de foregående år. Også mangel på fælles standarder er en barriere i kraftig stigning dog efter et fald i årene 2003-2005. Til gengæld er der i forhold til 2002 sket et stort fald i antallet af myndigheder, der mangler fælles offentlig løsninger.

Figur 4.13 Myndigheder med hel eller delvis ekstern varetagelse af it-funktioner

Anm.: Intern/ekstern varetagelse refererer til myndighedens ansatte.

Kilde: Den offentlige sektors brug af it

It-funktioner lægges eksternt ud hos et mindretal af myndighederne

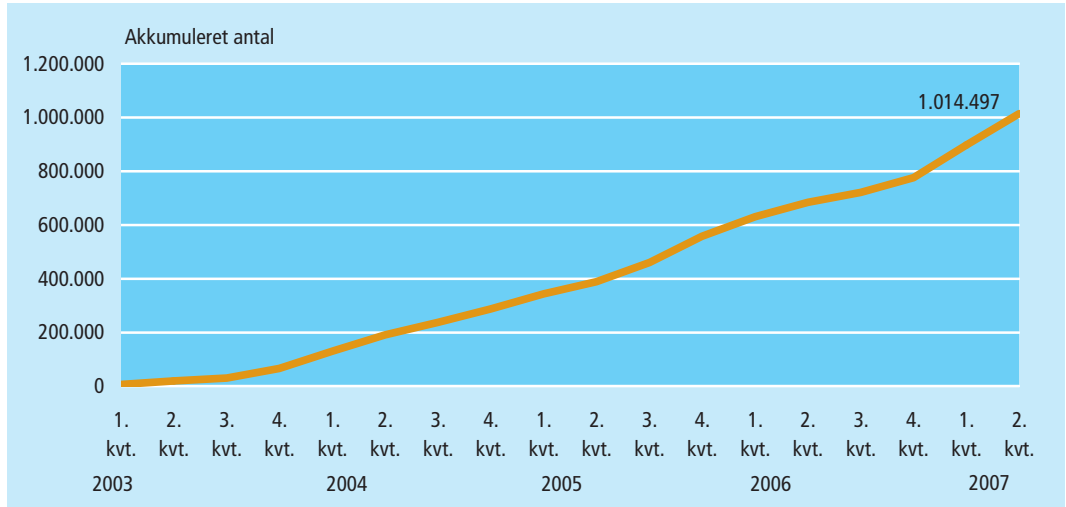
Systemudvikling og programmering blev varetaget helt eller delvist eksternt hos 90 pct. af alle myndigheder i 2006. Bortset fra disse funktioner, vedrører udlægningen kun en mindre del af myndighederne. Projektledelse ved it-anskaffelser varetages eksternt hos 23 pct. Herefter følger drift af it-miljø med 23 pct., udvikling af it-strategi med 13 pct. og endelig support af brugere med 7 pct. af myndighederne.

Ingen ændring i it-outsourcing

På ingen af områderne er der mærkbare ændringer fra 2002 til 2006 i andelen af myndigheder, der helt eller delvist får varetaget deres it-funktioner eksternt.

5. It-sikkerhed

Figur 5.1 Udstedte certifikater til digital signatur

Anm.: Antallet af udstedte digitale signaturer i figuren består af det akkumulerede antal af personlige digitale signaturer og medarbejdersignaturer.

Kilde: TDC, 2007.

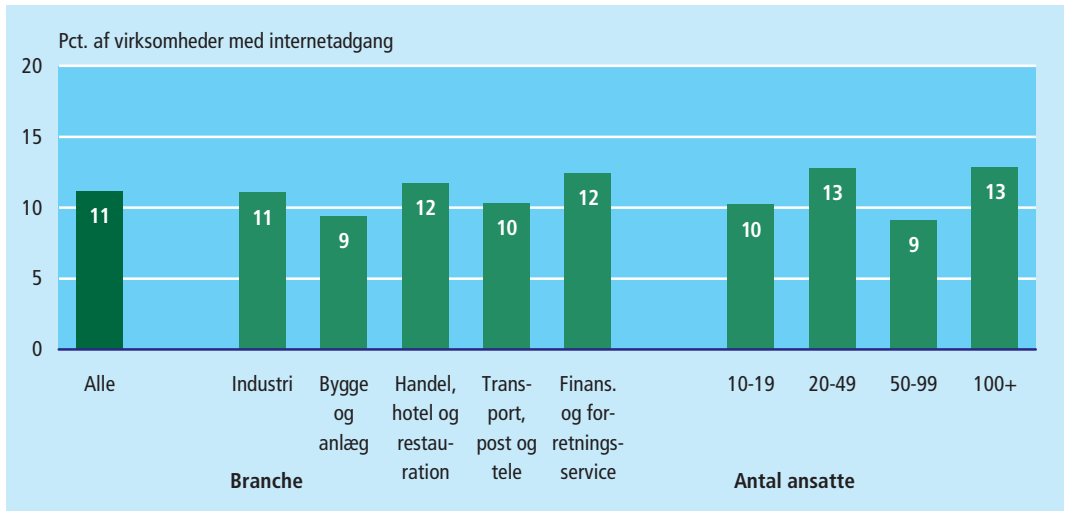
Over 1 million digitale signaturer i det første halvår af 2007

Antallet af udstedte digitale signaturer er steget mærkbart siden slutningen af 2003 og synes ikke at være aftagende. Efter en beskedent start i 2003 tog udviklingen fart, og i det første halvår af 2007 passede antallet af udstedte digitale signaturer en million .

Udbredelsen er udtryk for antallet af mulige brugere

Antallet af digitale signaturer viser hvor mange borgere eller medarbejdere i virksomheder og myndigheder, der er i stand til at anvende digital signatur, fx til sikker e-mail, logon- og selvbetjeningsløsninger. Eksempler på muligheden for anvendelse af digital signatur er, adgangskontrol på hjemmesider, selvbetjeningsløsninger, sikker e-mail o.l.

Figur 5.2 Virksomhedernes it-sikkerhedsproblemer med tab af data eller arbejdstid. 2006

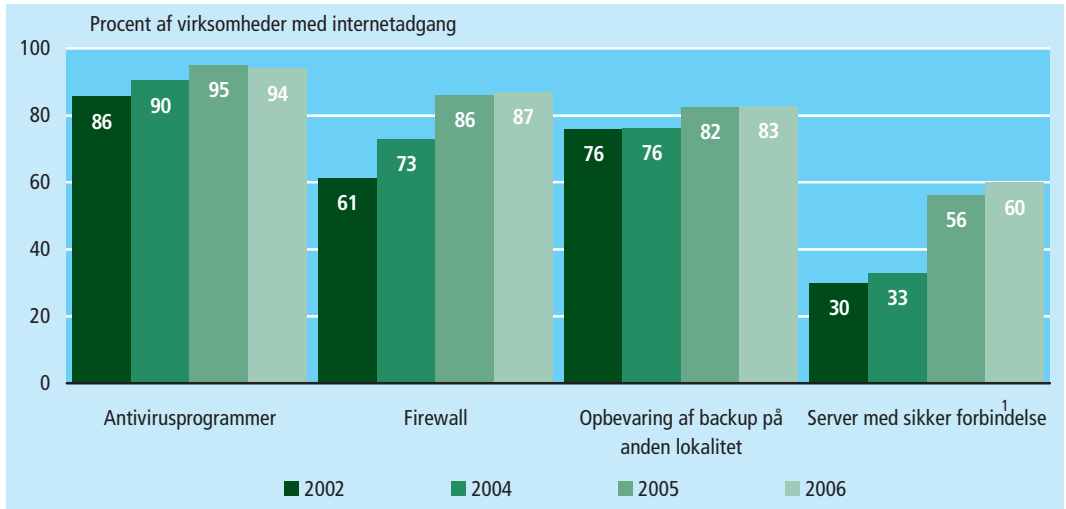
Anm.: Virksomheder med internetadgang blev 1. kvartal 2006 spurgt: "Har virksomheden været udsat for it-sikkerhedsproblemer med tab af data eller arbejdstid i 2005 (fx virusangreb eller uautoriseret adgang til systemer eller data)?".

Kilde: Danmarks Statistik, Danske virksomheders brug af it 2006.

It-sikkerhedsproblem med tab af data eller arbejdstid

Lidt over hver tiende virksomhed havde et it-sikkerhedsproblem i løbet af 2005, fx i form af et virusangreb, som medførte tab af data eller arbejdstid. Der er i almindelighed ingen markante forskelle mellem branche- og størrelsesgrupper.

Figur 5.3 Virksomhedernes it-sikkerhedsforanstaltninger

¹ Som understøtter sikkerhedsprotokoller, fx SSL eller SHTTP – muliggør fortrolig (krypteret) kommunikation med omverdenen.

Kilde: Danmarks Statistik, Danske virksomheders brug af it.

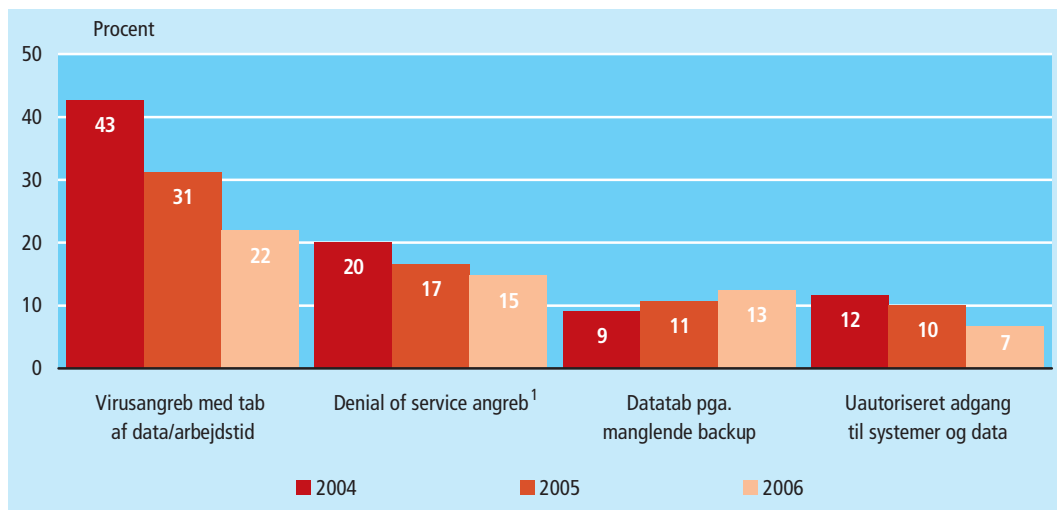
*4 ud af 5
opbevarer backup
adskilt
fra driftmiljøet*

Antivirusprogrammer findes hos 94 pct. af alle virksomheder med internetadgang og var dermed den hyppigste it-sikkerhedsforanstaltning i 2006. 87 pct. anvender firewall og 83 pct. opbevarer backup på anden lokalitet end driftmiljøet. 60 pct. har en server med sikker forbindelse.

*Stor stigning
i firewalls og
sikre servere*

For alle sikkerhedsforanstaltninger gælder det, at udbredelsen er steget i perioden 2002-2006. Antivirusprogrammer var i 2002 allerede udbredt til 86 pct. af virksomhederne, hvorfor stigningen har været mindre. En større stigning ses i andelen af virksomheder med firewall, som er steget væsentligt fra 61 pct. til 87 pct. Opbevaring af backup på anden lokalitet end driftmiljøet er steget fra 76 pct. til 83 pct., og andelen med server med sikker forbindelse er fordoblet fra 30 pct. i 2002 til 60 pct. i 2006.

Figur 5.4 Myndigheder der har været udsat for problemer i forhold til it-sikkerhed

Anm.: Spørgsmålet lød: "Har myndigheden været udsat for nogle af følgende problemer inden for det seneste år?" Procenterne angiver andelen, hvor problemet blev betegnet som 'alvorligt' eller 'generende'.

¹ Denial of service angreb er et forsøg på at forstyrre kommunikationen til et netværk ved at fremsende overflødige data.

Kilde: Danmarks Statistik, Den offentlige sektors brug af it.

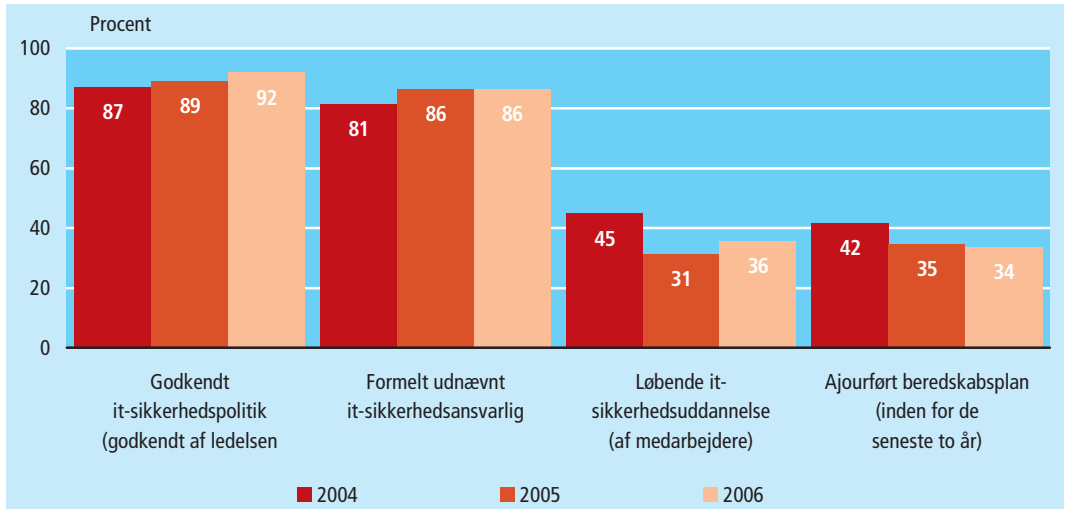
Virusangreb er det mest udbredte sikkerhedsproblem ...

22 pct. af offentlige myndigheder havde i 2006 oplevet virusangreb med tab af data eller arbejdstid af generende eller alvorlig karakter. Denial of service-angreb fandt sted hos 15 pct., datatab pga. manglende backup hos 13 pct. og uautoriseret adgang til systemer og data skete hos 7 pct. af myndighederne i 2006.

... men stort fald fra 2004 til 2006

Virusangreb med tab af data eller arbejdstid er halveret i perioden 2004 til 2006, måske som en følge af bedre sikkerhedsforanstaltninger. Denial of service-angreb og uautoriseret adgang til systemer og data har også fået mindre udbredelse, hvorimod datatab pga. manglende backup er steget lidt i perioden.

Figur 5.5 Organisoriske sikkerhedstiltag i den offentlige sektor

Kilde: Danmarks Statistik, Den offentlige sektors brug af it

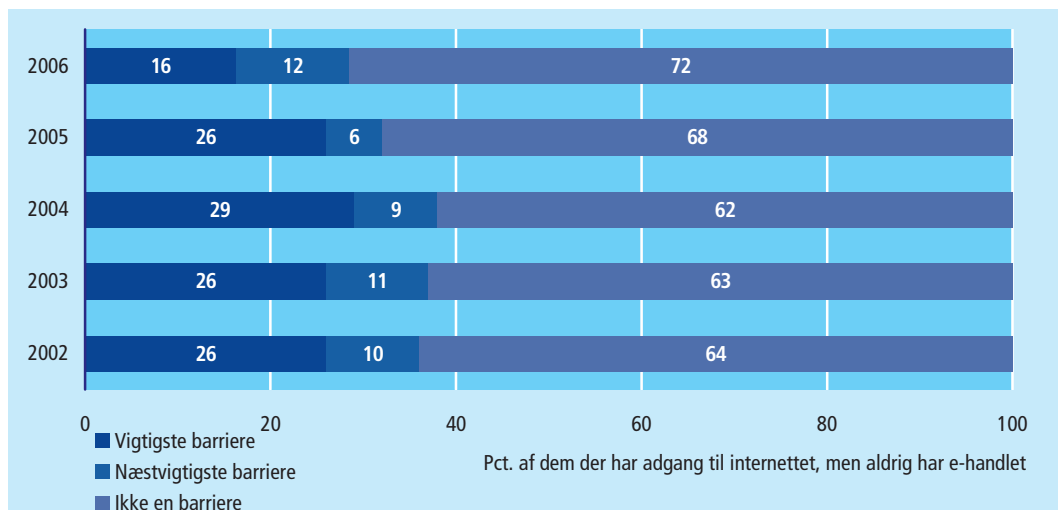
De fleste myndigheder har formelt udnævnt it-sikkerhedsansvarlig

It-sikkerhedspolitik, som er godkendt af ledelsen, fandtes hos mere end 9 ud af 10 myndigheder i 2006 og er dermed det mest udbredte organisatoriske sikkerhedstiltag. En næsten lige så stor andel af myndighederne havde formelt udnævnt en it-sikkerhedsansvarlig. Mere end hver tredje myndighed havde løbende it-sikkerhedsuddannelse af medarbejdere, og næsten samme udbredelse havde de ajournførte beredskabsplaner i 2006.

Fald i it-sikkerhedsuddannelse samt ajournførte beredskabsplaner

De mest udbredte it-sikkerhedstiltag – godkendt it-sikkerhedspolitik og formelt udnævnt it-sikkerhedsansvarlig – er steget lidt i udbredelse fra 2004 til 2006. Omvendt havde færre myndigheder løbende it-sikkerhedsuddannelse af medarbejdere i 2006 sammenlignet med 2004, og samme udvikling gør sig gældende mht. udbredelsen af ajournførte handlingsplaner.

Figur 5.6 Barrierer for køb via internettet - bekymret for sikkerheden ved betaling

Kilde: Danmarks Statistik, Befolkningens brug af internet.

Usikkerhed ved betaling har været et problem ...

Et usikkerhedsmoment forbundet med at handle varer og tjenester over internettet kan være sikkerheden ved betalingen. Blandt den del af befolkningen der har anvendt internettet, men som ikke har e-handlet i de seneste 12 måneder, sagde hver fjerde adspurgte (26 pct.) i 2002, at dette var den vigtigste barriere for, hvorfor de ikke handlede online. Yderligere 10 pct. havde usikkerhed ved betaling som den næstvigtigste grund. I 2002 så 2 ud af 3 ikke sikkerhedsproblemer ved betaling som en barriere for at handle online.

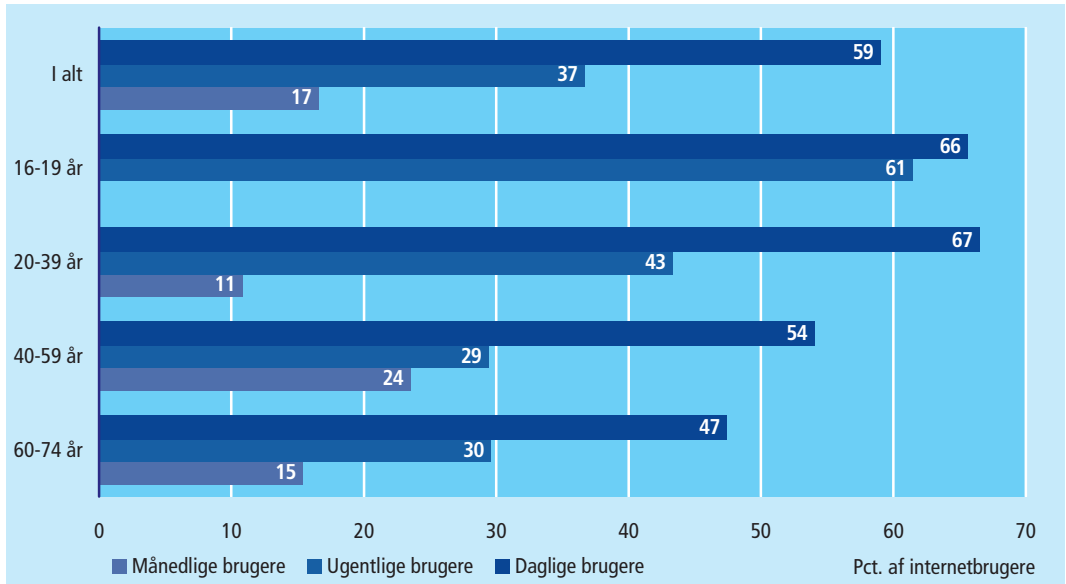
... men det ser ud til at blive stadig mindre

Det ser dog ud til, at danskerne i stadig større grad bliver mere trygge ved at handle online, hvad angår betaling. Således udtrykte kun 16 pct. i 2006, at usikkerhed ved betaling var den vigtigste barriere, til hvorfor de ikke handlede online, mens yderligere 12 pct. så det som den næstvigtigste barriere for ikke at e-handle.

Flere finder ikke, at usikkerhed ved betaling er en barriere

I forhold til 2002, hvor 2 ud af 3 ikke så bekymring for betaling online som en barriere, så synes knap 3 ud af 4 internetbrugere ikke, at bekymring for sikkerhed vedr. betaling online udgjorde en barriere for dem i 2006.

Figur 5.7 Spam modtaget i den sidste måned blandt internetbrugere. 2006

Anm.: Antallet af 16-19-årige månedlige internetbrugere er så lille i undersøgelsen, at andelen af spammodtagere ikke kan opgøres med sikkerhed.

Kilde: Danmarks Statistik, Befolkningens brug af internet, 2006.

Spam er et stort problem

Hyppige internetbrugere er mere udsat for spam end de, der sjældnere bruger internettet. Blandt daglige brugere har 59 pct. modtaget spam inden for den seneste måned mod 37 pct. blandt de ugentlige brugere og 17 pct. blandt månedlige brugere.

Yngre aldersgrupper mere udsat for spam

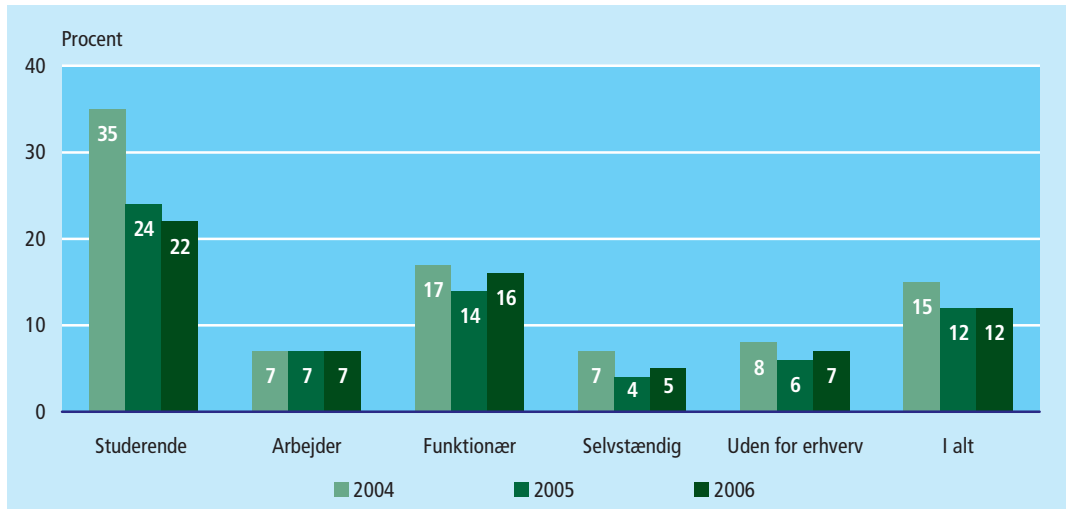
De yngre aldersgrupper er generelt mere udsat for spam end de ældre aldersgrupper. Det kan skyldes en hyppigere brug af internettet, men tallene viser også, at blandt de daglige brugere er de yngre aldersgrupper under 40 år mere udsatte end de på mindst 40 år. Ser man på de ugentlige brugere er forskellen endnu større mellem aldersgrupperne.

Forbrugsmønstre kan give spam

Yngre personer synes således at være mere udsatte for spam end de ældre personer, også når der tages højde for forskel i brugshyppigheden af internettet. Forskellen mellem aldersgruppernes modtagelse af spam kan også tænkes at hænge sammen med et andet forbrugsmønster hos de yngre internetbrugere, herunder større brug af internettjenester og større villighed til at oplyse en e-post adresse.

6. It-kompetencer

Figur 6.1 Har modtaget undervisning i brug af computer det seneste år. 2004-2006

Anm.: Undervisning forstås som undervisning af mindst 3 timers varighed.

Kilde: Danmarks Statistik, Befolkningens brug af Internet.

Færre modtager undervisning i brug af computer

12 pct. af den danske befolkning havde i 2006 modtaget undervisning i brug af computer inden for det seneste år. Det er det samme tal som i 2005, og 20 pct. færre end i 2004. Men tallene afspejler store forskelle mellem beskæftigelsesgrupperne.

Studerende er oftest dem der modtager undervisning ...

Blandt studerende havde 22 pct. modtaget undervisning i brug af computer, hvilket hovedsagligt skyldes, at der i de fleste uddannelser indgår en introduktion til brugen af it. Andelen af studerende, der har modtaget undervisning, er dog faldet siden 2004.

... efterfulgt af funktionærer

Men også mange funktionærer modtager computerundervisning. 16 pct. modtog undervisning i 2006, og dette er næsten uændret i forhold til 2004, hvor andelen var på 17 pct.

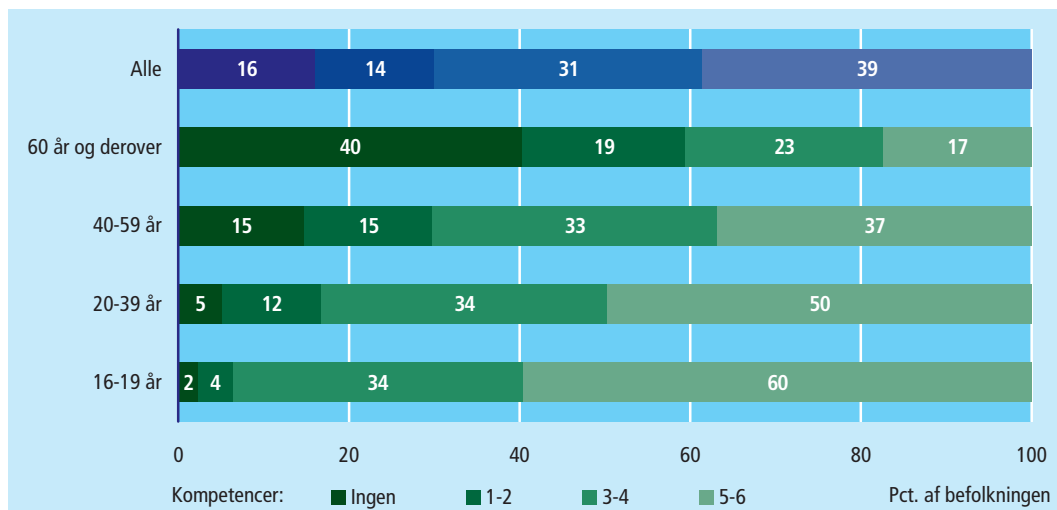
Få selvstændige får computerundervisning

Til gengæld er andelen blandt selvstændige helt nede på 5 pct. Dette er et fald på næsten 30 pct. i forhold til 2004, hvor 7 pct. af de selvstændige modtog computerundervisning. Det skyldes sandsynligvis manglende tid og måske at behovet er mindre i denne gruppe. Mange selvstændige har mindre firmaer, og efteruddannelsesaktiviteterne har derfor en mindre systematisk karakter.

Konstant andel blandt arbejdere

Gennem hele perioden fra 2004 til 2006 har andelen af arbejdere, der modtager undervisning i computer, ligget stabilt på 7 pct.

Figur 6.2 Kvalifikationer i brug af computer. 2006

Anm.: Der er spurgt til følgende computerkompetencer: Kopiering eller flytning af fil, funktionen "kopier/sæt ind", Regneark til udregninger, komprimere filer, installere og forbinde nye enheder og skrive et computerprogram.

Kilde: Danmarks Statistik, Befolkningens brug af internet, 2006.

Hver tredje dansker har ingen eller få computerkompetencer

For at måle befolkningens computerkompetencer er der spurgt til kompetencer, såsom at åbne et program, bruge et regneark eller programmere. Figur 6.2 viser, at hele 30 pct. af danskerne har ingen eller få (1-2 kompetencer) computerkompetencer. 31 pct. har et moderat antal kompetencer (3-4 kompetencer), mens 39 pct. har mange computerkompetencer (5-6 kompetencer).

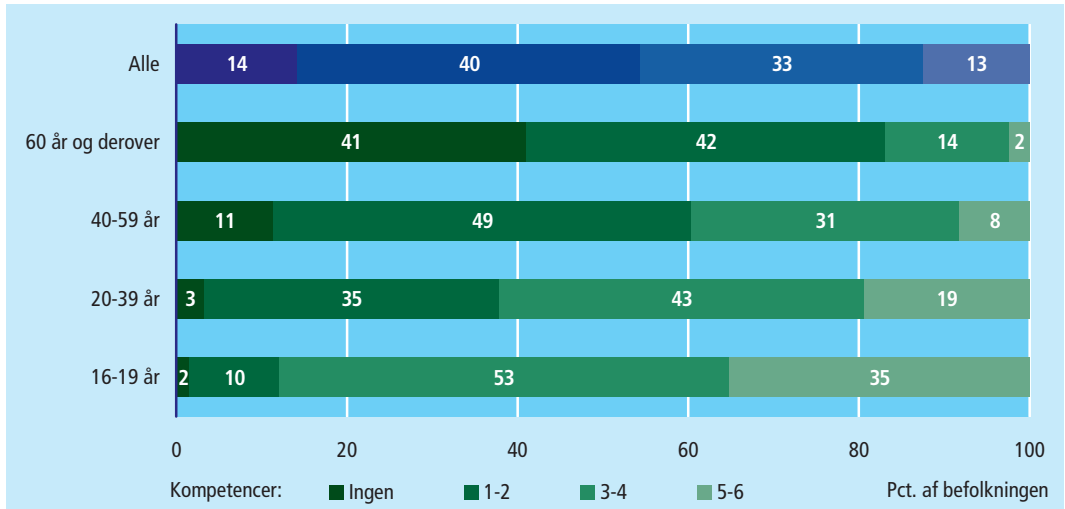
Flest computerkompetencer hos de unge

Ikke overraskende er det de unge, der har den største andel af kompetencer. Således har kun 2 pct. af de 16-19-årige ingen kompetencer, og kun 4 pct. har få kompetencer, og hele 94 pct. har moderat eller mange computerkompetencer. Dette kan hænge sammen med unges villighed til at bruge computere, samt nødvendigheden af at kunne bruge en computer, hvis man vil benytte internettet, lave skolearbejde eller spille spil.

Over halvdelen af de ældre har næsten ingen computerkompetencer

Et næsten helt omvendt billede findes hos de ældre danskere. For danskere over 60 år, siger næsten 60 pct., at de har ingen eller få computerkompetencer, mens yderligere 23 pct. siger, at de har et moderat antal kompetencer. Således har kun 17 pct. af denne aldersgruppe mange computerkompetencer.

Figur 6.3 Kvalifikationer i brug af internettet. 2006

Anm.: Der er spurgt til følgende internetkompetencer: Brug af søgemaskine, sende e-mail med vedhæftet fil, beskeder til chat-rom eller andet online diskussionsforum, telefonopkald over internettet, fildeling og oprettelse af hjemmeside.

Kilde: Danmarks Statistik, Befolkningens brug af internet, 2006.

Over halvdelen af danskerne har ingen eller få internetkompetencer

Internetkompetencer omfatter fx det at bruge en søgemaskine, oprette en hjemmeside eller at gøre brug af fildeling. Der er generelt flere der har mange computerkompetencer end mange internetkompetencer, jf. figur 6.2. Det er således under halvdelen af befolkningen, som har tre eller flere internetkompetencer. 54 pct. af danskerne har ingen eller få internetkompetencer.

Samme billede som for computerkompetencer

I det hele taget gentager billedet fra computerkompetencer sig i vidt omfang, når det gælder internetkompetencer. Således er det specielt de helt unge, der besidder flest internetkompetencer. Således er 98 pct. af alle 16-19-årige har således som minimum 1 kompetence, dvs. de har fx brugt en søgemaskine eller sendt en mail med vedhæftede filer.

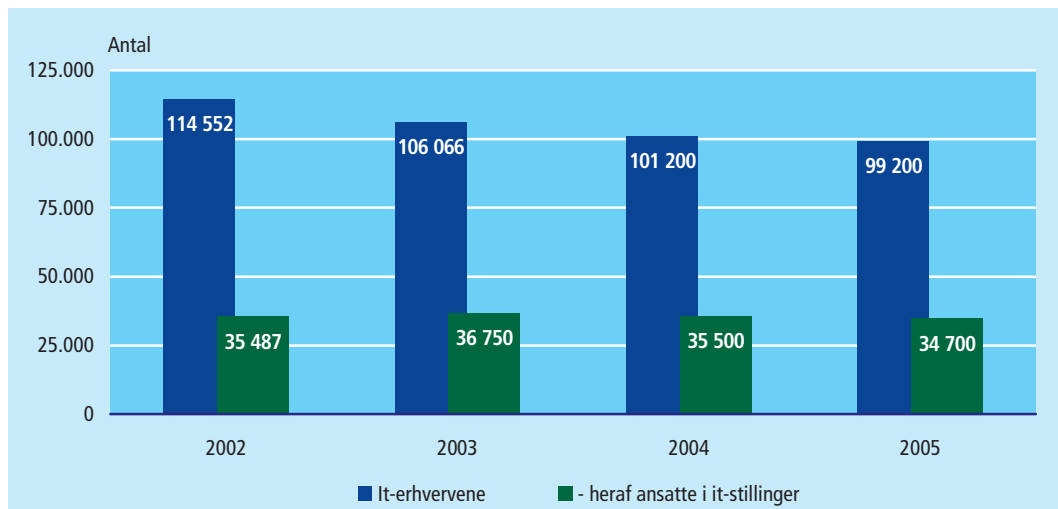
Næsten 2 ud af 3 danskere mellem 40 og 59 år har ingen eller få kompetencer

For aldersgruppen 40 til 59 år er der mange, der endnu ikke har fået opbygget et stort antal internetkompetencer. Således har 60 pct. af danskere i denne aldersgruppe ingen eller få internetkompetencer. 8 pct. har mange internetkompetencer (dvs. 5 eller flere kompetencer).

Ældre er langt bagefter resten af befolkningen

Danskere over 60 år sakker i endnu højere grad bagud, når det gælder internetkompetencer, end tilfældet var mht. computerkompetencer. Næsten halvdelen af danskerne i denne aldersgruppe har ingen internetkompetencer, dvs. de har aldrig brugt en søgemaskine, chattet med venner eller familie eller vedhæftet en fil til en mail. Yderligere 42 pct. har kun 1-2 kompetencer. 16 pct. har tre eller flere kompetencer, hvilket er under halvdelen af de 40-59-åriges andel (39 pct.).

Figur 6.4 It-arbejdsmarkedet – it-stillinger i it-erhvervene. 2002-2005

Kilde: Danmarks statistik, Befolkningens Uddannelse og Erhverv (BUE).

Fald i beskæftigelsen i it-erhvervene

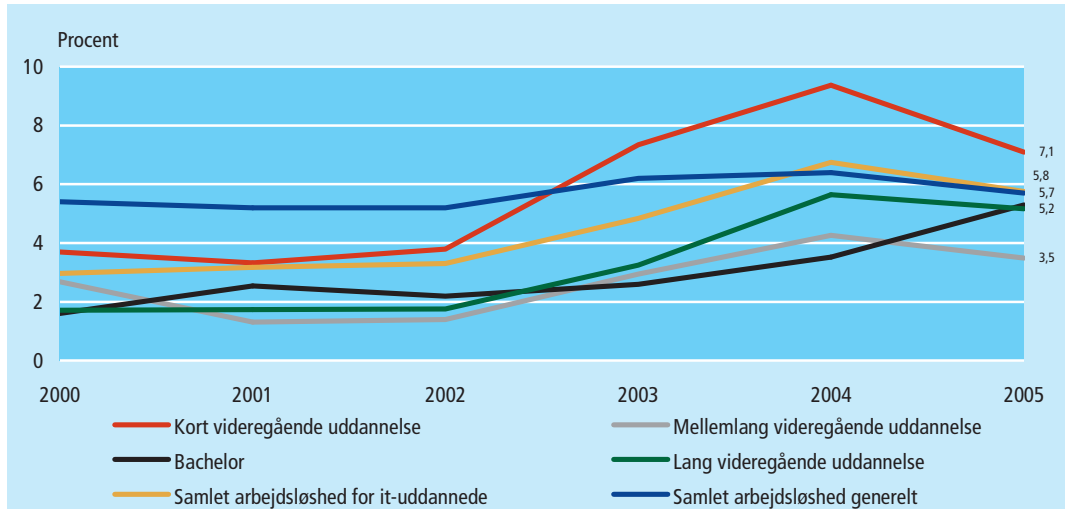
Beskæftigelsen i it-erhvervene har været faldende i perioden fra 2002 til 2005. I 2003 og 2004 faldt beskæftigelsen i it-erhvervene med henholdsvis 7 og 12 pct. i forhold til 2002. I 2005 var 99.200 personer ansat i it-erhvervene. Det er et fald på 13 pct. i forhold til 2002.

Andelen af ansatte i it-stillinger er uændret

I 2005 var 34.700 personer i it-erhvervene ansat i it-stillinger. Det er et mindre fald i forhold til de tre seneste år. I forhold til 2002 er det et fald på 2 pct. Når man betragter udviklingen i andelen af personer i it-erhvervene, som er ansat i it-stillinger, kan det konstateres, at andelen er steget fra 31 pct. i 2002 til 35 pct. i 2003, og har siden været uændret. Det vil sige, at trods et fald i både beskæftigelsen i it-erhvervene generelt og i antallet ansatte i it-stillinger har it-stillingerne ikke mistet sin relative betydning.

Figur 6.5

Ledighedsprocent for it-uddannede. 2000-2005

Kilde: Danmarks Statistik, Befolkningens Uddannelse og Erhverv (BUE).

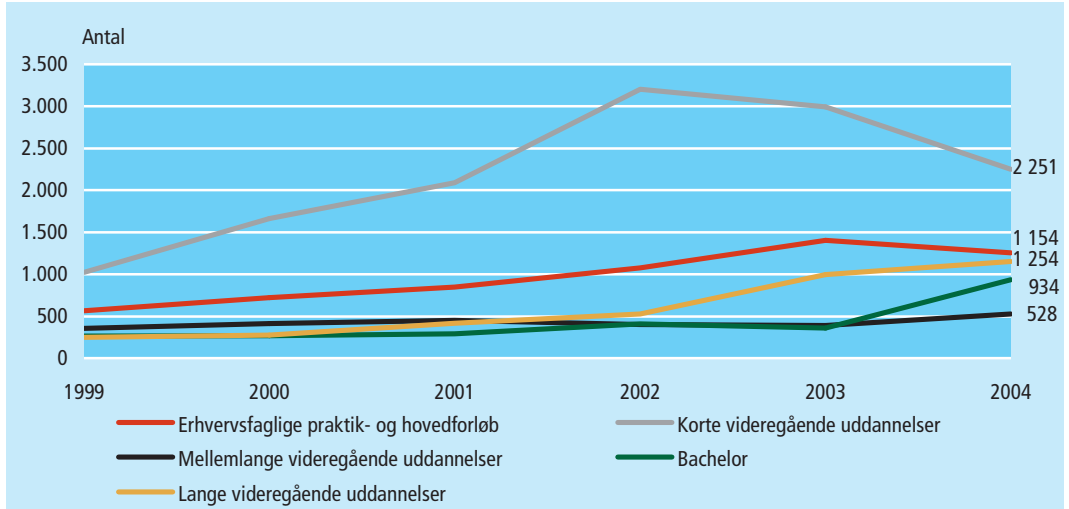
Kurven brudt for de korte videregående it-uddannelser

Fra 2002 til 2004 har de korte videregående it-uddannelser, som fx datamatikere været præget af en hastigt stigende arbejdsløshed, som har overgået den generelle ledighed. De ligger stadigvæk højere end den generelle ledighed, men er faldet fra 9,4 pct. til 7,1 pct. fra 2004 til 2005. Personer med en mellemlang videregående it-uddannelse eller lang videregående uddannelse har haft en lavere arbejdsløshed end den generelle ledighed i hele perioden fra 2000 til 2005.

Stigende ledighed blandt personer med bachelor it-uddannelsen

Personer med bachelor it-uddannelsen er de eneste blandt it-uddannede, som har oplevet en stærk stigende arbejdsløshed fra 2004 til 2005. Arbejdsløsheden er steget fra 3,5 pct. i 2004 til 5,3 pct. i 2005. Niveauet er stadig under den generelle ledighed og har været således i løbet af hele perioden.

Figur 6.6 Nyuddannede fra it-uddannelser. 1999-2004

Kilde: Danmarks Statistik, Integreret Elevregister.

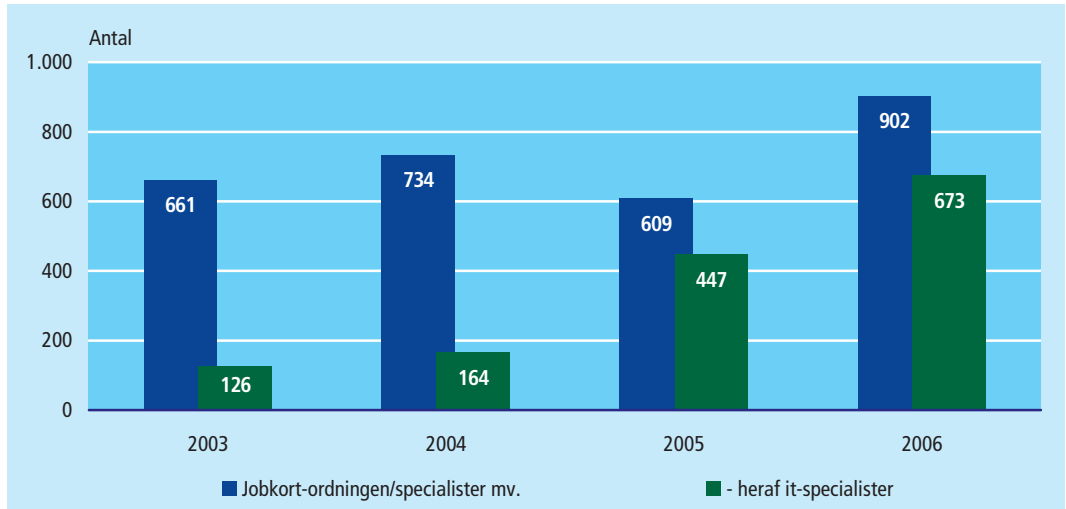
Stigning i antallet af nyuddannede fra it-uddannelser

I 2004 afsluttede 6.121 personer en it-uddannelse. I forhold til 1999, hvor der blev uddannet 2.468 personer, er det en stigning på 148 pct. Udviklingen fra 1999 til 2004 dækker over en væsentlig ændring i antallet af nyuddannede fra forskellige typer it-uddannelser.

Højere kompetenceniveau blandt nyuddannede fra it-uddannelser

Erhvervsfaglige it-uddannelser og korte videregående uddannelser havde en stort set stabil stigning fra 1999 til 2003. I 2004 gennemgik dog 891 færre personer sammenlagt de to uddannelser end i 2003. Antallet af nyuddannede fra bacheloruddannelser er steget med 40 pct. i 2002, er faldet med 13 pct. i 2003 og er igen steget med 159 pct. i 2004. Lange videregående it-uddannelser har været konstant stigende siden 1999 med den største stigning på 88 pct. i 2002. I alt er antallet af nyuddannede fra lange videregående it-uddannelser steget med 358 pct. siden 1999. De nyuddannede med it-uddannelser får altså generelt højere kompetenceniveau.

Figur 6.7 Udstedte jobkort. 2003-2006

Kilde: Udlændingestyrelsen

*It-specialister
dominerer
jobkort-
ordningen*

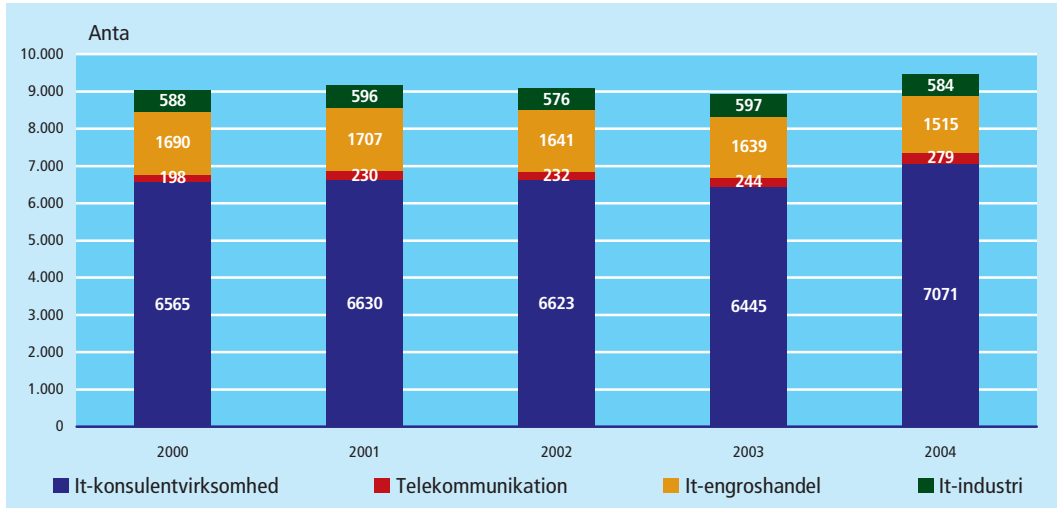
En del af behovet for it-specialister bliver dækket af den såkaldte jobkortordning, som gør det muligt at få udvalgte specialister til Danmark med en hurtigere sagsbehandling i Udlændingesservice.

It-specialister udgjorde hovedparten af det samlede antal specialister, der er kommet til Danmark i 2005 og 2006. I 2003 og 2004 var andelen af it-specialister, der kom til Danmark, henholdsvis 19 og 22 pct. Andelen er steget til 73 pct. i 2005 og yderligere til 75 pct. i 2006. De øvrige specialister er inden for faggrupperne sygeplejersker, læger, naturvidenskabelige forskere og ingeniører.

7. It-erhvervene

Figur 7.1

Virksomheder i it-erhvervene. 2000-2004

Kilde: Danmarks Statistik, Generel firmastatistik, 2000-2004.

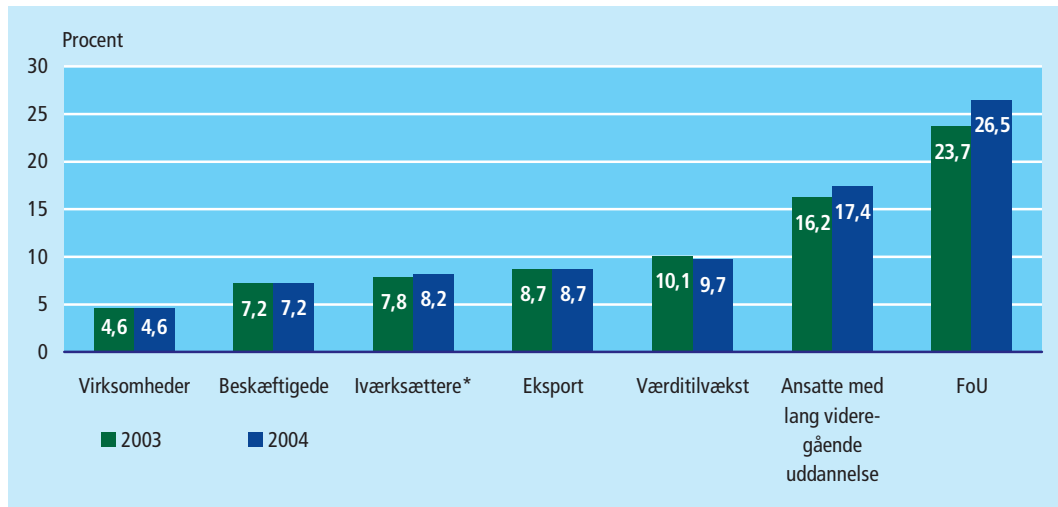
Stigning i antal af virksomheder i it-erhvervene siden 1999

I 2004 steg antal af virksomheder i it-erhvervene til 9.449 fra 8.925 i 2003, hvilket er det højeste antal siden 2000. Niveaue har ligget omkring 9.000 i hele perioden. Hovedparten af virksomhederne er placeret i it-konsulentvirksomhederne, med i alt 7.071 virksomheder i 2005.

Forskellig udvikling i antallet af virksomheder på tværs af it-brancher

It-engroshandel har haft en nedgang i antallet af virksomheder på 13 pct. siden 1999. I it-industri var antallet af virksomheder stort set uændret i løbet af hele perioden. Telekommunikation har omvendt fordoblet antallet af virksomheder fra 1999 til 2004. It-konsulentvirksomhed har oplevet en svagt svingende udvikling fra år til år, og i alt er antallet af virksomheder steget med 32 pct. siden 1999.

Figur 7.2 It-erhvervenes andel af de private byerhverv. 2003-2004

Anm.: *Iværksætterandelen er ikke inkl. telekommunikation.

Kilde: Danmarks Statistik, Generel firmastatistik, Befolkningens Uddannelse og Erhverv og Erhvervsdemografisk database.

It-erhvervene spiller en stor rolle i de private byerhverv ...

Virksomheder i it-erhvervene udgjorde 4,6 pct. af de private byerhverv både i 2003 og 2004. Virksomhederne beskæftigede 7,2 pct. af alle ansatte i de private byerhverv. Blandt ansatte i de private byerhverv med lang videregående uddannelse var 17,4 pct. ansat i et it-erhverv i 2004.

... specielt indenfor forskning og udvikling

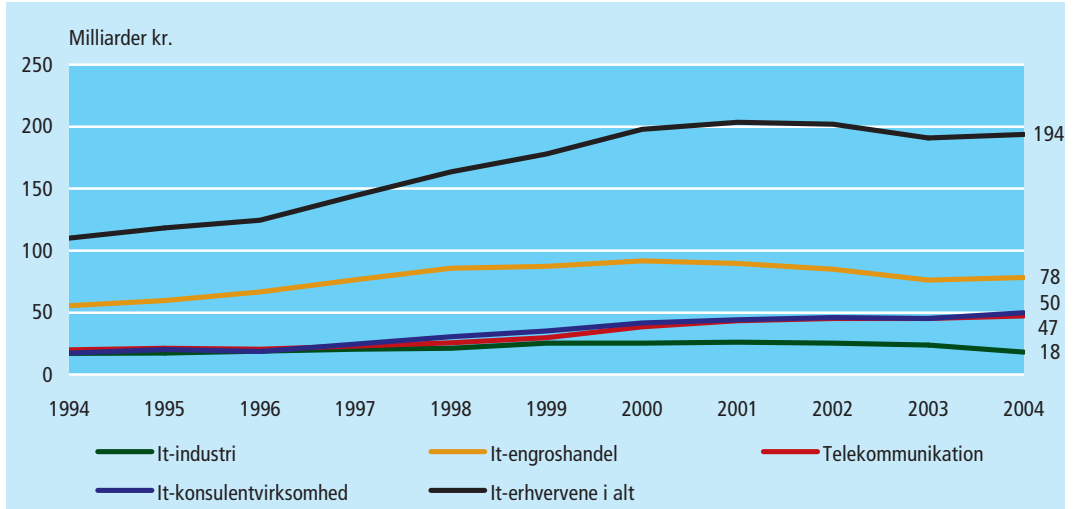
Iværksættere i it-erhverv udgjorde 8,2 pct. af iværksættere i de private byerhverv, hvilket er en stigning fra 7,8 pct. i 2003. Eksporten fra it-erhvervene lå på 8,7 pct. af eksporten i de private byerhverv i 2003 og 2004. It-erhvervene står for 9,7 pct. af værditilvæksten i de private byerhverv, hvilket dog er et fald i forhold til 2003, hvor andelen var 10,1 pct.

It-erhvervenes forskning og udvikling i stigning

I 2004 tegnede it-erhvervene sig for 26,5 pct. af de samlede udgifter til forskning og udvikling i byerhvervene. Det er en stigning siden 2003, hvor it-erhvervenes andel af de samlede udgifter til forskning og udvikling var på 23,7 pct.

Figur 7.3

It-erhvervenes omsætning, fordelt på hovedbrancher. 1994-2004

Kilde: Danmarks Statistik, Generel firmastatistik..

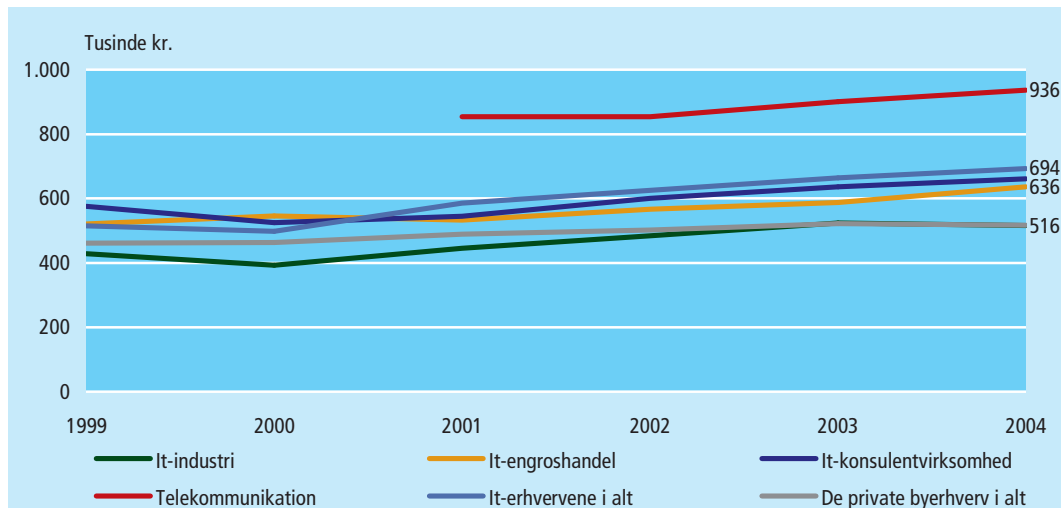
Omsætning i it-erhvervene på 194 mia. kr.

It-erhvervene havde en omsætning på 194 mia. kr. i 2004. Det er en stigning på 76,4 pct. siden 1994. Omsætningen er lidt lavere end i perioden fra 2000 til 2002, men dækker over store forskelle i udviklingen.

Største stigning i omsætningen i it-konsulentvirksomhed og telekommunikation i forhold til 1994

Omsætning i underbranchen it-konsulentvirksomhed var på 50 mia. kr. i 2004, hvilket er en stigning på 5 mia. kr. siden 2003. I 1994 var omsætningen i it-konsulentvirksomhed på 17 mia. kr. It-konsulentvirksomhederne har næsten tredoblet sin omsætning siden 1994. Telekommunikation har også mere end fordoblet sin omsætning i perioden 1994-2004, fra 20 mia. kr. i 1994 til 47 mia. kr. i 2004. Begge branchers omsætning er i 2004 den højeste nogensinde. Omsætningen i brancherne it-industri og it-engroshandel er også steget i 2004 med hhv. 6 pct. og 41 pct. i forhold til 1994, men i forhold til 2000 er det et fald på hhv. 29 og 15 pct.

Figur 7.4 It-erhvervenes værditilvækst pr. fuldtidsansat. 1999-2004

Kilde: Danmarks Statistik, Generel Firmastatistik.

936.000 kr. i værditilvækst pr. medarbejder i telekommunikation

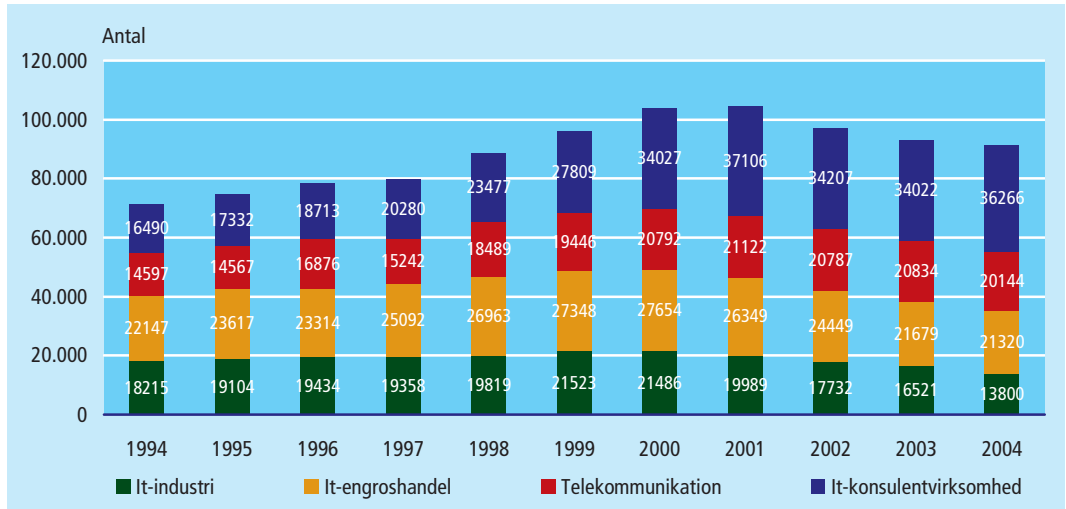
Den største værditilvækst pr. medarbejder ligger i telekommunikation, der siden 2001 er steget 10 pct., fra en værditilvækst på 854.000 kr. pr. fuldtidsmedarbejder i 2001 til 936.000 kr. i 2004. It-industri har haft den laveste værditilvækst pr. medarbejder i det meste af perioden.

It-erhvervene som helhed langt over de private byerhverv

It-engroshandel har oplevet en stor stigning på 115.000 kr. pr. fuldtidsmedarbejder fra 1999 til 2004. It-industri og it-konsulentvirksomhed har haft en stigning på hhv. 87.000 og 86.000 kr. pr. fuldtidsmedarbejder siden 1999. Trods stigningen, ligger it-industri niveaumæssigt, som det eneste it-erhverv, lidt under de private byerhverv. Men it-erhvervene har som helhed haft en langt større værditilvækst pr. fuldtidsansat end de private byerhverv. Siden 1994 er værditilvæksten i it-erhvervene som helhed steget med 179.000 kr. pr. medarbejder, mens stigningen i de private byerhverv er på 56.000 kr. pr. medarbejder i løbet af samme periode. I 2004 er forskellen mellem it- og de private byerhverv på 177.000 kr. pr. fuldtidsmedarbejder.

Figur 7.5

It-erhvervenes beskæftigelse. 1994-2004

Kilde: Danmarks Statistik, Generel Firmastatistik.

91.530
fuldtidsansatte
i it-erhvervene

I 2004 var der 91.530 fuldtidsansatte i it-erhvervene. Det er en stigning på 28 pct. fra 1994. Udviklingen over hele perioden viser, at it-erhvervene har oplevet en stigning fra 1994 og frem til 2001 efterfulgt af en nedgang. Der var således et fald fra 104.566 fuldtidsansatte i 2001 til 91.530 fuldtidsansatte i 2004.

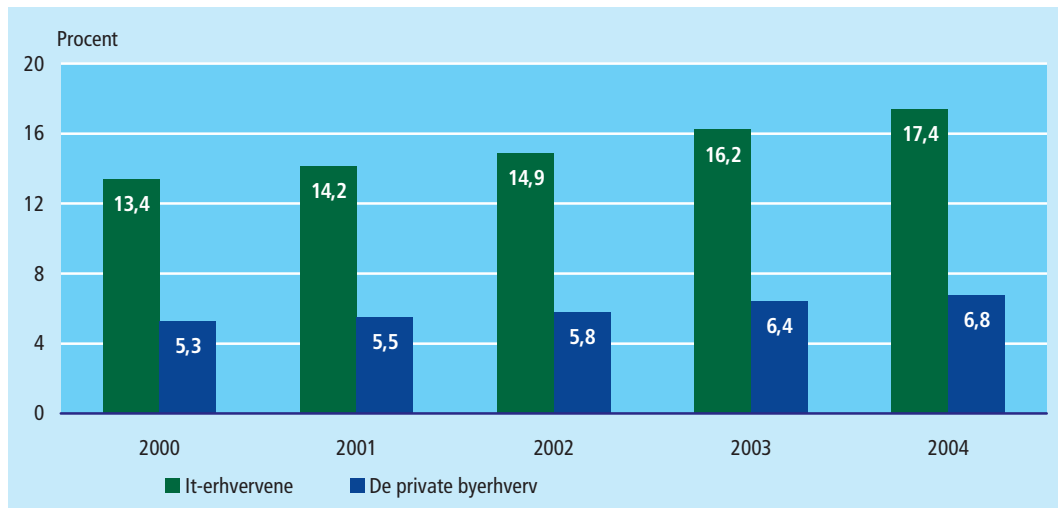
Fald i beskæftigelsen
i it-industri og it-
engroshandel

Udviklingen i beskæftigelsen har været forskellig på tværs af it-erhvervene. I 2004 faldt beskæftigelsen i it-industri med 24 pct. i forhold til 1994. Indtil 2001 lå niveauet i beskæftigelsen ellers over niveauet i 1994. Billedet er nogenlunde det samme for it-engroshandel: en stigning op til 2001, hvorefter beskæftigelsen falder frem til 2004.

Største stigning i
beskæftigelsen
indenfor it-
konsulentvirksomhed

Både it-konsulentvirksomhed og telekommunikation har oplevet en stigning i beskæftigelsen siden 1994. Størst er stigningen indenfor it-konsulentvirksomhed, nemlig på 120 pct. i forhold til 1994. Beskæftigelsen indenfor telekommunikation er ligeledes steget med 38 pct.

Figur 7.6 Universitetsuddannedes andel af beskæftigede. 2000-2004

Kilde: Danmarks Statistik, Befolkningens Uddannelse og Erhverv.

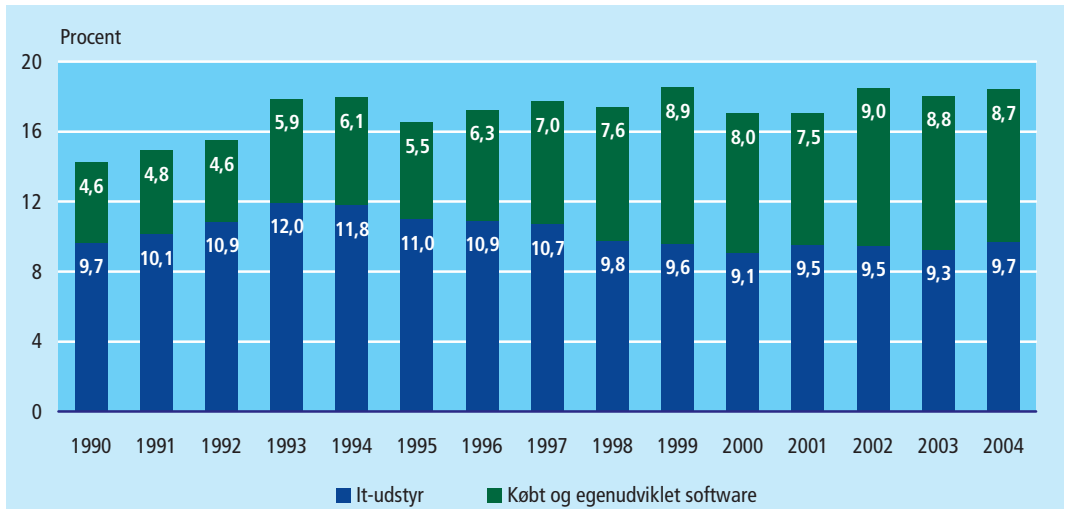
Mindst dobbelt så mange ansatte med universitetsuddannelsen i it-erhvervene end i de private byerhverv

I perioden 2000 til 2004 har andelen af ansatte med høj uddannelse været væsentligt større i it-erhvervene end i de private byerhverv. Allerede i 2000 var andelen af universitetsuddannede mere end dobbelt så høj i it-erhvervene end i de private byerhverv. Både i de private by- og it-erhverv er der en tendens til, at andelen af de beskæftigede med en høj uddannelse bliver større. I byerhvervene er andelen således steget fra 5 pct. i 2000 til 7 pct. i 2004. I 2004 er it-erhvervenes andel af beskæftigede med universitetsuddannelsen steget til 17,4 fra 13,4 pct. i 2000. Den procentvise stigning er i begge erhverv meget ens fra 2000 til 2004., nemlig 30 pct. i it-erhvervene og 29 pct. i de private byerhverv.

8. It, produktivitet og udvikling

Figur 8.1

Investeringer i it-udstyr og software som andel af de samlede faste bruttoinvesteringer. 1990-2004

Kilde: Danmarks Statistik, Nationalregnskabet.

Andelen af investeringer i it-udstyr højest i 1993

Andelen af investeringer i it-udstyr toppede i 1993 med 12,0 pct. Andelen er faldet fra midten af 1990'erne frem til 2000, men har i årene herefter stabiliseret sig omkring 9,5 pct. I 2004 lå andelen på 9,7 pct., hvilket er det højeste siden 1998.

Andelen af investeringer i købt og egenudviklet software stigende

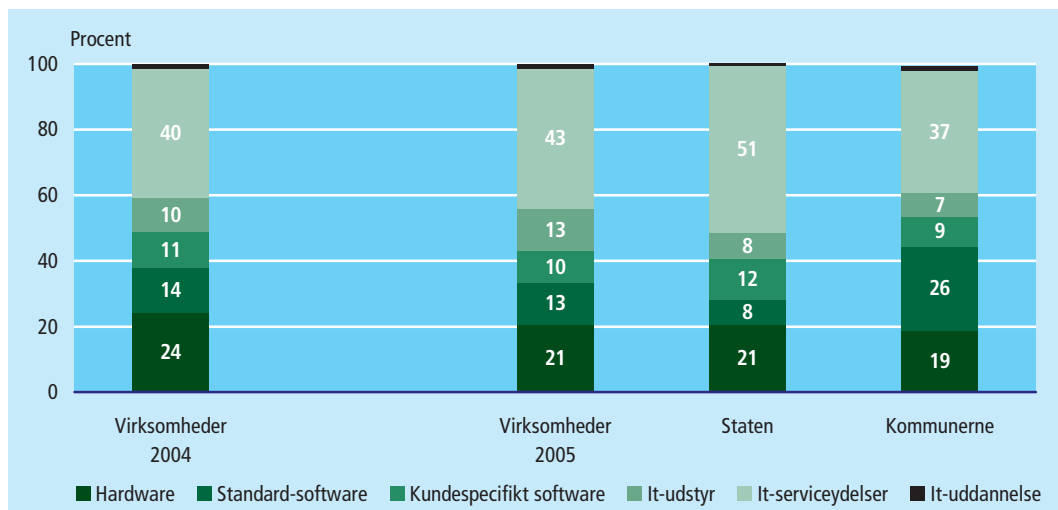
Investeringerne i købt og egenudviklet software er vokset fra 4,6 pct. i 1990 til 8,7 pct. i 2004. Investeringerne i købt og egenudviklet software er lavere end investeringerne i it-udstyr i alle årene. Investeringsandelen for de to grupper lå tættest på hinanden i 2002 og 2003.

Om it-investeringer i Nationalregnskabet

It-investeringer i Nationalregnskabet er udregnet med baggrund i flere kilder i Danmarks Statistik, herunder Regnskabsstatistikken (investeringer i it-udstyr), produktstatistik for it-erhvervene (køb af software og store databaser) samt lønstatistikken (til estimering af egenudviklet software).

Da opgørelsen er baseret på flere forskellige kilder, er data forbundet med ekstra statistisk usikkerhed. I 2004 blev der for første gang gennemført en undersøgelse af it-udgifter, hvor virksomheder og offentlige institutioner spørges direkte. Bidraget fra denne undersøgelse vil fremover være med til at kvalitetsforbedre Nationalregnskabet's beregninger ved at give et mere præcist billede af samfundets it-investeringer. Resultater fra undersøgelsen af it-udgifterne er præsenteret til sidst i kapitlet.

Figur 8.2 Fordelingen af it-udgifter. 2005

Kilde: Danmarks Statistik, It-udgifter, 2004/2005.

Største andel af it-budgettet bruges på it-serviceydelser, software og hardware.

I 2005 var andelen af it-udgifter til hardware ens i både virksomheder og staten og udgjorde 21 pct. Hos virksomhederne er det et fald i forhold til 2004, hvor udgifterne til hardware lå på 24 pct. Kommunerne har brugt lidt færre midler, nemlig 19 pct. til hardware i 2005. Derimod udgjorde kommunernes udgifter til standard-software (26 pct.) en væsentligt større andel end virksomhedernes (13 pct.) eller statens (8 pct.).

Serviceydelser udgør halvdelen af de statslige it-udgifter

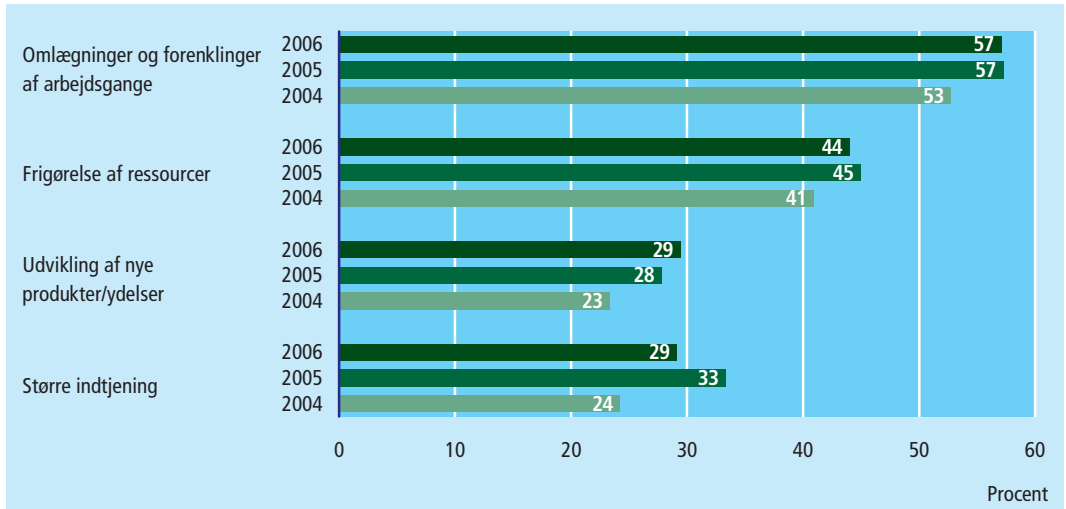
Udgifterne til kundespecifikt software var mere jævnt fordelt mellem virksomhederne, staten og kommunerne, med hhv. 10 pct., 12 pct. og 9 pct. Udgiften til it-udstyr var på 7 pct. i kommunerne, 8 pct. i staten og 13 pct. i virksomhederne i løbet af 2005. It-serviceydelser udgjorde 51 pct. af it-budgettet i staten, 43 pct. i virksomhederne og 37 pct. i kommunerne. Udgiften til it-uddannelsen var ens hos virksomhederne, staten og kommunerne og udgjorde 1 pct.

Hvad forstås ved it-udgifter og it-investeringer

It-udgifter og it-investeringer i virksomhedsundersøgelser:

Ved it-udgifter forstås anskaffelse af hardware, standard- og kundespecifikt software, øvrigt it-udstyr (dvs. telekommunikationsudstyr, audiovisuelt udstyr og andet it-udstyr) samt køb af it-serviceydelser og eksternt it-uddannelse. Ved it-investeringer forstås den andel af it-udgifter, der aktiveres i regnskaberne, dvs. forventes at ville bibringe en fremtidig nytteværdi.

Figur 8.3 Virksomhedernes effekt af it-projekter

Anm.: Virksomhederne blev spurgt: "I hvilken grad har de sidste to års it-projekter medført ændringer i forhold til den tidligere opgaveløsning". Hvis virksomheden ikke havde haft it-projekter anførtes "Ved ikke/ikke relevant". Figuren omfatter virksomheder, som har oplevet effekten i høj eller nogen grad.

Kilde: Danmarks Statistik, Danske virksomheders brug af it.

Omlægninger af arbejdsgange mest udbredt

Virksomheder med mindst 10 ansatte har vurderet virkningen af fire effekter af de seneste 2 års it-projekter. Omlægninger og forenklinger af arbejdsgange er den hyppigst oplevede effekt blandt virksomhederne. 57 pct. har i 2006 mærket en sådan effekt i høj eller nogen grad.

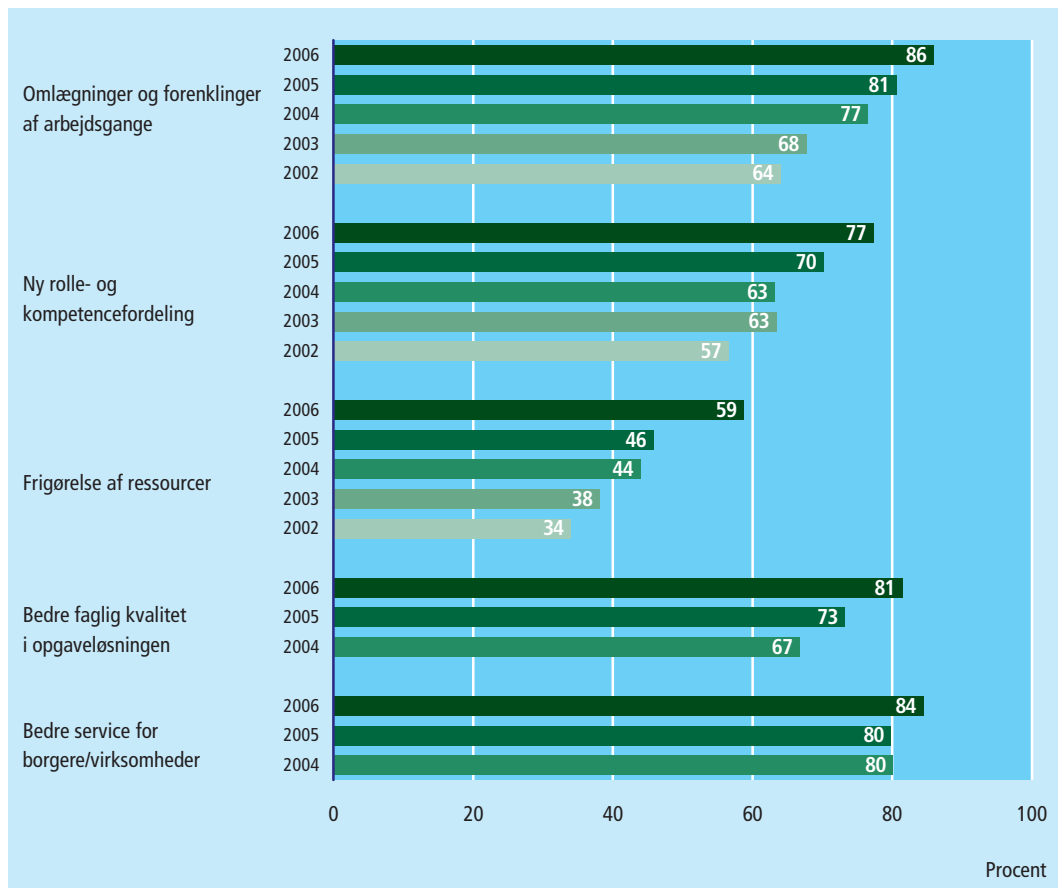
Næsten hver anden har mærket frigørelse af ressourcer

44 pct. af virksomhederne har oplevet frigørelse af ressourcer som følge af it-projekter i 2006. Herefter følger udvikling af nye produkter/ydelser: I 2006 har 29 pct. oplevet dette i høj eller nogen grad. Endelig oplevede den samme andel af virksomhederne i 2006 en større indtjening i forbindelse med de seneste 2 års it-projekter.

Flere oplever effekt fra it-projekter

Der er på alle områder flere virksomheder, der har oplevet en effekt af it-projekter i 2006 sammenlignet med 2004. Stigningen har dog overvejende fundet sted fra 2004 til 2005.

Figur 8.4 Myndighedernes effekt af digitaliseringsprojekter

Anm.: Myndighederne blev spurgt: "I hvilken grad har de sidste 2 års digitaliseringsprojekter medført ændringer i forhold til den tidligere opgaveløsning". Spørgsmålet er besvaret i forhold til de områder, der var omfattet af digitaliseringen. Figuren omfatter myndigheder, som har oplevet effekten i høj eller nogen grad.

Kilde: Danmarks Statistik, Den offentlige sektors brug af it.

Digitalisering påvirker hyppigt organiseringen

Den offentlige sektors myndigheder har vurderet omfanget af fem effekter af de seneste to års digitaliseringsprojekter. 86 pct. af myndighederne havde i 2006 omlagt og forenklet arbejdsgange i høj eller nogen grad og 77 pct. har ændret rolle- og kompetencefordeling.

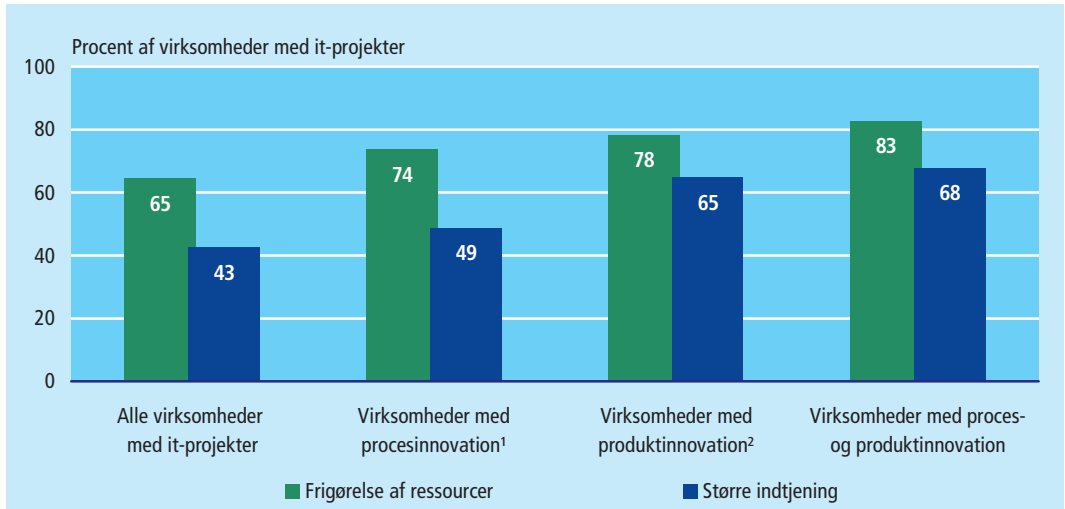
Frigørelse af ressourcer hos næsten hver anden

59 pct. af myndighederne har oplevet frigørelse af ressourcer. En mere hyppig oplevet effekt er bedre faglig kvalitet i opgaveløsningen, som var til stede hos 81 pct. af myndighederne. Endelig mener 84 pct., at digitaliseringen har medført en bedre service for borgere eller virksomheder.

Vedvarende stigninger i effekterne

Flere af effekterne er blevet mere udbredte gennem de seneste år. Det vedrører ikke mindst frigørelse af ressourcer, som er steget fra 34 pct. i 2002 til 59 pct. i 2006. Mærkbare stigninger ses også på omlægninger af arbejdsgange samt ændret rolle- og kompetencefordeling. Bedre service for borgere/virksomheder, som er målt fra 2004-2006, er forholdsvis uforandret.

Figur 8.5 Sammenhæng mellem indtjening og innovation i virksomhederne. 2006

Anm.: Figuren omfatter alene virksomheder, der har it-projekter, dvs. har rapporteret i hvilken grad, de har haft effekt af de seneste to års it-projekter (i høj, nogen eller ringe grad/slet ikke).

¹ Omlægninger og forenklinger af arbejdsgange. ² Udvikling af nye produkter/tydelser.

Kilde: Danmarks Statistik, Danske virksomheders brug af it, 2006.

Frigørelse af ressourcer og indtjening

Blandt virksomheder med it-projekter har 65 pct. oplevet frigørelse af ressourcer og 43 pct. har haft større indtjening i forbindelse med it-projekterne.

Oftere effekt hos virksomheder med proces- eller produktinnovation

Større indtjening ses imidlertid hyppigere hos virksomheder, der samtidig har haft procesinnovation som effekt af it-projekter. Blandt disse har 74 pct. oplevet frigørelse af ressourcer og 49 pct. har haft en større indtjening. Hos virksomheder, der har haft produktinnovation, har endnu flere - 78 pct. - oplevet frigørelse af ressourcer og 65 pct. har haft en større indtjening.

Størst effekt med samtidig proces- og produktinnovation

Større indtjening og frigørelse af ressourcer som følge af it-projekter forekommer dog oftest hos de virksomheder, der både har produkt- og procesinnovation. Hhv. 83 pct. og 68 pct. af disse virksomheder har oplevet, at it-projekterne har medført frigørelse af ressourcer og større indtjening.

Danmarks Statistik
Sejrøgade 11
2100 København Ø

Tlf. 39 17 39 17
Fax 39 17 39 99

www.dst.dk
dst@dst.dk

IT- og Telestyrelsen

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

**DANMARKS
STATISTIK**